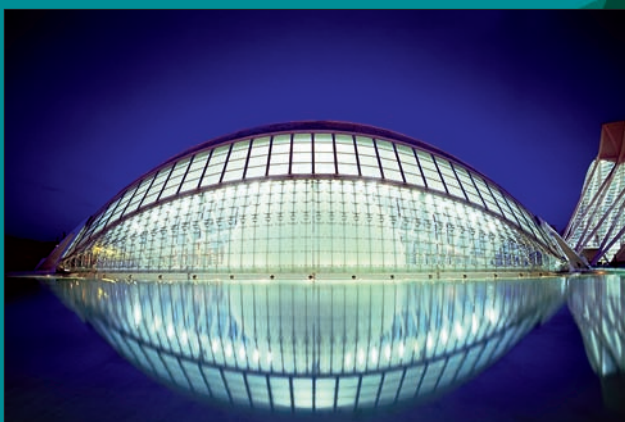

ANUALA DE ARHITECTURĂ 2008
ÁLVARO SIZA. 54 DE PROIECTE
CONFERINȚĂ JORDI QUEROL PIERA
CONGRESUL UIA TORINO 2008

NR. 16
MAI-IUNIE
2008

ARHITECȚII ȘI BUCUREȘTIUL

**Buletin informativ al Filialei
Teritoriale București a Ordinului
Arhitecților din România**

ISSN 4133 - 1234

Noile apariții editoriale

Editura **igloomediamedia** a fost înființată în 2001. În prezent, ea figurează printre puținele companii editoriale din țară specializate pe carte de arhitectură, design interior și patrimoniu. Prin programul său editorial, igloomediamedia își propune să contribuie la conturarea unui spațiu public coerent, prezentând atât exemple de pe plan local, cât și din străinătate. Misiunea sa a rămas, încă de la început, ridicarea standardelor culturii vizuale într-o societate care își caută încă reperele în domeniul arhitecturii și al politicilor urbane.

„Anuala de Arhitectură București 2008”

Preț: 45 lei

Ofertă specială pentru arhitecți:

35 lei prin achiziție directă de la sediul igloomediamedia

40 lei cu livrare prin poștă

„Alvaro Siza. 54 de proiecte”

Preț: 80 lei

Ofertă specială pentru arhitecți:

60 lei prin achiziție directă de la sediul igloomediamedia

65 lei cu livrare prin poștă

„Kastello. Palate ale rromilor din România”

Preț: 80 lei

Ofertă specială pentru arhitecți:

60 lei prin achiziție directă de la sediul igloomediamedia

65 lei cu livrare prin poștă

„Birouri din România”

Preț: 45 lei

Ofertă specială pentru arhitecți:

35 lei prin achiziție directă de la sediul igloomediamedia

40 lei cu livrare prin poștă

Pentru comenzi

Plata se poate face direct la sediul igloomediamedia din Str. Brezoianu nr. 4, 050023 București, prin OP sau mandat poștal în contul IGLOO MEDIA SRL, CUI 15046685, IBAN RO68 BPOS 7490 6606 707R ON01 deschis la BANCPOST, agenția Kogălniceanu. Dovada plății se va trimite prin fax: 021 310 73 49 sau prin e-mail: abonamente@igloo.ro, odată cu datele de identificare, adresa și titlurile solicitate.

Mai multe informații la Raluca Păun - raluca.paun@igloo.ro / abonamente@igloo.ro sau la tel: 021 313 41 18.

SUMAR

AGENDA OAR BUCUREȘTI

Ședințele Comisiei Tehnice și de
Urbanism a Primăriei București
Anuala de Arhitectură 2008

04
12

INTERVIU

Arh. Elena Voinescu
Arh. Gheorghe Dorin
Arh. Șerban Manolescu
Arh. Pero Puljiz
Arh. Angelo Roventa
Arh. Claudiu Panaitescu
Arh. Johannes Bertleff
Arh. Marius Miclăuș

26
28
30
32
34
38
38
39

EVENIMENTE INTERNE

Álvaro Siza. 54 de proiecte
Expoziție și conferință
Roland Halbe
Conferință Jordi Querol Piera
Expoziție Design for London

40
46
50
52

PUBLICAȚII

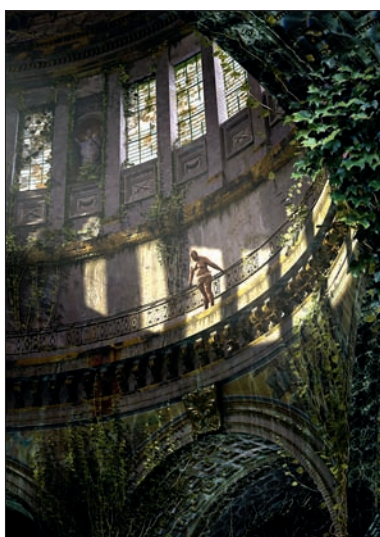
Lansări de carte igloo

54

EVENIMENTE EXTERNE

Congresul UIA de la Torino
Festivalul Arhitecturii de la Londra

56
58

**Stimați arhitecți,
Conducerea Ordinului
Arhitecților București vă
aduce la cunoștință dorința
sa de a promova trans-
parența în ceea ce privește
activitățile și deciziile sale.
În consecință, buletinul
"Arhitecții și Bucureștiul",
distribuit gratuit tuturor
membrilor filialei, va încerca
să prezinte mai elocvent
toate activitățile Ordinului și
problemele cu care acesta se
confruntă.**

**Buletinul "Arhitecții și
Bucureștiul" poate fi
descărcat în format .pdf de
pe site-ul oficial al Ordinului
accesând adresa: [www.oar-
bucuresti.ro](http://www.oar-bucuresti.ro)**

**Pentru o mai bună comuni-
care cu toți membrii Filialei
București, vă invităm să vă
exprimați opiniile legate de
activitatea OAR București și
de ceea ce ar trebui să
reprezinte prioritățile de
acțiune ale organizației
noastre.**

**Am dori, de asemenea, să
ne indicați subiectele pe care
să le abordăm în numerele
viitoare ale Buletinului
"Arhitecții și Bucureștiul".
Vă mulțumim și așteptăm
răspunsurile dumneavoastră!**

Editor igloo media

Bord editorial Bruno Andreșoiu, Adrian Ciocăzanu

Redactor șef Viorica Buică

Redactori Andreea Petra Brezan, Loredana Stăsisin, Anca Rotar

Concept grafic Corina Duma

Junior designer Alexandra Hîrlavu

DTP & procesare imagine Cristian David, Robert Dumitru

Corectură Andreea Amzoiu

Adresă str. Brezoianu nr. 4, sector 5, București, tel. 313.41.18, office@igloo.ro

Filiala București OAR

Președinte: arh. Mircea Ochinciuc

Colegiul director: arh. Mario Kuiuș, arh. Dan Marin, arh. Cristina Gociman
arh. Crișan Atanasiu, arh. Bruno Andreșoiu

Adresă: str. Academiei, nr. 18-20, sector 1, București, tel. 303.92.26
www.oar-bucuresti.ro

ȘEDINȚELE COMISIEI TEHNICE DE URBANISM ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI A PRIMĂRIEI BUCUREȘTI

6 Februarie 2008

Componența Comisiei pentru această ședință: membri – Alexandru Beldiman, Constantin Enache, Dan Marin, Șerban Sturza; președinte – Viorel Hurduc. Pe lista Comisiei au fost înscrise 13 proiecte.

■ PUZ Calea Giulești nr. 6-8, S. 6, proiectant BAUMARC PROIECT

Din prezentare a reieșit că se dorește dezvoltarea unui proiect-pilot care să declanșeze dezvoltarea zonei centrale a întregii arii Pod Basarabi – Pod Grant; „suportul” acestui proiect ar fi „Turnul Grant”, destinat a fi un accent construit de mare prezență, o marcă a locului; acest turn ar urma să aibă o înălțime aproximativă de 200 m, iar ca morfologie se va inspira din sculptura lui Brâncuși (se menționează că pentru construirea acestui accent s-a obținut deja avizul autorității aeronautice); în această zonă-pilot de 4 ha. va fi dezvoltată și o piață urbană, un parcaj pentru mașini de cca. 2000 de locuri. Din punctul de vedere al investitorului, nu ar fi niciun impediment realizarea unui concurs de arhitectură și urbanism pentru întreaga zonă afectată (cea cuprinsă între cele două poduri numite).

Constantin Enache este de părere că acest proiect oferă posibilitatea unei discuții și a unei decizii privind soarta pachetului de linii ferate și a urmării acestuia până la Chitila. În opinia d-sale, reabilitarea căilor ferate ar prilejui realizarea unei zone de dezvoltare a Bucureștiului până la inel. În această ipoteză, a modificării importanței CF care traversează zona, întreg proiectul s-ar așeza într-un mod diferit de cel preconizat de autori, iar zona Giulești va deveni oarecum secundară în raport cu noul statut al CF transformate în cale de acces de mare importanță.

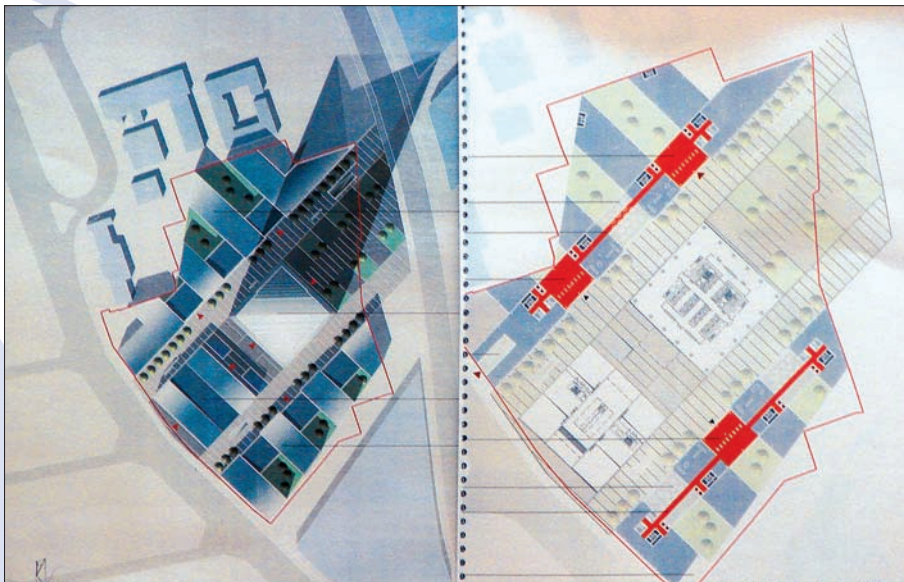
Reprezentantul Holdingului Țiriac, promotorul proiectului, afirmă că întreg ansamblul de funcțiuni industriale aflat acum în zonă va fi mutat, urmând ca zona să se redefiniească, inclusiv vama, de un timp ineficientă din punctul de vedere al rulajului auto, deoarece, din cauza modificărilor survenite, s-a renunțat la vechiul traseu și s-a operat un nou sens al transportului în zonă, care îngreunează mult operațiunile vamale și circulația auto locală. Același reprezentant precizează că, întrucât Gara de Nord se află oarecum în imediata apropiere a zonei de lucru, Holdingul este dispus să facă apel la o serie de specialiști urbanisti, ingineri și arhitecți din străinătate cu mare experiență în realizarea acestor importante noduri urbane. În vederea acestei acțiuni, Holdingul cere doar stabilirea unor indicatori minimali urbanistici – precizarea UTR-urilor și a funcțiunilor posibile.

Dan Marin consideră că în orice propunere urbană, deci și în aceasta, trebuie să primeze logica ansamblului. Din punct de vedere urbanistic, își exprimă preferința pentru accentuarea intersecției Plevnei-Orhideelor-Giulești printr-o clădire de mare anvergură, și nu prezența sa ca element de forță „acoperind” un teritoriu vast, însă deocamdată imprecis. (Ca o paranteză, Dan Marin apreciază că aici ar fi bine de urmărit și alte PUZ-uri care există în zonă și care sunt aprobate sau își fac efectul în acest moment.) Așa cum este prezentat, proiectul propune o soluție oarecum contradictorie – o zonă cu probleme, în momentul de față, este marcată de un accent, de un element singular. Se declară personal mai curând pentru crearea unei densități accentuate a unui oraș „tradițional”, cu mai puține contraste în scară, decât pentru plantarea unei clădiri imense cu spații la fel de ample în jurul ei, care creează mai degrabă un non-oraș. „Pe de altă parte, nu trebuie să uităm nicio clipă că orice sistem de construcții din oraș, deci și acesta, poate fi preluat de vecinătăți – ce se va întâmpla în acest caz?”

Promotorii sunt de acord cu realizarea unui plan director al zonei, care să stabilească o serie de parametri necesari.

Continuăm informarea membrilor OAR asupra ședințelor de avizare săptămânale ale Comisiei Tehnice de Urbanism și Amenajare a Teritoriului. Selecția următoare a folosit drept criterii calitatea proiectelor aduse în discuție și gradul lor de reprezentativitate pentru oraș, caracterul lor problematic și specificitatea locală.

Ședințele Comisiei sunt consemnate de domnul Constantin Hostiuc.

Viorel Hurduc accentuează că „subiectul este al recuperării CF.”

Alexandru Beldiman se declară de acord cu observațiile lui Constantin Enache și consideră și el că „zona este prea importantă pentru a fi fragmentată. Cred că Primăria, alături de dl. Țiriac, poate ajuta mult această zonă. Cred și că trebuie dată o temă pentru întreaga zonă, poate dezvoltată într-un studiu mai amplu.”

Șerban Sturdza observă o discrepanță între felul în care este prezentat actualmente proiectul și ideea de a angaja ca dezvoltare o arie care să se întindă până la Gara de Nord. În opinia d-sale, propunerea nu se poate realiza fără identificarea și stabilirea unor linii directoare, care ar stabili și caracteristicile locului.

Viorel Hurduc apreciază și el că un plan director pentru întreaga zonă ar fi binevenit, dar atrage atenția că proprietățile CF sunt mult îmbucătățite și, ca atare, este dificil de presupus o dezvoltare omogenă pentru întreaga zonă în cauză. Este de părere că „pe spina de 9 km ce acoperă suprafața acum alocată căilor ferate se poate rezolva un carosabil foarte fluent și în același timp se poate crea o zonă ambientală deosebită, lucru foarte important, pentru că este sigur că circulația nu va putea fi preluată în zonă doar de Calea Giulești. Pe de altă parte, Gara de Nord nu poate fi capacitate la nivelul solicitat de normele europene actuale, așa încât ea va trebui să facă obiectul unui studiu mai aprofundat, eventual privind o rețea de transport integrat. Ce ne trebuie în acest moment este un plan director care să dea anumite restricții”.

Rezoluție: reveniți cu un plan care să privească întreaga zonă, de preferință cu un plan director.

■ PUZ Amplasare Instalații de Preepurare Cartier Străulești și zona Nord, Otopeni – Zona Străulești stânga, zona Străulești dreapta, S1, proiectant ROMAIR CONSULTING

Se prezintă modalitatea în care s-a gândit realizarea acestor stații, cu accent pe soluția tehnică. Șerban Sturdza observă acest fapt și întreabă proiectanții dacă nu au avut în vedere și ambientarea zonei, plantarea ei cu vegetație; se răspunde negativ.

Viorel Hurduc precizează pentru solicitanți condițiile minime de avizare – regula ca malul de lac să fie cu cel puțin 30 m rezervat fără niciun fel de intervenție preconizată pe el; împrejurirea să fie discretă, poate invizibilă; proiectul peisagistic să urmărească conceptul integrării.

Andrei Zaharescu atrage atenția proiectanților și Comisiei că în PUG există o zonă prevăzută pentru această funcțiune, ca și un PUZ deja afectat soluționării acestei necesități; totodată, precizează că, în mod normal, dată fiind așezarea locației, va fi cerut un aviz de la Apele Române care să confirme că „laguna” poate prelua întreaga apă pluvială din zona asumată.

În virtutea acestor informații extrem de importante, Viorel Hurduc cere solicitanților să revină cu solicitarea derogării numai în situația în care amplasamentul nu permite așezarea funcțiunii conform PUG; chiar și în această situație, revenirea va ține cont de condițiile urbanistice mai sus-enumerate.

■ Modernizare chioșcuri RATB (consultare)

Se propune modernizarea mobilierului urban existent, pe motivul consumării intelectuale a acestuia; se dorește realizarea unui mobilier integrat; ca materiale din care vor fi realizate chioșcurile se menționează sticlă și aluminiul. Din prezentare, reiese că producătorul garantează ușoara întreținere a acestor elemente de mobilier urban, care va fi realizat de o firmă austriacă, EPA.

Șerban Sturdza este de părere că obiectele propuse trebuie să fie de cea mai înaltă tehnologie: „orientarea actuală în materie de design este către obiecte utilitare care aduc servicii.”

Dan Marin dorește să știe care au fost criteriile de selectare a obiectelor propuse spre a obține avizul Comisiei.

Se răspunde: 1. modulația și adaptabilitatea; 2. materialele și ușurința întreținerii; 3. vizibilitate, pentru că în cazul în care pietonul este con-

fruntat cu două panouri, apare un inconvenient; 4. simplitatea.

Șerban Sturdza mai avertizează că toate contactele cutiei cu solul creează invariabil probleme.

Prin vocea lui Viorel Hurduc, Comisia recomandă: cât mai puține rezeme la nivelul solului; cutiile să fie ușor de întreținut; să se pornească în propunere de la cele mai avansate lucruri și proiecte din străinătate; să se realizeze nu mai multe prototipuri sau propuneri care să se discute, ci doar unul făcut foarte bine.

Dan Marin ridică și problema corelării acestui element urban cu celelalte propuse de mai mult timp, de către alți proiectanți.

Viorel Hurduc rezumă discuțiile solicitând, dacă este posibil, vizionarea unui prototip.

■ PUZ Str. Fântânică nr. 36, S.2, proiectant Quattro Design (revenire)

Este vorba, așa cum s-a arătat în prezentarea anterioară, de ocuparea unei arii relativ ample, cuprinsă între străzile Dna Ghica – Fântânică – Bd. Pantelimon – Bd. Chișinău, fostă zonă industrială, cu clădiri mixte, în care funcțiunea predominantă o avea, totuși, locuirea. Se ceruse revenirea după găsirea unei soluții care să creeze o zonă verde mai generoasă și a unor funcțiuni legate de locuire în ceea ce privește numărul de copii care vor apărea în zonă.

Constantin Enache precizează: „Se prevede un număr de cel puțin 300 de copii, pentru care este neapărat nevoie de creșe, grădinițe și măcar de o școală de 12 clase”.

Dl Criveanu, autor al proiectului, își menține poziția conform căreia, cedând o parte consistentă din proprietate, delege realizarea acestor utilități cartierului, administrației.

Dan Marin, deși nu este de acord cu turnura discuției către negocieri pe probleme pe care le consideră extrem de importante pentru urbanitatea viitorului loc, acceptă că nu există reglementări precise în domeniu, astfel încât nu poate fi obiectat nimic față de poziția proprietarilor sau a proiectantului.

Alexandru Beldiman crede că ar fi util de verificat poziția primăriei, dacă ea ar fi de acord cu asumarea unui astfel de gest; este obligatoriu ca, pentru ca acest spațiu să fie minim locuibil și să nu se transforme într-un ghetou, să fie prevăzute și rezolvate unele funcțiuni minimale.

Ioana Balaurea ține să precizeze că terenul, zonă industrială la origini, a fost obținut prin Decretul 834 privind continuarea funcțiunii și a capacității de producție, iar acum se prezintă Comisiei o propunere care nu are nicio legătură cu această destinație.

Față de poziția de forță exprimată, de a nu face loc utilităților pe motivul cedării de spațiu, Viorel Hurduc propune contramăsura, pe care la rândul lui o admite ca excesivă, a „scoaterii străzilor din proiect”. Ar mai

exista o posibilitate, în opinia d-sale, anume cea de a interveni urbanistic în zonă printr-o propunere acoperită din punct de vedere legislativ. Totodată, luând în calcul ipoteza gospodăririi de sine de către proprietar a întregii suprafețe, în condițiile în care Primăria nu va accepta să se implice în proiect, Viorel Hurduc dorește să știe cine anume va administra, într-o astfel de ipoteză, spațiul respectiv.

Andrei Zaharescu, la rândul său, face observația că există asemenea situații paradoxale, în care deși aparent Primăria „este împroprietărită”, ea nu poate accepta aceste „donații”, pentru că soluționarea problemelor ridicate de ele este mult mai costisitoare și mai dificilă decât în mod normal, întrucât pe lângă problemele efective apare și poziția proprietarului cu care se poate intra foarte greu în rezonanță.

Rezoluție: să fie introduse, alături de spațiile de circulație, și nevoile reclamate de dotările de cartier – școli, grădinițe, policlinici s.a. – și să se revină pentru o nouă deliberare.

13 Februarie 2008

Componența Comisiei pentru această ședință: membri – Alexandru Beldiman, Constantin Enache, Dan Marin, Dorin Ștefan, Șerban Sturdza; președinte – Viorel Hurduc. Au mai participat la ședință dnii. Adrian Videanu, Primar General al Capitalei și Adrian Bold, Arhitect-Șef. Pe lista Comisiei au fost înscrise 13 proiecte.

■ PUZ Str. Constantin Noica – Calea Plevnei – Str. Știrbei Vodă, S1, Complex Multifuncțional Dâmbovița Center, proiectant URBIS '90 (revenire)

Referentul recapitulează datele proiectului, în care au fost introduse parțial și unele dintre recomandările Comisiei: s-a dorit o funcționalitate multiplă, specifică unui centru de atracție urbană (vor exista aici birouri, locuințe, cinematografe, spații de loisir etc.); s-a încercat integrarea complexului în viața orașului; a fost luat în considerare spațiul ca unul central al orașului, iar tratarea lui urbanistică s-a operat conform acestui statut; s-a dorit ca proiectul peisagistic desfășurat să „rupă monumentalitatea” fostei Case Radio, astfel încât, în ciuda scării ei, această construcție să fie „absorbită” de oraș.

Recomandările Comisiei vizeră: precizarea mai exactă a modului în care va fi repartizat CUT solicitat de 4,2, a felului în care era concepută silueta verticalelor, estimate să atingă uneori 150 m înălțime; imaginea spre Dâmbovița a ansamblului, care să fie dominată de noul implant; nevoia de a exista o amenajare peisagistică de bună calitate, special concepută pentru public; regândirea Caruselului preconizat, față de care s-a manifestat o certă rețineră, de vreme ce s-a considerat că el ar putea degrada calitatea ambiantului; informații legate de volumetrie, care să descrie mai bine așezarea la sol a tuturor elementelor propuse.

Viorel Hurduc își reiterează poziția de apărător al pătrunderii Dâmboviței în oraș și susține că aici era locul unui astfel de eveniment urbanistic. Apreciază că „lipsește spațiul public descoperit de jur-împrejurul ansamblului și descărcarea spațiului în spațiul public”; relația propunerii cu zona i se pare încă deficitară.

Constantin Enache arată că există oglinzi de apă în propunere, doar că ele nu sunt la nivelul Dâmboviței din motive de cotă, existând între planul așezării clădirilor și Dâmbovița o diferență de nivel de 4 m.

Adrian Bold ar dori să știe la ce nivel se va face legătura între Str. Virgiliu și Splai, sugerând că ar fi utilă conceperea unei pasarele. Constantin Enache afirmă că se poate realiza o trecere pietonală și la nivelul solului, dar că această legatură ar putea fi și subterană.

Alexandru Beldiman consideră că „din punctul de vedere al orașului, lărgirea la nivelul Dâmboviței este importantă. Cheiurile ar putea conferi monumentalitate întregului ansamblu, fapt care ar avea ca și consecință inclusiv posibilitatea de a planta aici niște turnuri încă și mai spectaculoase.”

Șerban Sturdza: „Relația cu împrejurimile îmi pare ignorată. Personal, cred că legătura cu apa poate fi una care să facă obiectul unui «regulament» – mi-aș pune problema unei fâșii în totalitate subordonate apei, care să fie un fel de condiție a sitului. Nu îmi este foarte clară nici relația viitoare pe care Centrul o va avea cu Parcul Operei, deși întrevăd cele două posibilități majore: una care să dezvolte o atitudine de adopție prin

influență (să fie dezvoltat un ax compozițional care să conțină și Parcul, ca parte integrantă din propunere), o alta care să declare Parcul Operei tabu, un pandant al clădirii pe care o propuneți, echipat la minimum. Indiferent de opțiune, însă, trebuie să existe un aparat de relație cu parcul. Acum, în ceea ce ne arătați, podurile și colțurile sunt „lăsate”, deși ele ar trebui să preia cel puțin o parte din zona de interes. Parcul Operei poate dobândi, cu această ocazie, o nouă calitate din punctul de vedere al calității și confortului urban”.

Dan Marin: „Dacă acest proiect a demarat în afara prezenței Municipality, a existat o discuție cu aceasta, măcar? Pentru că spațiul este al orașului”.

Adrian Bold răspunde negativ și își exprimă părerea că este nevoie de o întâlnire comună a proiectanților cu Municipality și cu Ministerul Dezvoltării și Lucrărilor Publice.

Dan Marin continuă, precizând că i se pare bizar ca Municipality să nu fie întrebată deloc în legătură cu un proiect care se va desfășura pe domeniul ei, cu atât mai mult cu cât Ministerul nu are în răspundere gestionarea spațiilor orașului; exprimă, apoi, trei puncte de vedere legate de propunerile din proiect:

„1. Dacă apar clădiri de scară, ar trebui ca acestea să sporească ordinea orașului, nu să creeze confuzii suplimentare, cum ni se prezintă, reieșite din îmbinarea unor fragmente construite care iau direcții întâmplătoare. Apropo de direcții, spațiul respectiv conține el, în sine, unele direcții față de care proiectul trebuie să aibă atitudine.

1. Relația cu Calea Plevnei și cu Dâmbovița nu s-a modificat în bine față de prezentarea anterioară. Este nevoie de deschiderea explicită a funcțiilor interioare spre cele două axe. Accesul trebuie să se facă în acest spațiu direct din stradă, fără oprești de vreun fel.

2. Nu îmi explic, în continuare, prezența caruselului. Las la o parte faptul că un astfel de obiect ar trebui să favorizeze panoramarea, iar el se găsește închis între două clădiri, dar mi se pare cu totul inoportun un obiect de bălci într-un centru de oraș.”

Dorin Ștefan ar fi dorit să știe cine anume este arhitectul, pentru că așa cum se prezintă, propunerea este foarte îndatorată comercialului. Astfel încât, din punctul de vedere al obiectelor, în opinia sa, fie se revine cu o altă soluție, fie se organizează un concurs.

Viorel Hurduc: „Ne interesează cea mai bună calitate a propunerii la nivelul orașului. Terenul este unul extrem de valoros, e un nucleu important pe Dâmbovița, are potențial de Centru Cultural, întrucât se găsește în vecinătatea Operei și, totodată, are rolul de a capacita orașul fluent, pentru a putea îmbogăți calitatea celor 4 parcuri aflate în apropiere. Însă, mai ales în ceea ce privește relația cu Parcul Operei, aș fi dorit să se realizeze o traversare aglomerată, nu una liniară, subțire. Ideea ar fi ca, din punctul de vedere al propunerii urbane, să simțim din propunere că ansamblul se așază în parc. Mai mult: pe partea vestică, există o rezervă bună de teren în apropierea Spitalului Municipal, care se cere și ea angajată în proiect. Apa să fie cea care dă soluția. Pe Calea Plevnei, din nou, trebuie creată o relație, chiar dacă blocurile de acolo nu alcătuiesc tocmai o riveranitate demnă, dar să ne deschidem și acolo, poate într-o altă formă. Așteptăm, așadar, o propunere care să ia în considerare toate observațiile membrilor Comisiei.”

Rezoluție: se va reveni.

■ Chioșcuri RATB, propunere de modernizare (revenire)

Față de prezentarea care reiterează, în principal, punctele enunțate la consultare, Dorin Ștefan dorește să știe două lucruri: dacă punctul de vedere al arhitectului sau designerului este același cu cel al executantului, precum și dacă modul în care este concepută banca va permite șederea confortabilă a unei persoane.

Adrian Bold sugerează ca pe fiecare chioșc să fie amplasată o hartă a orașului cu indicarea locului în care cel care o consultă se află; ar mai fi util, apoi, să fie stabilită o distanță minimă de amplasare față de bulevard a acestor adăposturi.

Dan Marin este interesat de posibilitatea reală de curățare a chioșcurilor propuse.

Constantin Enache optează și el pentru folosirea sticlei în realizarea

chioșcurilor, cu atât mai mult cu cât, dată fiind aglomerarea de mașini și persoane din centru, mai ales, calitatea de transparență a cutiilor va contribui la degajarea spațiilor.

Alexandru Beldiman se pronunță pentru varianta cea mai simplă, realizată din sticlă.

Șerban Sturdza crede că trebuie insistat mai mult asupra consolelor, care ar fi bine să fie integrate în panou. Pe de altă parte, observă că stațiile cele mai eficiente sunt cele dotate cu o singură aripă, care permit o accesibilitate sporită.

Dan Marin ar fi mai curând de acord cu o simplificare cât mai radicală a propunerii, corelată cu o hartă modulară, care să fie o componentă a stației.

Rezoluție: se avizează favorabil propunerea, în condițiile în care se vor realiza cu consola inclusă, să nu fie admise decât două panouri-anunț de tip reclamă; să existe două gulere detașabile pentru pilonii de inserție; poate apărea un semn distinctiv al stației sau administratorilor stațiilor; să fie stabilită o distanță minimă de la bordură, pe cât posibil.

■ PUZ Străpungere și supralărgire între Șos. Pipera și Centura de N București, proiectant ROMAIR CONSULTING

Constantin Enache dorește să știe de ce anume este afectată Grădina Zoologică, din moment ce oricum starea ei actuală este mai curând de menajerie decât de Zoo. Adrian Bold se interesează și el despre aceeași posibilă afectare și întreabă dacă nu poate fi realizată o ocolire a Grădinii pe la S sau pe la E; se răspunde de către Florin Machedon că exact pe limita indicată a studiului se află și limita administrativă a Bucureștiului.

Adriean Videanu atrage atenția proiectanților și Comisiei să fie foarte atenți la felul în care tratează Grădina Zoologică și împrejurimile, pentru a nu permite apariția unei noi situații de tipul Bordei. Viorel Hurdud propune să fie schimbată locația intersecției problematice; pe de altă parte, dorește să știe cum anume va fi rezolvată girația dinspre Pipera spre Barbu Văcărescu.

Rezoluție: se va reveni în Comisie după rezolvarea acestor probleme-cheie.

■ PUZ Str. Frigului, S.4, proiectant M DESIGN (revenire)

Florin Machedon recapitulează observațiile Comisiei făcute la ultima prezentare: au existat discuții despre forma arhitecturală a propunerii, care a fost refăcută; din cauza vegetației înalte, posibilitatea ca imobilul înalt de pe Frigului să fie vizibil este aproape nulă. Se face precizarea că dimensiunea curții interioare a soluției finale are 32 m pe lat.

Șerban Sturdza este de acord cu formula curții închise. Constantin Enache este și el de acord cu propunerea în varianta curții interioare, dorind însă să existe o reglementare și în ceea ce privește spațiul liber de la parter în zona alveolei.

Rezoluție: se avizează favorabil varianta cu incinta.

■ PUZ Șos. Electronicii nr. 25, S. 2, proiectant PROIECT București (revenire)

S-a revenit cu o formulă care propune un regim maxim de înălțime de 65 m, un POT de 45 și un CUT de 3,5. Se intenționează armonizarea rețelelor cu întreaga zonă, ca și indicarea, cel puțin, a posibilității existenței unor funcțiuni secundare, gen școli, grădinițe, alte servicii; se arată că s-a reușit plantarea în incintă a unei grădinițe și se propune executarea unui prospect, pentru Șos. Electronicii, de 24 m cu tot cu trotuare și spații verzi; în ceea ce privește legătura Bd. Ferdinand cu zona de dincolo de calea ferată din zona Gării Obor, ea se va realiza subteran.

Constantin Enache amintește Comisiei că într-un PUZ al S2 realizat personal de d-sa au fost propuse mai demult traversări ale căii ferate; în sensul în care planul prezentat propune unele soluții de continuitate, el trebuie apreciat pozitiv. Este de părere că documentul prezentat poate fi aprobat ca document pentru studiul circulației.

Adrian Bold se interesează de măsura în care poate fi studiată posibilitatea scoaterii CF București-Constanța pe tronsonul de N al orașului.

Dan Marin, însă, este de părere că „blocurile de P+15, P+17 sau 19 fac imposibilă locuirea aici, în sensul în care vegetația prezentată este una foarte slabă, copacii par a crește direct pe beton sau în sensul în care ideea unei circulații mai largi a Bucureștiului nici măcar nu poate fi atacată legat de acest proiect. Afirmă că nu realizează deloc care anume ar

fi avantajul orașului în urma aprobării unor indici urbani sporțiți și crede că „deciziile pe care le-au luat proiectanții construind în acest fel sunt dictate de alte reguli decât cele care ne interesează pe noi în acest cadru profesional.”

Viorel Hurdud pune problema respectării măcar a distanțelor dintre blocuri, aproape în toate cazurile incorect rezolvate. Propune ca și această întrevvedere să fie considerată o consultare și sugerează echipei următoarele: să creeze o justificare a CUT prin calitatea propunerii urbanistice; să argumenteze înălțimile edificabilelor și să justifice efectele acestora; să soluționeze problema spațiilor verzi astfel încât acestea să poată asigura necesarul unei zone rezidențiale. Când privește Bd. Ferdinand, Viorel Hurdud este de părere că acesta poate fi traversat la sol. Referitor la proiect, apreciază că „nu CUT e groaznic, în acest caz, ci așezarea la sol.”

În fața acestei probleme cu implicații potențial profunde asupra viitorului capitalei, Șerban Sturdza găsește că o parte a proiectului ar putea fi interesantă, în măsura în care parcela ar putea fi legată de rețeaua stradală de la N – procedând astfel, se poate încerca generarea unor alte soluții.

Adrian Bold consideră că este obligatoriu să se realizeze un PUZ care să privească zonele industriale care se reconvertesc ale Bucureștiului.

Rezoluție: se va reveni.

20 Februarie 2008

Componența Comisiei pentru această ședință: membri – Dan Marin, Dorin Ștefan; președinte – Constantin Enache. A participat la ședință dnul. Adrian Bold, Arhitect-Șef al Capitalei. Pe lista Comisiei au fost înscrise 22 de proiecte.

■ PUZ Străpungere și supralărgire Șos. Pipera – Centura N București, proiectant ROMAIR CONSULTING (revenire)

Au fost introduse recomandările indicate de către Comisie, s-a adăugat încă o bandă de circulație pasajului. Adrian Bold face observația că prezența benzinăriei prejudiciază circulația. Se răspunde la aceasta că benzinăria Lukoil se va muta din acel loc, însă nu se cunoaște cu precizie momentul acestei mutări.

Constantin Enache amintește proiectanților că ar fi trebuit să existe o legătură între traversarea căilor ferate și strada care se află la S de acestea. În fața intenției de a se intra în pădure cu buclele laterale de circulație, poziția d-sale ar fi ca pentru moment să nu se construiască nimic în apropiere, spre a putea fi păstrat lotul acesta de rezervă pentru alte viitoare reglementări. Nodul de la Grădina Zoologică trebuie înțeles și tratat ca un compromis de moment. Există posibilitatea ca un canal colector să poată trece pe sub Grădina Zoologică.

Andrei Zaharescu apreciază că, deși poate dura un timp mai îndelungat

ca operație, este bine să fie pus la punct colectorul și apoi să fie introdus pe planșă.

Adrian Bold avertizează că totuși sub stradă nu se găsesc niciun fel de rețele.

Rezoluție: proiectul se avizează favorabil, cu recomandarea de a fi urmărite observațiile făcute de membri Comisiei.

■ PUZ Bdul. Timișoara nr. 58, S.6, proiectant M DESIGN

Dorin Ștefan apreciază că este nevoie, pentru amploarea proiectului prezentat, de 4,7 ha, de mai multă vegetație plantată, de o relație mult mai bine definită cu elementul vegetal. Nu se cunosc foarte bine nici fronturile, nici aliniamentele care urmează să fie reconfigurate.

Opinie exprimată de sef de proiect și arhitectul-șef, Adrian Bold, care apreciază că „din fotografie, nu se poate identifica niciun fel de calitate a spațiilor publice” și că „este foarte important ca între Bd. Iuliu Maniu și Bd. Timișoara să se facă o evaluare ca front a posibilității de construire; din păcate, chiar și triunghiul de pământ rămas are un aspect rezidual. Modul în care proiectul rezolvă problemele urbanistice propuse de către context este unul demodat, mai ales pentru că lipsește din fondul propunerii ideea majoră de coeziune.”

Dan Marin apreciază, la rândul lui, că alăturarea parcelelor ar cere într-adevăr un front; însă întrebarea principală pe care o adresează d-sa proiectanților este cum anume vor putea să coexiste pe viitor cele două propuneri, una care presupune edificii de 23 de etaje, cealaltă definită doar de reședințe individuale?

Florin Machedon răspunde că, din punctul de vedere al propunerii grafice, întreaga situație s-ar putea figura la modul ideal, însă dacă se urmărește o abordare realistă a propunerii urbane, ea este mult mai complexă și mai restrictivă.

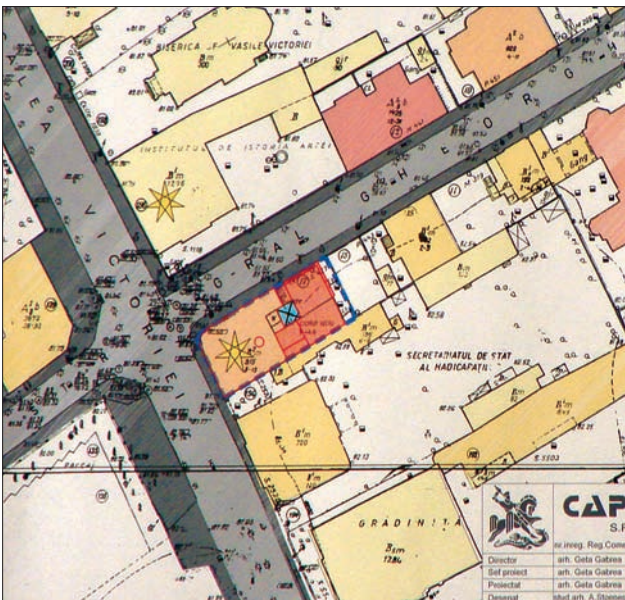
Adrian Bold se pronunță din nou pentru o încercare de a propune, cel puțin, o imagine coerentă a spațiului public. În plus, Dorin Ștefan se declară „nu foarte fericit de arhitectura propusă.”

Rezoluție: se va reveni, cu evaluarea propunerii de trafic pentru ceea ce presupune dezvoltarea proiectului.

■ PUZ Str. Gheorghe Manu nr. 17 (revenire), proiectant CAPITEL

Proiectantul revine și arată că, după discuții cu proprietarul, s-a ajuns la soluția unei retrageri față de limita de proprietate și față de cea de spate cu 2 m; către Calea Victoriei se va construi în așa fel încât să rezulte o fațadă, nu un calcan, și se exprimă dorința de a se putea construi până la calcan în front continuu. POT va fi astfel de 95, iar CUT de 4,5.

Dan Marin este de părere că retragerea gândită ar fi trebuit să fie mult mai neutră ca expresie, iar Dorin Ștefan apreciază că atâta vreme cât monumentele învecinate și clădirile în relație „funcționează” bine, propunerea este în regulă. Adrian Bold atrage atenția asupra necesității de a fi respectate toate procedurile administrative impuse de o astfel de intervenție.

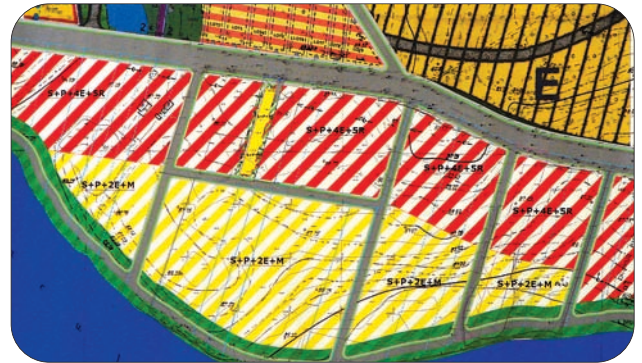
Rezoluție: se avizează favorabil.

■ PUZ Bd. Ionescu-Sisești nr. 347-349, proiectant M DESIGN (revenire)

Florin Machedon reamintește Comisiei că pe Ionescu-Sisești s-a aprobat, de principiu, o bandă de blocuri de P+4, P+5 și propune ca frontul la lac să fie o zonă de funcțiuni mixte. Ca soluție arhitecturală, s-a propus forma unei bare, dar s-ar putea prevedea și câteva fragmentări ale acesteia.

Constantin Enache este de părere că o bară compactă este o soluție excesivă, care ar putea fi mult îmbunătățită de fragmentarea propusă; între clădiri ar mai putea apărea măcar niște terase înverzite. Ca regim de înălțime, se poate opta pentru un P+4+5R.

Dan Marin se interesează dacă străzile prinse în planșe sunt cele principale și roagă să nu se avizeze niciun fel de PUZ în zonă dacă nu există o

documentație care să prevadă cât mai detaliat trama stradală. Adrian Bold observă că diferența de nivel din zonă este de 5 m. și propune soluția unei străzi de cornișă. „Se poate gândi o construcție verticală, în timp ce strada ar urmări cota de nivel.”

Andrei Zaharescu atrage atenția asupra unor condiții minime necesare: este recomandabil să se preia trama stradală veche, din motive de continuitate și urmărire a parcelarului; trebuie rezolvată problema amplasării unor stații de pompare. Ideal ar fi, în opinia d-sale, să fie făcut „tabula rasa” tot parcelarul, să fie rezolvate utilitățile și abia apoi să fie cedată o cotă din el proprietarilor.

Adrian Bold confirmă că deja s-a dat interdicție de construire în această zonă pentru unele spații; în alte zone nu se va construi decât după ce se va crea o infrastructură minimală.

Rezoluție: se va reveni.

■ PUZ Ansamblul rezidențial Greenfield, Aleea Teișani – Pădurea Pustnicu – Pădurea Băneasa, tarla nr. 468, S.1 (revenire), proiectant BIA Constantin Dobre

S-a dorit, inițial, construirea de locuințe, birouri și dotări afectate spațiilor gospodărești. Între timp, au intervenit următoarele modificări care au făcut necesară revenirea în Comisie: nu se va mai construi pe lot, ci în regim de locuință colectivă, blocuri de P+4-6, P+8, local P+10. Trama stradală majoră s-a păstrat. Se prevede un POT de 30% și un CUT de 1,95.

Parcelaje vor fi rezolvate la subsol, sub forma unei mari dale urbane.

Constantin Enache consideră că noua propunere este mult mai realistă decât cea oferită Comisiei la prima prezentare. Există o coerență certă în ceea ce privește dotările și indicatorii; rezolvarea propunerii ar fi posibilă, cu condiția existenței unei echipări edilitare corespunzătoare.

Adrian Bold ar dori să cunoască regimul străzilor principale și, dacă se poate, și pe acela referitor la străzile secundare. Se răspunde că în ceea ce le privește pe cele principale, acestea vor fi cedate.

Dezvoltând condiționările sugerate de Adrian Bold legate de rețele, Andrei Zaharescu punctează: ar fi necesare două ramuri de canal orientate către DN1; nu știe cum anume se propune rezolvarea colectării apelor pluviale și nici unde anume vor fi poziționate cele două tancuri colectoare; cum anume se va rezolva problema alimentării cu energie electrică.

Rezoluție: se avizează favorabil cu introducerea observațiilor Comisiei.

27 Februarie 2008

Componența Comisiei pentru această ședință a fost: membri – Alexandru Beldiman, Dan Marin, Constantin Enache, Dorin Ștefan, Șerban Sturdza; președinte – Viorel Hurduc. A participat la ședință dl. Adrian Bold, Arhitect-Șef al Capitalei. Pe Ordinea de zi au fost înscrise 19 proiecte.

■ PUZ Str. Doina (revenire), proiectant PROIECT București

Se arată că au fost introduse în noua propunere observațiile făcute de membrii Comisiei la prezentarea anterioară. Adrian Bold solicită reanalizarea propunerii, întrucât forma de ocupare prezentată nu este o formă de ocupare urbană.

Se detaliază din nou datele proiectului: pe o suprafață de 5 ha, aflată în zona Șos. Progresului – Șos. Viilor, se propune amenajarea unei mari piețe, la o cornișă de 36 m, cu accente, ocupată cu o „volumetrie adecvată”, organizată pe latura scurtă a Pieței. Închiderea pieței se va face cu o bară de P+4, cu funcțiune mixtă (birouri + locuințe în procent de 70% + spații comerciale). Numărul de parcaje poate fi asigurat în incintă, iar primul nivel este conceput spre a putea primi vegetație mare. POT va fi de 32%, iar CUT va atinge 5,6; distanța dintre volume va fi de minimum 50 m.

Adrian Bold face o serie de observații propunerii: 1. în zonă există deja un PUZ pe Str. Panait Istrati, care modifică intersecția; 2. există un alt PUZ de ocupare; 3. din moment ce PUZ prezentat este o excepție, el ar trebui ca măcar să prevadă un parteneriat cu Municipality, de vreme ce atinge și domeniul public; 4. în forma în care este prezentată, noua piață pare un fel de Piața Alba Lulia, nesatisfăcătoare ca și compoziție urbană; 5. simplitatea căutată a propunerii este oarecum desuetă – trebuie căutată o altă formă de populare urbană, mai prietenoasă.

Constantin Enache arată că „relativ la închiderea inelului principal pe Str. Sebastian (idee la care s-a renunțat) și trecerea lui pe relația Progresului-Viilor au existat o serie de discuții ce privesc terenul din imediata vecinătate, dar care nu implică demolări sau alte probleme de ordin juridic. S-a optat pentru neintervenția în zona Ferentari și în direcția favorizării unei conexiuni între Viilor și Trafic Greu, iar la nivel de PUD a fost luată în calcul prezența unei piețe urbane în această zonă, astfel încât, ca principiu, este bine să fie sprijinită o investiție care să dezvolte piața”.

Adrian Bold: „Sunt de acord cu sprijinirea unei investiții importante, dar în nici un caz nu vreau să sprijinim vânzarea terenului. Pentru a ne asigura de rezultat, pun în discuție calitatea organizării volumelor.”

Alexandru Beldiman se interesează dacă s-a organizat vreun concurs pentru această arie importantă ca amplasament și dimensiuni, locul fiind foarte potrivit pentru o atare întreprindere. „Ceea ce ni se prezintă este total nesatisfăcător.”

La rândul său, Dorin Ștefan observă că „proiectul care ni se prezintă acum, din nou, este același cu proiectul inițial. Unde sunt noile propuneri relative la designul urban?”

Adrian Bold: „Proiectul presupune o serioasă derogare de la CUT. Ca atare, această excepție trebuie motivată sau justificată de calitatea arhitecturală și a designului urban.”

Șerban Sturdza apreciază și el că soluția optimă pentru rezolvarea ace-

tei ample propuneri este cea a concursului. În orice caz, insistă să fie „girată calitatea arhitecturii prin câțiva parametri de la care nu trebuie făcut rabat.”

Viorel Hurduc apreciază că „ar fi binevenită o colaborare a autorilor cu OAR pentru inițierea unui concurs afectat zonei vizate, soluție legitimă câtă vreme derogarea solicitată de la prevederile PUG este una semnificativă. Dată fiind importanța locului, ce reclamă o personalitate profesională a proiectului, conceptul de arhitectură trebuie să fie unul convingător. Dacă la viitoarea revenire proiectul nu va fi avizat, recomand colaborarea cu OAR pentru selecție de proiect sau Concurs”.

Rezoluție: se va reveni.

■ PUZ Str. Brezoianu (clădirea Universul) (revenire), Dan Hanganu și Graphic Studio

Ca urmare a discuțiilor purtate la prezentarea anterioară, s-a revenit cu o nouă propunere, cu studiile de specialitate (însorire, studiu istoric) și se propune, în aceleași limite de CUT și POT, un alt concept de arhitectură descris de alipirea clădirii la construitul vecin.

Ar exista două poziții, în opinia dlui Dan Hanganu: păstrarea Casei Cazzavilan cu adăugire și, pe de altă parte, pe desenul original al edificiului, poate fi completată clădirea cu demolarea Casei Cazzavilan. Birourile și tipografia din spate vor fi păstrate, eventual înlocuite cu unele noi, iar între ele se va „șăpa” un atrium. Către Cișmigiu, clădirea va avea 12 etaje. „Prin preluarea istoriei putem îmbogăți valoarea locului. Personal, am reticențe în a construi deasupra casei, care are un anume caracter.”

Constantin Enache: „La luarea unei decizii privitoare la viitorul acestui proiect vor participa mai multe instanțe – noi suntem doar una dintre acestea. Eu cred că Bucureștiul are nevoie și de dezvoltare în zonele centrale, iar abandonarea clădirilor în centru nu poate fi admisă. Ar fi bine să găsim o cale civilizată pentru a păstra trecutul, dar și pentru a permite, în același timp, dezvoltarea pentru această zonă. Personal, cred că proiectul, în alcătuirea lui prezentă, cu menținerea înălțimii zonei, se înscrie în specificul orașului. Întregirea casei, pe de altă parte, mi se pare dificilă: orașul este unul eclectic, dar păstrarea fațadei și completarea ei până la cornișă mi se par în regulă, mai ales pentru că aduc o contribuție la diversitatea orașului.”

Alexandru Beldiman: „Mă opun reluării proiectului lui Smărăndescu, pentru că nu cred că în această zonă are ce căuta o paștișă. Cât privește, varianta secundă, cred că orașul are o tendință clară de a crește în înălțime, deci votez varianta care propune o arhitectură contemporană. Legat de construcția aliniată la Parcul Cișmigiu, doream o confirmare a faptului că P+12 este excesiv și cred că macheta arată că nu are loc o agresiune”.

Șerban Sturdza: „Deși cred că o nouă construcție va mai aglomera zona, chiar dacă numai cu puțin, sunt pentru varianta evolutivă a proiectului, cea care păstrează casa mică. Sticla ar putea fi, pentru această soluție, o opțiune potrivită. Parcajul, care „intră” până la limita parcului, ar trebui redus cu un nivel; în rest, sunt de acord cu propunerea”.

Dan Marin: „Optez pentru păstarea Casei Smărăndescu și pentru că în această propunere se pot observa diferitele etape istorice ale dezvoltării Bucureștiului. Și partea dinspre Cișmigiu este în regulă.”

Rezoluție (Viorel Hurduc): „Singura recomandare pe care o pot sugera este ca varianta finală să se realizeze cu întregirea calcanului. Propun avizare favorabilă, cu condiția ca, la limita Cișmigiuului, primul subsol să lipsească și să existe o platformă dedicată plantațiilor înalte”.

■ PUZ Calea Șerban Vodă nr. 233-235-237, S4, proiectant Westfourth Architecture

Se intenționează construirea, pe o suprafață redusă ca dimensiuni, a unui bloc cu înălțime de 120 m; una dintre laturile acestei clădiri, cea către N, va debușa în Bulevardul apropiat, iar cealaltă va privi în egală măsură către Parcul Tineretului și către Cimitirul Eroilor. Șerban Sturdza: „Sunt total împotriva construirii unei singure clădiri de mare înălțime către Parcul Carol. Chiar dacă terenul pe care imaginea și consecințele acestei clădiri se vor repercuta este mai amplu, distribuția aglomerărilor și a efectelor acestei clădiri trebuie să fie de o altă valoare.”

Vladimir Arsene: „Analiza noastră, pur urbană, arată situația acestui punct.”

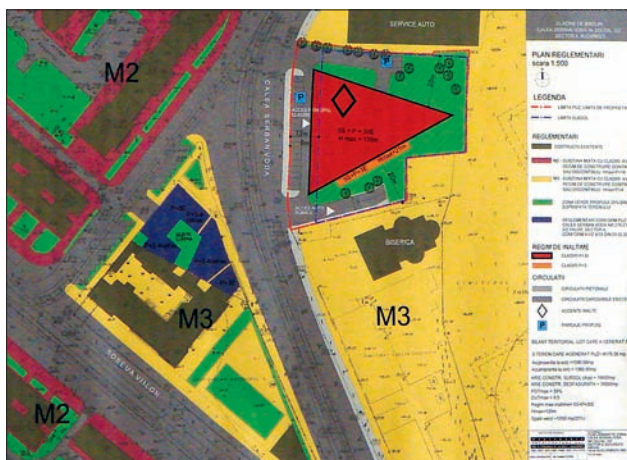

Alexandru Beldiman: „Spre deosebire de colegii mei, eu nu cred că putem păstra imaginea orașului spre S, așa cum e văzută ea din Parcul Carol. Dar cred că acest punct putea fi mult mai bine demonstrat printr-o suită de imagini. Obiecțiile care pot fi aduse proiectului țin și de o anume consecvență a Comisiei: am amendat proiectul de pe Str. Clucerului pentru că nu putea asigura un spațiu verde deasupra subsolului; cred că este corect să cerem și aici același lucru. Apoi, cred că mai este nevoie de o anume retragere de pământ natural în apropierea construcției, pentru o scurgere mai bună a apelor.”

Dorin Ștefan ar fi de acord cu sugestia consultării opiniei populației asupra necesității sau oportunității unui punct-accent aici, însă amintește celor prezenți faptul că „nu avem mecanismele de consultare a populației.”

Viorel Hurduc: „Cadrul de gândire și exprimare relativ la acest proiect trebuie să fie liber.”

Arhitectul-Șef al S. 4 întrebă dacă „zona de protecție față de cimitir este luată în calcul – ea trebuind să acopere un minimum de 50 m? Propunerea acceptă, practic, să se dezvolte o enclavă într-un ținut verde. Important ar fi de evaluat corect ce se va întâmpla pe toate proprietățile

alăturate, nu doar pe proprietatea care găzduiește acest triunghi care urcă la cer. Personal, cred că țesutul urban nu este de factura propusă. Înălțimea clădirii mi se pare foarte mare – să ne aducem aminte că accent poate fi și o clădire care are numai 2-3 etaje peste media zonei. Așa cum e gândit, blocul înțeață totul; mi se pare mult prea agresiv.”

Dorin Ștefan: „Viața ne confirmă că se pot realiza și înălțimi mult mai mari.”

Dan Marin: „Nu cred că trebuie să luăm *de plano* ideea de accent, mai ales pentru că ea ar trebui să fie modulată, repartizată pe clase de înălțimi.”

Adrian Bold: „Nu sunt de acord ca discuția să se poarte numai pe probleme de înălțimi, pe când aici problemele se amplifică datorită diferențelor de spații. Cum intră propunerea în Piață? Ce se petrece la nivelul parterului ar putea să remodeleze zona. Este analiza punctuală o posibilitate reală? Pentru că problema construcțiilor înalte ține mai ales de zona în care le așezi, în care se construiește, practic, o altă relație între construit și pietonal. În afară de perspectiva piscului, mai există numeroase alte perspective.”

Viorel Hurduc: „Cred că nu putem trage nicio concluzie. PUG-ului îi lipsesc reglementările privind ambientul, privind imaginea de gabarit. Sunt convins, totuși, că PUG-ului îi este necesară o upgradare. Silueta e problema noastră, transmiterea ei și neprofesioniștilor. Este importantă o analiză ce privește parcul spre a transmite transparența dinspre parc. Între siluetă și agresiune fizică, ce e de preferat? Activăm parcul cu funcțiuni complementare. Nu înălțimea mă omoară, personal, ci actul fizic. Ar fi fost de dorit, în acest caz, o reunificare a parcelelor de pe cornișă, care ar fi constituit un front la bulevard. Aș propune să discutăm clădirea din punctul de vedere al intersecției, al cadrului pieței.”

Concluzii:

- vă rugăm să conectați PUZ-ul dvs. cu PUZ învecinate;
- formulați răspunsuri particulare la spațiul verde și la teren, pe care prezentați-le în imagini convingătoare;
- oferiți Comisiei imagini ale noii clădiri văzute dinspre Parcul Carol;
- creați o altă relație cu biserica, cel puțin pentru primele niveluri;

- nivelul subsolului 1 să fie integral coborât cu 3 m, ca să poată fi dezvoltate plantații înalte în jurul clădirii;
- susțineți capacitarea pieței.

Rezoluție: se va reveni.

■ PUZ Bd. Dacia nr. 17, S. 1, proiectant Atrium Studio

Parcela, pe care se intenționează construirea unui imobil de 4 etaje, 5 și 6 retras, este liberă de construcții și este cap de perspectivă dinspre Piața Romană. Se propune o soluție și pentru rezolvarea pietonalului, iar parcare este în sistem Klaus. Aliniamentul către ambasadă este păstrat.

Șerban Sturduza: „Cum motivați retragerile și relațiile dintre ele? Se preia aliniamentul și accentul pentru casa scării? Dacă excludeți volumul fostei ambasade din relația cu intersecția, am sentimentul că efortul duce mai degrabă la o pierdere pe plan urbanistic. Frontul cred că ar trebui să fie mai retras”.

Dan Marin nu este de acord cu felul în care a fost gândită retragerea, ca imagine, și observă că în propunere conviețuiesc nu foarte fericit două sau trei limbaje diferite. „Am mari rezerve și în ceea ce privește suprafețele de sticlă – mi-e greu să cred că, finalmente, ele vor fi așa cum ni le prezentați. Cred mai curând că o arhitectură de plinuri și de goluri, cu accent pe materiale, ar fi mai potrivită aici. Locul este foarte important, iar calitatea arhitecturii ar trebui să fie pe măsură. Pe urmă, nu mi-e foarte clar ce înseamnă mașinile aduse aici: cum și unde vor fi parcate? Cum va fi realizat trotuarul, fiind clar că el trebuie să rămână deschis?”

Constantin Enache: „Este un loc foarte greu, iar formula prezentată nu poate fi realizată. Dar vederea dinspre Str. Nicolae Iorga mă îngrijorează – nu cred că se poate construi atât de mult în acest loc”.

Dorin Ștefan: Din punct de vedere volumetric, eu cred că se poate, însă arhitectura prezentată mi se pare una periferică, nu una de mare bulevard. Veniți cu o construcție reprezentativă, cu imagini de mai bună calitate, care să fie incluse pe planșa de regulament.”

Viorel Hurduc: „Admit tot ceea ce s-a spus – terenul este mult prea prețios și anturajul la fel. Cer respectarea urmatoarelor restricții: eliberați terenul astfel încât percepția asupra Ambasadei să fie posibilă și generoasă; propuneți un anturaj fericit în raport cu Ambasada; puteți recupera din CUT pe seama retragerii de la frontul străzii, pentru a face vizibilă Ambasada; formulați altfel propunerea de arhitectură; prezentați o analiză pentru capacitarea parcării”.

Rezoluție: se va reveni.

■ PUZ Str. Nicolae Caramfil / Str. Cpt., Alex Șerbănescu, S1, proiectant ARTLINE

Se propune, în această intersecție, construirea unor imobile care au o funcțiune mixtă de locuințe și birouri; CUT estimat este de 65, iar POT de 6,5. Înălțimea maximă preconizată va fi de 65 m.

Constantin Enache: „Situția actuală a străzii neterminată de acolo trebuia corectată, iar volumul reușește să constituie un cap de perspectivă importantă. Imaginea menține ideea de poartă, în sensul în care se creionează și o identitate a locului.”

Șerban Sturduza este de părere, că date fiind condițiile, chiar înălțimea clădirilor ar putea fi sporită, pentru ca ideea de poartă să fie subliniată încă și mai pregnant.

Dan Marin și Dorin Ștefan sunt de acord; la fel și Viorel Hurduc, care se interesează și de transparența din spate a imaginii descriptive.

Rezoluție: se avizează favorabil.

Alegeți cardul care vi se potrivește!

CARDURI BUSINESS BRD

- gamă completă
- MasterCard și Visa
- în Lei, Euro sau USD

Acum, gama completă de carduri business BRD răspunde celor mai variate necesități ale companiei dumneavoastră. Prin cardurile MasterCard Business dispuneți de un mijloc de plată comod și sigur, atât în țară cât și în străinătate, eliminând avansurile în numerar asociate deplasărilor și crescând gradul de control

asupra cheltuielilor firmei. Cardurile Business Silver vă oferă în plus, posibilitatea de a beneficia de o rezervă de bani* și de servicii de asigurare**. Optând pentru cardurile de prestigiu MasterCard Corporate beneficiați de numeroase reduceri peste tot în lume! Trebuie doar să alegeți!

BRD

GRUPE SOCIETE GENERALE

* DAC: descoperit autorizat de cont

** consultați consilierul dumneavoastră de clientelă pentru a afla condițiile de activare

TelVerde: 0800 803 803 www.cardbusiness.ro

Tot mai simplu

ANUALA DE ARHITECTURĂ

A scrie despre o expoziție de arhitectură e un gest de trădare – așa cum în loc să te duci la întâlnirea cu iubita, te mulțumești să-i privești fotografia. Imaginile de arhitectură nu vor fi suficient de fidele realității edificate. E drept că fotografia de arhitectură poate fi și ea o artă, dar nu a spațiului trăit, ci o „grafie” valoroasă prin ea însăși, ca în cadrele bucureștene ale lui Mihai Moldoveanu.

Credem sau nu în Anuală? În treacăt fie spus, secțiunea fotografiei de arhitectură, în ciuda insistențelor mele de a o promova, anul acesta, nu s-a remarcat printr-o valoare deosebită.

Revenind însă la a 6-a Anuală a Filialei București, nu vreau să cad în capcana laudelor festive. Evenimentul, pe măsura strădaniilor Colegiului și a participanților, a fost prilej de întâlnire între noi și cu publicul larg.

Prea multe „voci” și prea agresive, vorbesc sau scriu în termeni duri despre contribuția arhitecților la dispariția identității capitalei și despre alterarea ei cu clișee de import, parte din ele expirate deja.

Cred că e bine și corect să fim sinceri cu noi înșine!

Atâta timp cât ne vom mulțumi să copiem numai, sub presiunea „investitorilor”, prestigiul arhitecturii românești contemporane va fi deformat, iar imaginile oferite în țară sau în afară vor fi sufocate sub asaltul prostului gust sau reduse la castelele de la Sintești din preajma Bucureștilor.

De ani de zile, se construiește tot mai mult și mai variat în România.

Timpul va face selecția și va aprecia originalitatea, despărțind-o de impostură.

Iar nouă ne rămâne șansa să respectăm principiile morale ale profesiei și, așa cum spunea doamna arh. Elena Voinescu după decernarea premiului Opera Omnia, „să o iubim cu pasiune!”

Nu mi-am propus să scriu despre valoarea arhitecturii prezente în sala Dalles.

Au făcut-o alții sau fiecare dintre noi.

Juriile, prin aprecierile celor cinci secțiuni, colegii, prin comentariile de pe pagina web sau în diferite alte cercuri, publicul, prin modul cum va primi și va răsfoi catalogul Anualei.

Eu doresc să remarc doar impactul evenimentului asupra societății civile, a mass-mediei, asupra politicului și a administrației locale.

Or, la toate aceste capitole încă mai trebuie să „lucrăm”, pentru că suntem insuficient de știuți.

În final, mulțumind tuturor participanților, fac apel la cei ce au lipsit de la Anuală și la cei care, nemulțumiți că reușitele lor nu au fost premiate, sunt tentați ca în anul următor să nu să mai trimită nicio lucrare.

Complet greșit, în opinia mea!

Anuala nu este un concurs și nici o competiție.

Ea este oglinda cât mai completă a exercițiului profesiei noastre, cea cu care dorim să ne convingem concitadinii de buna noastră intenție și de măsura creativă a actului de arhitectură.

Spre pildă, să ne reamintim că așa-numitul „salon al refuzaților” de la expozițiile academice de pictură din veacul al 19-lea s-a dovedit în timp... germenii modernizării artelor.

Considerați-o ca o invitație pentru Anuala din 2009.

Succes tuturor colegilor!

**prof. dr. arh. Mircea Ochinciuc
președinte al OAR filiala București**

A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

2008

Premiile

Premiul Secțiunii Arhitectură

IMOBIL CU APARTAMENTE DE VACANȚĂ „CLUB BOSCO”, NEPTUN

PROIECT: arh. Adrian Răzvan Soare, arh. Eliza Yokina

COAUTORI: arh. Ștefan Simion, arh. Tudor Antemir

Terenul este situat pe str. Trandafirilor, în vecinătate cu str. Gării. Construcția are formă de „U” în plan cu deschiderea către zona de acces pe teren dinspre str. Trandafirilor.

Clădirea este compusă din trei corpuri, construite printre copaci; accesul este asigurat (atât pe orizontală, cât și pe verticală) de un al patrulea corp, constructiv – independent (cursiva). Astfel, accesul la apartamente este un parcurs printre copaci și stâlpi pe cursivele care se deschid spre o diversitate de vederi asupra incintei. Piscina comună pentru locatari este situată la etajul I, orientată spre sud-est și are vedere printre copaci la intersecție. Clădirea este prezentă în intersecție prin corpul cu piscină, anunțată printr-o loggie generoasă.

Nominalizare

LOCUIŢĂ DE LUT LA CAPUL DOLOŞMAN

PROIECT: arh. Cătălin Berescu, arh. Mariana Celac, arh. Alexandru Navru, arh. Marian Petre, arh. Ioan Medraru

Casa realizată își dovedește valoarea în primul rând prin modul în care a apărut ca o constrângere a sitului (peisaj, materiale, climă). Pe fundația din bolovani zidiți cu mortar de var s-au fixat stâlpi de lemn care susțin acoperișul și s-au zidit pereții din cărămizi de pământ nears (chirpici). Rezolvările îmbinărilor și detaliilor s-au dorit simple și eficiente, fixarea stâlpilor pe fundația de piatră s-a făcut după modelul arhaic prezent în ruinele cetății (în piatră scobită). Învelitoarea din stuf a fost executată de meșteri locali în mod tradițional. Adăpostul construit se compune dintr-o încăpere închisă (accesibilă prin „ușă albastră” – element de tâmplărie recuperat din sat și folosit) și un spațiu acoperit, dar nu complet închis cu ziduri, în care se găsește cuptorul cu prici.

Nominalizare

CLĂDIRE DE BIROURI STR. DIMITRIE POMPEI, BUCUREȘTI

PROIECT: Westfourth Architecture, New York/București, arh. Vlad Arsene, arh. Cristiana Ștefan, arh. Raluca Ștefan, arh. Zzing Lee, arh. Yuan Lin, arh. Mihaela Vasilescu
REZISTENȚĂ: Multiconstruct 92

Această clădire de birouri este amplasată în zona Pipera din București, una dintre zonele care va cunoaște o mare dezvoltare imobiliară în domeniul construcțiilor cu acest specific. Retragerile impuse de prezența liniei de metrou și de forma terenului au dus la configurația triunghiulară a clădirii. Proiectul modifică puritatea geometriei, în scopul de a oferi personalitate imaginii clădirii. Peretele cortină ascunde distribuția pe șapte etaje și, disimulând scara clădirii, pune în evidență alcătuirea volumetrică.

Premiul Președintelui OAR București

CLUBUL WISH, CONSTANȚA

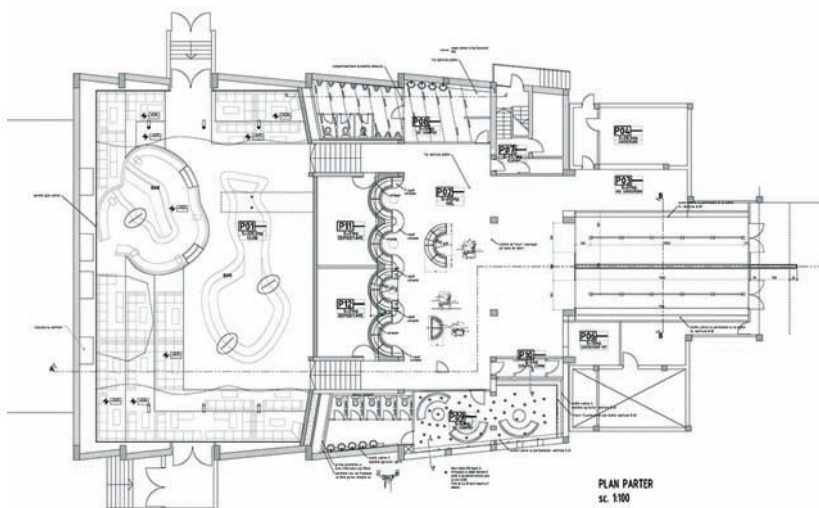
PROIECT: arh. George Mario Kuibuș, arh. Alexandru Ionescu, arh. Paul Stoicescu

Aflată într-un spațiu al unui fost cinematograful, propunerea de inserție a unei funcțiuni noi de club a fost de la început puternic influențată în spațialitatea sa de existență datorită plăcii înclinată destinate vizionării filmelor.

Din datele de temă reiese că investitorii au dorit să fie creat pentru clienții „țintă” un spațiu cu o atmosferă „surpriză”.

Visul, plutirea, exoticul au fost atribute care ne-au determinat în desenul propus. Impactul grafic dus la extremă ca într-o cursă nebună prin „lumi” și senzații ambigue este ceea ce ne-a determinat în povestea noastră către ceea ce poate primi clientul ca senzație pe de-a-ntregul.

Alb-negru a fost decis drept concept cromatic general al amenajării, într-un mediu în care luminile inteligente pot da spațiului o configurație cameleonică.

Premiul Secțiunii Amenajări Interioare

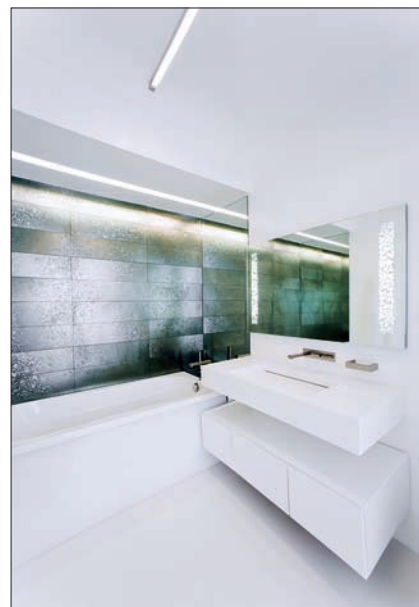
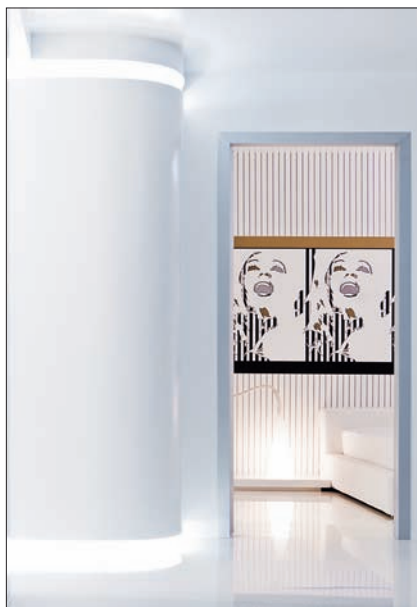
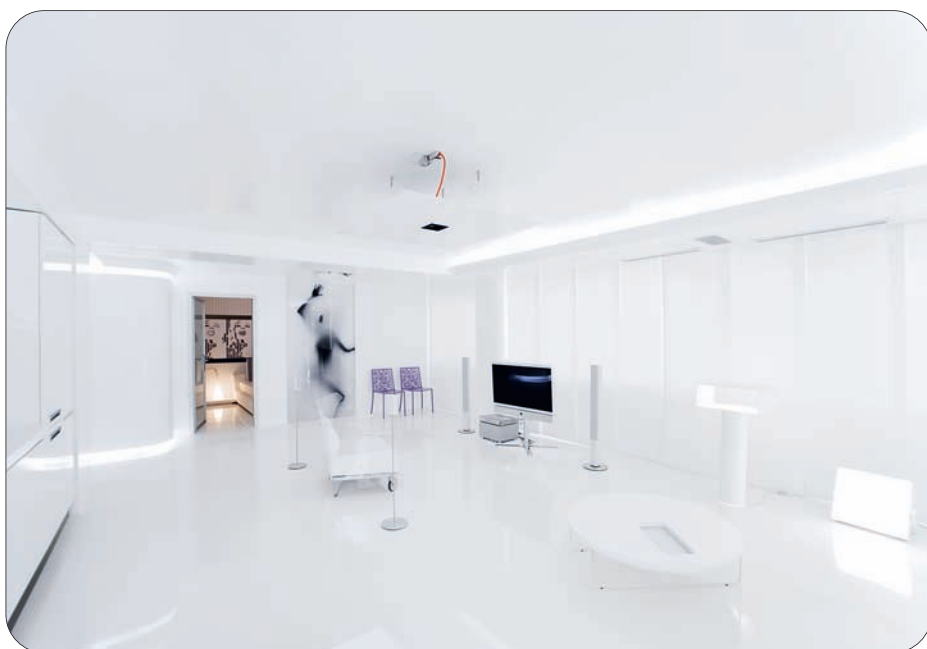
4BS

PROIECT: arh. Roger Pop, arh. Mădălina Florea, Alex Adam

Spațiul, limitat ca dimensiuni, a fost deschis și dinamizat prin simplitatea compoziției, (linii trasate ferm, deși există delimitări discrete ale spațiului, un fel minimalism fusion pop art și elemente the 60's...). Albul omniprezent, care poate simula o austeritate, s-a dorit a fi nu numai fondul pe care se proiectează componentele unei imagini, ci înșăși imaginea. Lumina indirectă (fie naturală filtrată, fie artificială) sau punctuală și formele create sau elementele folosite (mobilier, corpuri de iluminat etc.) încheagă această imagine.

În hol, peretele-biblioteca este un element funcțional și decorativ; prin decupajele cu forme organice ale peretelui holului, iese la iveală biblioteca marcată de fante orizontale de lumină.

Accentul din tot spațiul deschis al zonei de zi este panoul-tablou care delimitează livingul de dormitorul matrimonial.

Nominalizare

AMENAJARE MANSARDĂ „GHEORGHE LAZĂR”
PROIECT: arh. Cristian Corvin Nicolae

„În proiectul nostru, toate elementele de forță ale compoziției au fost culese de-a lungul anilor și provin din case vechi demolate sau renovate: sobele austriece, ferestrele de stejar din pereții de partiție, ușile, cada de fontă, lavoarele model 1900, poarta de intrare, elementele de fier forjat, corpurile de iluminat, diversele piese de mobilier, feronerie, chiar și elementele structurale (grinzi, stâlpi) de care a fost nevoie pentru consolidarea structurii existente, toate sunt, de fapt, piese refolosite, cu excepția câtorva obiecte de familie. Ca organizare spațială, livingul este tratat ca un soi de curte/atrium în jurul căreia sunt dispuse „fațadele” camerelor. Ferestrele prezente în pereții de partiție ai camerelor ajută la o mai bună iluminare, păstrând totuși intimitatea. Exteriorul clădirii, foarte deteriorat, a fost restaurat.”

Nominalizare

AMENAJARE INTERIOARĂ MAGAZIN SONY CENTER
în Complexul Comercial Unirea
PROIECT: arh. Vlad-Ion Popușoi

În calitate de proiect-pilot pentru lanțul de magazine Sony Center, showroomul amenajat în cadrul Centrului Comercial Unirea este caracterizat de verbul „display”. Funcțiunea este asumată, iar spațiul se transformă într-un instrument de arătat, într-un mecanism al expunerii. Produsele sunt așezate în rame ca de tablouri, obiecte individuale puternice, vibrante.

Într-un mediu alb, aseptice, neutru, aceste obiecte apar, se dispun și se compun într-un spectacol menit să expună produsele, să le scoată în evidență. Mișcarea de aducere în față se citește în reliefurile vitrinelor.

Spațiul însuși se exhibă, cu o excepție – culoarea. Acest atribut este lăsat obiectelor expuse, așa cum lumina se fixează pe actorul principal într-un spectacol de teatru.

Premiul Secțiunii Restaurare

RESTAURARE ȘI REABILITARE IMOBIL

Str. Pictor Arthur Verona, București

PROIECT: arh. Iulia Stanciu, arh. Florian Stanciu

REZISTENȚĂ: ing. Alexandru Boangher, ing. Nicola Gospodinov

Imobilul a fost realizat în primul sfert al secolului XX, cu o arhitectură eclectică, inițial cu funcțiunea de imobil de locuit unifamilial, structurat pe demisol, parter, etaj și mansardă. Între anii 2004–2006, asupra construcției a avut loc o intervenție brutală care a trunchiat parțial calitățile spațiale și decorative interioare. Intervenția a urmărit redarea integrității imobilului, restaurarea elementelor decorative valoroase, iar pentru elementele distruse sau dispărute, restituirea prin similitudine cu fotografiile din arhiva proprietarului. Scara principală a fost restaurată și consolidată. Plafonul pe trestie a fost stabilizat prin fixare cu plăcuțe din material inoxidabil. La final, s-a făcut reintegrarea cromatică. Lucrările au vizat și refuncționalizarea imobilului pentru alimentație publică (restaurant, cafenea).

Nominalizare

RESTAURARE ȘI REABILITARE SEDIUL BNR CLUJ

PROIECT: prof. dr. arh. Adrian Spirescu, arh. Lucica Miț
COAUTORI: arh. Alexandru Goia, arh. Mariana Raicopol,
arh. Cosmin Mihai Popa, teh. Cristina Prisecaru

Nominalizare

CONSOLIDARE ȘI RESTAURARE IMOBIL

Aleea Alexandru, București

PROIECT: Graphic Studio: arh. Dragoș Constantin Perju, arh. Ionuț Nedelcu, arh. Remus Hârșan, arh. Karoly Nemeș

Pe un teren cu suprafața de 860,97 mp, se află un corp principal D+P+1E-E2 (parțial mansardă) și o construcție anexă P+1, ambele cu volume paralelipipedice, generând un plan în L.

Intervențiile în cadrul corpului principal constau în consolidarea la interior a imobilului; consolidarea și restaurarea în forma inițială a balconului de la parter; realizarea unei curți de lumină la demisol, fațada sud-est; refacerea finisajelor pereților, plafoanelor și pardoselilor la interior; refacerea șarpantei și configurarea unei verande-terasă pe latura de sud-est a acoperișului, păstrând gabaritul existent.

La nivelul construcției anexă, au fost remodelate fațadele, refăcute finisajele exterioare, iar șarpanta înlocuită cu terasă necirculabilă.

Structura va fi asigurată local, în raport cu problemele specifice.

Clădirea actuală a Băncii Naționale a fost construită la începutul secolului XX (1910). Au fost modernizate și reamenajate toate spațiile – S+P+E1+E4. O piesă importantă a fost holul ghișeelor de la parter, transformat în sală de conferințe, cu elemente decorative – vitralii, decorații mozaicate sau realizate în ipsos – parietale sau aplicate plafonului, corpuri de iluminat, cu o apartenență certă la stilul Secesion. Tâmplăria interioară a fost înlocuită cu tâmplărie din lemn stratificat, similară cu cea originală. S-au refăcut finisajele interioare, iar instalațiile de încălzire, sanitare și electrice au fost înlocuite și modernizate. Fațada principală, care are o compoziție clasicistă de factură eclectică, cu influențe ale artei 1900 de tip vienez, a fost consolidată, iar elementele decorative au fost curățate, recondiționate și revopsite.

Premiul Secțiunii Studii și proiecte nerealizate

POD BUCUREȘTI

PROIECT: arh. Justin Baroncea, arh. Ștefan Ghenciușcu,
arh. Constantin Goagea, arh. Radu Enescu, arh. Jean Craiu

Se încearcă delimitarea „cursului” Căii Victoriei de parcările situate în fața Ateneului, a restaurantului Cina și a Bibliotecii Naționale. Instrumentul acestei delimitări îl constituie un trotuar modular din lemn care să ajute pietonii să traverseze în mod firesc „zona” și care să (re)articuleze într-un ansamblu Piața Ateneului, spațiul din fața restaurantului Cina, Piața Palatului și Piața Revoluției.

Din punct de vedere tehnic, este vorba despre un sistem simplu, modular, ușor de montat și demontat. O punte de lemn prinsă între borduri prefabricate din beton se așază peste asfalt. Utilizatorii pot decide viabilitatea proiectului, folosind sau nu podul de legătură (300 mp) între două puncte, astăzi artificial depărtate: hotelul Hilton și „Palazzo Bordenache”.

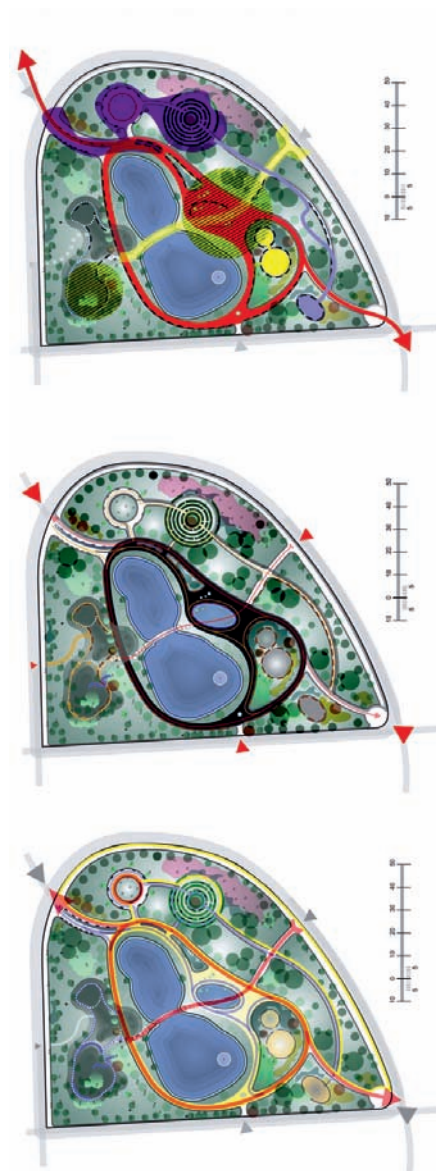
Nominalizare

„EXPO” PARC, PITEȘTI

PROIECT: arh. Ana Maria Crișan, arh. Alexandru Crișan

În amenajarea parcului punctul de plecare l-a constituit identificarea elementelor specifice: trama organică – traseul romantic, alpinariul, elementul central – lacul – valorificat insuficient, aleile tip promenadă care dublează circulația pietonală urbană. S-a intervenit asupra spațiilor verzi, tratate ca insule de vegetație, cu siluete individualizate. Adăugarea elementelor punctuale romantice de-a lungul traseelor – bazine de apă, labirint vegetal, accente de culoare, s-au dorit intervenții care să direcționeze parcursul.

Creșterea organicității parcului s-a realizat prin crearea un traseu identitar semnalat printr-un sistem de iluminat particularizat. Folosirea traseelor sinuoase, cu capete mixte de perspectivă, a urmărit alternanța cromatică a fronturilor, alternanța zonelor cu luminozitate diferită.

Nominalizare

REABILITARE MOARA LUI ASSAN

PROIECT: arh. Elena Codina Dușoiu, arh. Mihai Opreanu, stud. arh. Ionuț Mândrișcanu, stud. arh. Otilia Hodină, stud. arh. Iulian Cucu, stud. arh. Alina Manea, stud. arh. Vali Daniel Radu, stud. arh. Dan Paraschiv

Dată în folosință în anul 1853, Moara Assan a fost construită pentru amplasarea „primului motor cu aburi, valțuri și site” din România, care trebuia să asigure producția pe timpul iernii, atunci când morile de apă nu mai funcționau.

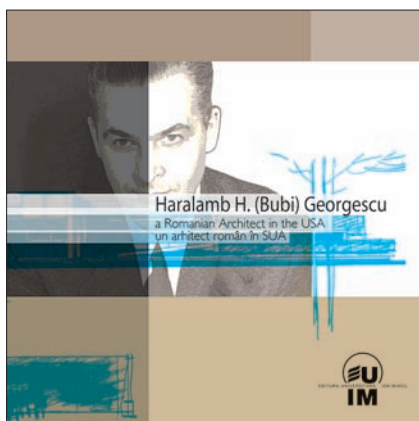
Din tot ansamblul se remarcă clădirile aparținând etapei inițiale: silozul central și cele două clădiri în care funcționa moara propriu-zisă. Volumele acestora, accentuate de cărămida lăsată aparentă, sunt masive, simetrice, cu fațade ordonate de o strictă dispunere a golurilor. Structura lor de rezistență însă nu este bine conservată și trebuie să suporte intervenții specifice.

În urma conversiei, situl trebuie să atragă dinamicitate, fără a aglomera zona. Au fost propuse funcțiuni multiple din sfera culturală și cea de agrement, compatibile atât cu arhitectura existentă, cât și cu funcțiunea dominantă din zonă.

Premiul Secțiunii de Publicații

CATALOG EXPOZIȚIE „HARALAMB H. (BUBI) GEORGESCU – UN ARHITECT ROMÂN ÎN STATELE UNITE”

AUTORI: arh. Corneliu Mircea Ghenciulescu, arh. Mariana Fetti, arh. Cristina Koneffke, arh. Marius Marcu Lapadat

Catalogul „Haralamb H. (Bubi) Georgescu/Un arhitect român în SUA” însoțește expoziția cu același nume deschisă în sălile UAUIM, ca o primă etapă dintr-un program de cercetare care își propune o investigație cuprinzătoare, prezentarea și expunerea publică a unei părți importante a arhivei personale, inedite, a arhitectului Haralamb H. (Bubi) Georgescu, reprezentând parcursul său profesional majoritar în Statele Unite. Cercetarea încearcă să demonstreze logica continuității unui proces și a unui parcurs profesional exemplar, atât prin participarea arhitectului la o secvență de excepție a „Mișcării Moderne” a anilor '30–'40 din România, cât și prin opera sa inedită realizată în Statele Unite pe parcursul a treizeci de ani de exercitare a profesiei de arhitect.

Nominalizare

MATERIALE TEXTILE ÎN ARREDAMENTO (VOLUMUL I) ARREDAMENTO ȘI TEXTILE ÎN SECOLUL XXI (VOLUMUL II)

AUTOR: dr. arh. Beatrice-Gabriela Jöger

Studiul despre locul și rolul materialelor textile în arhitectură și arredamento are o semnificație particulară, el fiind, în literatura noastră de specialitate, primul (se știe ce semnificație are „primatul”).

Sunt prezentate, cu scrupulozitate științifică, dar fără pedanterie, pagini din istoria și tehnica realizării textilelor (...). Tapiserii și covoare sunt repuse în atenția cititorului într-un veritabil discurs, mai mult intelectual decât strict istoric, grație unei atente și selective alegeri, demonstrându-și perenitatea estetică și funcțională în timp și spațiu. Remarcabilă este metoda cu care autoarea folosește analiza istorică pentru a pune în discuție locul și rolul textilelor în arhitectura modernă – arhitectura în general și arhitectura de interior –, ce este privită în contextul crizei majore generale spirituale în care ne aflăm.

Nominalizare

SPAȚIUL PUBLIC ȘI REINSERȚIA SOCIALĂ A PROIECTULUI ARTISTIC ȘI ARHITECTURAL (2)

COORDONATORI: prof. dr. arh. Ana Maria Zahariade și conf. dr. Alexandru Oroveanu

Volumul cuprinde texte elaborate în cursul celui de-al doilea an de lucru al grupului de cercetare al Consorțiului ACUM, având ca temă de investigație edificarea spațiului public (social și fizic) la intersecția dintre arhitectură, artă și comunitatea urbană. Textele sunt structurate pe patru capitole: Fragmente de spațiu public, Spațiul public în oglindă, Arta pentru spațiul public, Acțiuni și interacțiuni în spațiul public.

Premiul Secțiunii de Fotografie

BERCENI + MIERCUREA CIUC
PROIECT: arh. Cătălin Berescu

Nominalizare

ARHITECTURA CONTEAZĂ –
ARHITECTURA DEVINE
AUTOR: arh. stag. Andrei
Mărgulescu, Alina Maria Stroie

Nominalizare

TIMP, PROVERB, REMIZA
ARHITECTURĂ, IDENTITATE, SPIRIT
AUTOR: arh. Vlad Eftenie

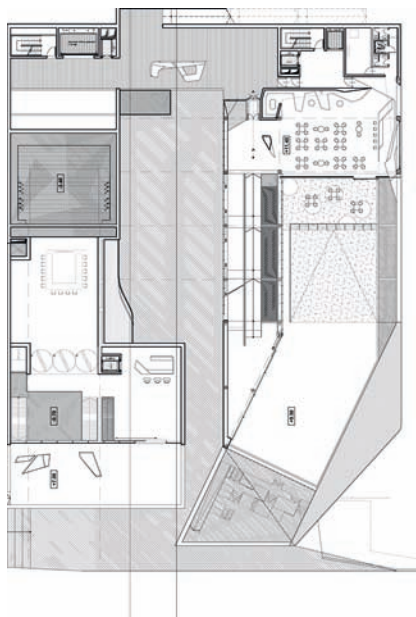

Premiul Secțiunii Proiecte de Diplomă

CENTRU DE ARTĂ CONTEMPORANĂ „WARTHE”

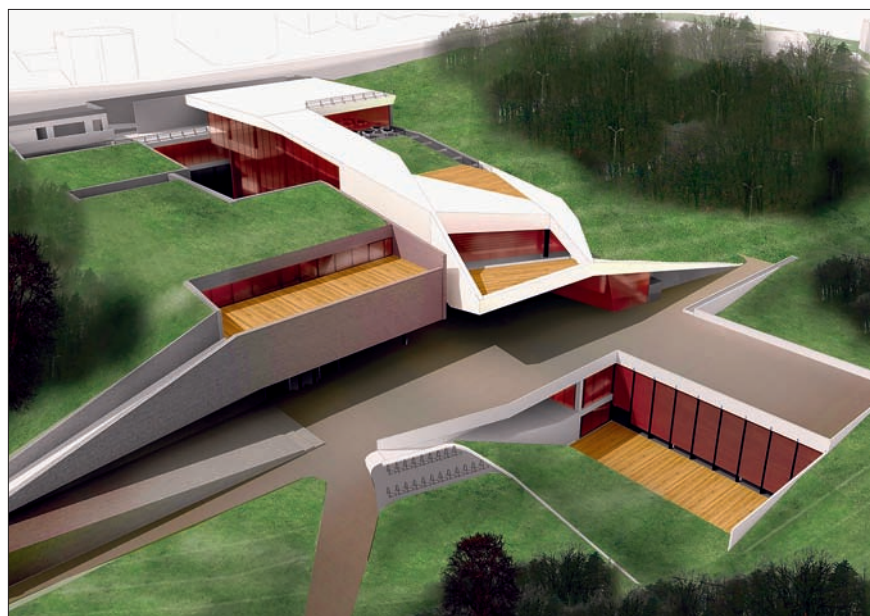
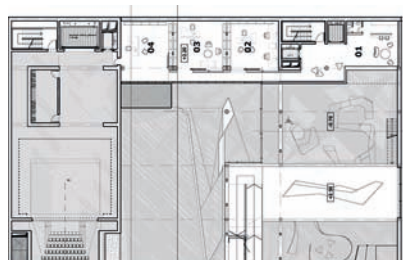
PROIECT: arh. stag. Andrei Victor Guțu

ÎNDRUMĂTOR PROIECT: prof. dr. arh. Emil Barbu-Popescu

Amplasamentul acestui centru se află în imediata apropiere a centrului vechi, la aproximativ 200 de metri, pe artera principală ce unește orașul de Poiana Brașov. Situl ales are un aspect accidentat pe care muzeul se așază, respectându-i această caracteristică, ca o incizie în versant. În plus, situl se învecinează cu un nod foarte important de circulații, pietonale și carosabile, care-l fac foarte accesibil.

Odată determinate limitele, au fost create trei sisteme de lucru diferite pentru cele trei raportări ale clădirii: țesutul istoric, centrul nou creat și intersecția majoră din imediata apropiere. Proiectul rezultat este o negociere a celor trei sisteme, dar și a programului. Cele trei sisteme de lucru se suprapun și se influențează, generând spațiul. Clădirea este un forum al artelor, un loc de întâlnire și de comunicare, o poartă deschisă către vechiul oraș și către o altă lume, este un loc al experimentului. Toate acestea s-au tradus în proiect fie în necesități funcționale, fie în necesități spațiale. Astfel, Centrul este un spațiu permeabil, facilitând atât fluxurile informaționale, cât și pe cele de oameni.

Nominalizări

EXTINDERE ȘI REABILITARE TEATRUL LUCIA STURDZA BULANDRA

Sala Toma Caragiu

PROIECT: arh. stag. Cristina Teodora Nicolaescu

ÎNDRUMĂTOR PROIECT: Conf. Dr. Arh. Adrian Spirescu

Proiectul face o analiză istorică, arhitecturală și urbană a zonei Grădina Icoanei, punând accentul pe clădirea Teatrului Bulandra și pe ideea de comunicare (vechi-nou, spațiu urban, legătura parc-curte teatru, interacțiunea actori-spectatori). Este ușor de remarcat, privind un plan, faptul că zona nu este una omogenă, aparent nu are o regulă compozițională clară, oglindind evoluția sa. Înălțimea generală a clădirilor este mică (1-2 niveluri), acestea fiind aliniate la stradă și având curți ce abundă de spații verzi. Teatrul Bulandra rupe acest aliniament prin poziționarea sa la un anumit unghi față de stradă și, de asemenea, lipsește relația cu strada prin închiderea incintei teatrului cu un gard înalt, opac. Terenul liber din partea de nord a teatrului ar putea căpăta rolul de ordonare a acestui spațiu indefinit, dând coerență frontului străzii și oferind totodată sălii teatrului spațiile de care are nevoie pentru a funcționa ca un teatru independent. Astfel, propunerea încearcă să rezolve iregularitatea frontului străzii, prin accentuarea ei și crearea unui spațiu public larg în fața teatrului.

Nominalizări

CONVERSIA UZINEI ELECTRICE

FILARET ÎN MUZEU TEHNIC

PROIECT: arh. stag. Raluca Monica Nedelcu

ÎNDRUMĂTOR PROIECT:

Prof. Dr. Arh. Ștefan Scafa Udriște

Premiile OPERA OMNIA

În cadrul Anualei de Arhitectură 2008, premiile de excelență Opera Omnia au fost acordate arhitecților seniori Elena Voinescu, Dorin Gheorghe și Șerban Manolescu.

Lucrările de arhitectură realizate în diferite programe, rezolvările și soluțiile inedite elaborate câteodată în condițiile dificile oferite de un sistem totalitar, ținuta și etica profesională afirmate pe toate planurile, toate acestea confirmă valoarea arhitecților menționați și recunoașterea calităților profesionale prin conferirea premiilor Opera Omnia.

Arh. Elena Voinescu

OAR Buc.: Ce v-a determinat să alegeți profesia de arhitect, ținând cont de faptul că în perioada în care ați studiat la Facultatea de Arhitectură, 1939-1945, erau mai puține femei care optau pentru o astfel de profesie?

Elena Voinescu: Îmi plăcea foarte mult desenul, dar mă și atrăgea domeniul construcțiilor și, împreună cu o colegă, ne-am decis să dăm la Arhitectură. A fost ultima serie în care au fost puține fete. Dintr-o grupă de douăzeci, doar jumătate erau fete. După aceea, au început să vină la Arhitectură foarte multe.

OAR Buc.: Ce atmosferă exista în Facultatea de Arhitectură în perioada în care ați studiat? Cum erau cursurile și profesorii?

Elena Voinescu: Era o atmosferă foarte serioasă. Am avut niște profesori străluciți, foarte respectați și stăteau la lucru de dimineață până seara; puteam să rămânem la prânz în facultate, lucram în ateliere cu profesorul și asistentul respectiv, nu acasă, cum am înțeles că se întâmplă acum. Era o atmosferă foarte serioasă și aplicată.

La atelier l-am avut pe profesorul Iotzu, seniorul, care a fost și decan la un moment dat, apoi Tiberiu Rici și Duiliu Marcu, care era, de asemenea, un profesor deosebit.

OAR Buc.: Cum ați descrie experiența realizării Ateneului Popular din Brașov?

Elena Voinescu: A fost o aventură... A fost un concurs pe care l-am câștigat și am obținut și execuția. De fapt, l-am proiectat pe șantierul pe care lucram chiar singură. Am lucrat cu niște ingineri foarte buni. Am avut condiții foarte bune: am urmărit șantierul, am proiectat și coordonat instalațiile. Când era gata „la roșu”, a venit o delegație de la partid, condusă de Chivu Stoica, care, de fapt, a fost binevoitor. M-a întrebat: „Ce v-a determinat să faceți o construcție de genul acesta?”. Se referea la aspectul modern al clădirii, mai ales că începuse epoca stalinistă sau, cum se spunea, realismul socialist (atunci s-a făcut Casa Scânteii etc.). Am avut și o carte cu arhitecturi din domeniul cultural realizate în Uniunea Sovietică. Totuși, după ce a plecat, a hotărât că nu se poate așa, trebuie transformat. Fațada nu era așa cum se vede acum, ci era o mare vitrină, care delimita un foaier amplu. Intrarea în clădire era marcată printr-un portic. Inițial concepută ca Ateneu, sala de spectacole fusese proiectată cu ajutorul specialiștilor și avea o acustică foarte bună. Scena avea

În continuare, interviurile realizate pentru „Arhitecții și Bucureștiul” vor schița portretele – personalitatea și opiniile profesionale – arhitecților omagiați.

Interviuri realizate pentru „Arhitecții și Bucureștiul” de Andreea Brezan.

niște anexe foarte dezvoltate – trape, buzunare, cabine pentru artiști. La ultimul nivel era o sală de repetiție pentru balet. Conceptul de bază fusese legat de posibilitatea de a oferi facilități multiple trupelor aflate în turnee artistice.

Brașovul nu avea decât o Filarmonică. Nu avea o echipă de teatru. Până la încheierea proiectului au trecut mai mulți ani și, în final, a fost transformat în teatru fără probleme, deoarece toate spațiile necesare erau realizate.

Eu nu am putut să asist la ultima fază, pentru că între timp m-am îmbolnăvit de supărare. Am făcut un hipertiroidism pentru care, pe vremea aceea, se dădea un an concediu medical.

OAR Buc.: Cât de afectată v-ați simțit profesional din cauza restricțiilor regimului comunist în perioada în care ați lucrat la Institutul Proiect București?

Elena Voinescu: Dacă la început era o oarecare libertate, adică nu eram așa stresați, cu timpul, a trebuit să ne prezentăm la familia Ceaușescu cu toate proiectele. La început nu prea înțelegeau planurile și, atunci, au cerut numai perspective, dar nici acestea nu au fost suficiente și ni s-au cerut numai machete. Cu machetele trebuia să ne plimbăm după ei, inclusiv când erau plecați în concediu. Ceaușescu făcea fel de fel de restructurări: scotea de pe machetă anumite lucruri care nu i se păreau potrivite etc. De exemplu, eu m-am ocupat de Bulevardul 1 Mai, care inițial avea trei fire pe sens, cu trotuare largi și cu parcaje. În urma unei vizite pe șantier, am fost obligați să reducem trotuarele la cel mult cinci metri; se făceau și controale ca să respectăm dimensiunile stabilite. O galerie de instalații – prima încercare de acest fel, ca să nu se mai spargă carosabilul – prin noile directive a ajuns sub trotuar. Arborii care erau prevăzuți pe trotuar la începutul proiectului nu au mai putut fi plantați. La fel s-a întâmplat și pe alte bulevarde, de exemplu Titulescu. Un bloc început a trebuit să fie mutat spre marginea trotuarului. De asemenea, termenele de finalizare ale proiectelor deveniseră extrem de scurte. Nu se putea desfășura un studiu cum trebuie.

OAR Buc.: Dacă ați fi putut opta pentru alte proiecte, în ce program arhitectural v-ați fi dorit să lucrați?

Elena Voinescu: Cred că mi-ar fi plăcut orice.

OAR Buc.: Care este lucrarea dvs. preferată dintre cele realizate?

Elena Voinescu: Nu aș putea face o clasificare. Mai dragă mi-a fost clădirea Institutului de Arhitectură, dar s-au întâmplat tot felul de amputări.

OAR Buc.: Cum ați descrie din punct de vedere stilistic arhitectura realizată în România între 1945–1990?

Elena Voinescu: E destul de dificil... O perioadă a fost problema proiectelor-tip. În perioada aceea cam toate arterele au fost mobilate cu blocuri compuse din proiecte tip: P+10, P+8 și P+4 fără lift, ceea ce este foarte greu pentru locatari. Diferențe estetice se puteau obține numai prin aspectul balcoanelor. Toate au îmbătrânit din cauza finisajelor, pentru că nu a fost permisă folosirea unor materiale mai scumpe și, implicit, de mai bună calitate. Constructorul era și beneficiarul, adică era același șef care ținea, de obicei, cu executantul. Din cauza acestei defecțiuni de organizare, calitatea execuției decăzuse foarte mult. Se vede după cum au îmbătrânit; finisajele nu au durat și ar fi trebuit întreținute într-un fel. În cazul Bulevardului 1 Mai, am avut oarecum noroc, pentru că era o perioadă în care lui Ceaușescu nu i-a mai plăcut uniformitatea. A apărut și ideea proiectării unor blocuri cu confort sporit, cu spații mai mari, care urmau să fie vândute. A fost un fel de evoluție.

Institutul se ocupa aproape exclusiv de locuințe, dintre care unele au fost reușite.

OAR Buc.: Cum ați descrie dezvoltarea urbană din București după 1989?

Elena Voinescu: Mi se pare că se fac niște greșeli grave. Se proiectează clădiri înalte unde nu ar fi cazul. Unele poate că sunt reușite, dar sunt amplasate foarte prost, cum este blocul din Piața Charles de Gaulle, care prin amplasarea la trotuar pierde enorm. Și asta s-a întâmplat în multe părți, unde s-au făcut și unele blocuri fără arhitectură. Cum este Bulevardul 1 Mai, unde s-a făcut un bloc foarte înalt, cu aliniamentul la trotuar, deși în zonă mai rămăseseră unele case mici. Se încălcă legea, se fac mai multe etaje decât sunt aprobate. Uneori am văzut și blocuri în cartiere care au o oarecare înălțime, care ocupă și trotuarul într-un fel, pentru că au și balcoanele ieșite peste trotuar. S-au făcut foarte multe greșeli din dorința beneficiarilor de a câștiga cât mai mult.

OAR Buc.: Ce regrete aveți în legătură cu profesia dvs.?

Elena Voinescu: Nu mi-am făcut nicio dată un bilanț. Sigur că pentru unele neplăceri am suferit, dar n-aș putea să spun acum pentru ce anume. În general, am pus suflet în ce am făcut și, de multe ori, am avut insatisfacții.

Arh. Dorin Gheorghe

OAR Buc.: Ce v-a determinat să optați pentru profesia de arhitect?

Dorin Gheorghe: Într-un fel, a fost o întâmplare. M-am născut și am copilărit la țară, în nordul Moldovei, zonă mai lipsită de informație. M-am pregătit inițial pentru medicină și învățam cu un coleg care a murit; iar această întâmplare m-a influențat mult. Examenele se apropiau și mi-am dat seama că eu nu eram pregătit. Cineva mi-a spus că la Arhitectură s-ar da probe de desen și matematică, materii la care eram bun, deci am dat examenul știind că puteam intra. A fost absolut la întâmplare, nu m-am informat ce este arhitectura; a fost o conjunctură specială.

OAR Buc.: Cum ați descrie proiectele realizate și meseria practică în timpul regimului comunist?

D.G.: Existau două hibe în proiectare. Există cenzura care impunea filtrarea proiectelor și necesitatea avizării de către diferite foruri, începând cu conducerea Institutului, conducerea Ministerului, inclusiv conducerea statului și a județelor. Deci, un proiect trecea prin foarte multe cenzuri. Era deranjant, dar trebuia să faci față. Pe de altă parte, era economia prost înțeleasă. Se foloseau materiale proaste, pentru că trebuia să te încadrezi într-o anumită sumă. Nu se aplica ideea că un material scump e bun și durează în timp, iar cel

care-l folosește se bucură de el. Foarte multe clădiri de pe vremea aceea au fost construite prost și cu materiale proaste. S-au făcut totuși și lucruri bune.

OAR Buc.: Ce considerați că este important în formația unui arhitect, mai ales că ați avut parte și de experiența pedagogică și posibilitatea să le înțelegeți mai profund?

D.G.: Acum, la sfârșitul carierei, am ajuns la niște concluzii diferite față de ce gândeam pe vremuri. Cred că facultatea te pregătește foarte puțin pentru meseria asta. Facultatea are specificul ei și îți deschide ochii. Foarte important pentru această meserie este să ai contact cu șantierul, să știi ce este un material de construcție, să știi cum se comportă, sau să cunoști colaboratorii, inginerii și ce pot face etc. Contactul și deschiderea le ai după ce intri în producție, altfel nu te descurci. Experiența de teren este astfel foarte importantă. Pe de altă parte, trebuie să citești, să te informezi, să vezi ce fac alții în alte locuri, e bine să vizitezi diferite țări. Eu am fost în Africa, unde am lucrat o perioadă, și am văzut, de exemplu, străzi la care se folosea un beton extraordinar de bun, rezistent la climă și uzură. Experiența aceasta contează. În rest, este vorba de abilitate – cum știi să discuți cu beneficiarul, cu finanțatorul; depinde cum gestionezi relațiile directe. Trebuie să știi să te orientezi și să nu intri în conflict niciodată, să ocolești obstacolele. Contează și pasiunea pentru meserie în general. În momentul în care te „încălzești” pe un subiect, nu mai scapi de el până nu-l duci la bun sfârșit. Asta e toată frumusețea meseriei.

OAR Buc.: Cât de importantă este expresia plastică într-o lucrare de arhitectură?

D.G.: Foarte importantă! Ține de prezența obiectului arhitectural în spațiul urban, de primul impact. Același lucru se întâmplă și la prima întâlnire cu un om. El se prezintă întâi prin aspect; nu știi cum gândește. Impresia aceasta este și cel mai greu de realizat – un lucru care să frapeze, să emoționeze. O casă poate să fie foarte funcțională, dar poate să fie urâtă. Are importanță pentru prezența în ambientul în care se integrează.

OAR Buc.: Cât de importante sunt elementele decorative?

D.G.: Pe de o parte, trebuie să știi cum să realizezi un element de detaliu, iar pe de alta, trebuie să ai norocul să găsești un „meseriaș” care știe să execute detaliul. Mies van der Rohe spunea că Dumnezeu stă în detalii și cred că nu se înșela. Detaliile se fac cu meșteri

care, din păcate, au cam dispărut la noi. Eu am cunoscut, în decursul activității, „meseriași” adevărați, care erau artizani. După părerea mea, sunt cei mai importanți. Sigur, îi transmiți ideea artizanului, dar el execută, iar colaborarea și înțelegerea sunt foarte importante pentru cei implicați în realizarea unei lucrări.

OAR Buc.: Nu considerați că veleitățile grafice, plastice i-ar conferi arhitectului niște subtilități la nivelul percepției plastice?

D.G.: Nu. Aceste calități există în tine. Din facultate exista această modă, mai ales în timpul nostru, a arhitecților care aveau „mână bună”, care se exprimau bine la nivel plastic. Sunt calități care pot impresiona un beneficiar, un prim secretar, dar nu are legătură cu meseria. După părerea mea, este un moft.

OAR Buc.: Care este programul de arhitectură care v-a solicitat cel mai mult?

D.G.: Am avut șansa să intru pe făgașul caselor de cultură care atunci erau la modă. Beneficiarul Casei de Cultură de la Onești m-a considerat un proiectant interesant și, după aceea, m-a solicitat și pentru alte proiecte similare. Am realizat nouă proiecte de execuție pentru case de cultură, dar nu au fost toate construite. Și ambasadele au fost interesante ca program de arhitectură, dar și contactul cu lumea de acolo – Africa, Bulgaria.

OAR Buc.: Care sunt lucrările dvs. preferate?

D.G.: În momentul de față nu pot să spun că sunt foarte mulțumit de ce am făcut și este normal așa. După ce faci o casă, te „încălzești”, se execută, vine chiar și momentul maxim când îți place. Depinde foarte mult și cum se comportă fiecare lucrare în timp. Dintre toate proiectele, cele mai dragi îmi sunt Casa de Cultură din Alba Iulia și Centrul din Miercurea Ciuc, pentru care am lucrat aproximativ 15 ani. Poate și Ambasada de la Sofia, însă are un amplasament mai mărginaș.

OAR Buc.: Cum ați descrie evoluția arhitecturii românești de-a lungul anilor '50-'90?

D.G.: Eu am intrat în producție în '54. Pe atunci exista moda arhitecturii sovietice, care se generalizase. Erau anumite reguli, unele bune, altele restrictive, neplăcute. După aceea a început o eliberare a arhitecturii, arhitectul Cezar Lăzărescu a declanșat cu proiectul pentru Mamaia un curent modern. Inclusiv în Rusia se dorea o detașare față de arhitectura stalinistă și o reconfigurare a stilului arhitectural. După momentul modernist de pe litoral eram relativ liberi să facem ce vrem, însă trebuia să fii pe placul lui Ceaușescu. Nu aveai încotro.

OAR Buc.: Ce s-a schimbat după '89 în profesia de arhitect proiectant?

D.G.: Au apărut firmele mici și o libertate totală. A apărut arhitectura de sticlă, mai facilă,

în care au fost realizate construcții de calitate, interesante, dar și multe proaste. Singurul reproș foarte serios pe care îl aduc este legat de urbanism. Pe bază de, „șpagă” se admite orice: case puse pe trotuar, coloși care apar aiurea – la Catedrala Sfântul Iosif, la Armenească, la Miciurin, la Ștrandul Tineretului (acolo parcă s-au luat măsuri), în spatele Arcului de Triumf –, deci avem de-a face cu greșeli urbanistice foarte mari.

Se pare că la noi moralitatea este discutabilă și acest lucru este generalizat. Cred că numai prin reguli foarte precise și pedepse mari se poate face ceva. Angajații primăriilor ar trebui să fie foarte corecți și să nu admită nicio abatere. Dacă ne bazăm pe moralitatea fiecăruia, nu cred că vor fi rezultate pozitive. Omul este supus tentației, mai ales în criza în care ne aflăm. Se întâmplă ceva la noi și nu am încredere în conștiința omului. Eu am cunoscut societatea suedeză, unde există o altă educație, este o altă lume. Trebuie să avem reguli care să fie respectate.

OAR Buc.: Ce soluții ar fi viabile în cazul problemelor urbane contemporane?

D.G.: Dictatura în urbanism. O disciplină aspră și pedepse pe măsură. În Suedia nu ai voie să vopsești un gard dacă nu întrebi cum ai voie... Este extraordinar! Este nevoie de severitate în instituțiile statului și de respectarea regulilor. Greșelile în urbanism sunt greșeli enorme, pentru că nu se pot repara. O stradă de 6 m sau de 5 m, fără trotuar, așa moare. Ca s-o schimbi, trebuie să dărâmi casele adiacente, ceea ce este mai greu. Greșelile în urbanism sunt foarte grave.

Arh. Șerban Manolescu

OAR Buc.: Cum ați perceput domeniul arhitecturii înainte de a deveni arhitect?

Șerban Manolescu: Nu l-am perceput în niciun fel. În ultimii ani de liceu, făcusem un fel de pasiune pentru munte și credeam că mi se potrivește o carieră în domeniul geologiei. Înainte de examenele de admitere, am trecut întâmplător prin fața Facultății de Arhitectură, am citit într-o doară condițiile de examen, m-am hotărât pe loc să mă înscriu și așa se face că în toamnă am devenit student la Arhitectură.

OAR Buc.: Dintre cursurile urmate în cadrul Facultății de Arhitectură, pe care le considerați relevante pentru formația dvs.?

Șerban Manolescu: Procesul de instruire teoretică și practică a studentului arhitect nu conține cursuri irelevante. Totuși, parcurgerea probelor practice (schițele de schiță, proiectele anuale, proiectul final) într-o succesiune crescătoare ca grad de dificultate și alocare de timp plasează „planșeta” în poziția cea mai relevantă în formarea profesională.

OAR Buc.: Care este programul arhitectural pe care îl considerați semnificativ?

Șerban Manolescu: Pentru comunitate toate programele de arhitectură sunt

importante. Temele de proiect, indiferent de program, au întotdeauna la bază o comandă socială.

OAR Buc.: Ce stil arhitectural a avut o influență mai mare asupra viziunii dvs.?

Șerban Manolescu: Cunoașterea stilurilor în desfășurarea lor istorică, a creatorilor și a creațiilor acestora, devine în timp, pentru fiecare dintre noi, un fel de zestre tainică, la care apelăm inconștient, când căutăm măsura potrivită în lucrul nostru. Dacă uneori găsim această măsură, abia atunci ar putea fi vorba de o viziune.

OAR Buc.: Aveți o lucrare preferată dintre cele realizate?

Șerban Manolescu: Lucrarea preferată este întotdeauna cea la care lucrez. Lucrările realizate au fiecare istorie proprie; istoria unor perioade de încercări, de incertitudini, de emoții, istoria unor prietenii. Dintre ele, Amfiteatrul de la Neptun este lucrarea pe care mi-o amintesc cel mai adesea.

OAR Buc.: Cum ați descrie experiența dvs. de arhitect în timpul regimului comunist?

Șerban Manolescu: Șansa a făcut ca proiectele din domeniul hotelier la care am participat să nu cunoască constrângeri sau intervenții directe importante, din partea structurilor politice. Au fost totuși situații, mai ales în timpul desfășurării lucrărilor la „Casa Poporului” când, alături de alți confrăți, am asistat la impunerea cu brutalitate a unor capricii care cu greu puteau fi soluționate profesional. Multe dintre ele nu au găsit rezolvări corecte și asta se vede.

OAR Buc.: Cum ați resimțit profesional schimbarea regimului politic din România?

Șerban Manolescu: Practicarea profesiei de arhitect a cunoscut un proces de liberalizare și organizare instituțională, care a asigurat condiții mai bune de exprimare. Pe de altă parte, asistăm la o inflație legislativă pe linie de avizări, generatoare de blocaje birocratice.

OAR Buc.: Ce părere aveți despre arhitectura urbană contemporană?

Șerban Manolescu: Arhitectura urbană contemporană este o soluție autoimpusă de către societate, ca răspuns la propriile sale decizii, luate odată cu procesul de dezvoltare. Creșterea densității construcțiilor pe seama spațiului public și extinderea pe verticală până la limita permisă de tehnologia zilei au determinat rezolvări similare în compunerea volumelor și folosirea materialelor de finisaj. Pe acest fond al problemei, impus de ritmul dezvoltării, lucrări valoroase de arhitectură, care rețin atenția momentului, sunt urmate rapid de realizări asemănătoare și, astfel, timpul face ca obiectele-unice să devină curând obiecte curențe. Fenomenul continuă până când orașul, blocat în propriile tipare, se depresurizează prin extinderi în zone metropolitane unde apar condiții pentru noi exerciții de compoziție urbană în care dialogul între spațiul construit și cel exterior să redevină o prioritate.

Terracotta Terreal®
Soluția naturală pentru: fațade venti-
late, panouri acustice, parasolare

eficient termic
natural
viu
durabil
estetic
fără întreținere

MONSENA

Baia Mare: Str. Granicilor 79, tel: 0262-279.230
Bucuresti: Str. Siriului 60 A, sector 1, tel: 021-232.12.55
www.monsena.ro, info@monsena.ro

Vă stăm la dispoziție pentru informații
suplimentare și pentru a comanda
manualul tehnic sau CD-ul Terreal®.

IMPRESII DESPRE ANUALA 2008

În cadrul Anualei de Arhitectură 2008, conducerea OAR a considerat oportun să realizeze interviuri cu membrii juriului, pentru a afla criteriile care au stat la baza evaluării proiectelor, opiniile legate de prezentarea pe secțiuni, precum și o caracterizare generală a evenimentului.

Foto: © Cosmin Dragomir

ARH. PERO PULJIZ Președinte al Juriului

Iulia Stanciu: Ca o introducere, aș dori să vă cer o părere deschisă și critică despre Anuala de Arhitectură din București, pe care ați prezidat-o. Pero Puljiz: Fiecare țară are o Anuală de Arhitectură, deoarece este un moment în care breasla reflectează la ce se întâmplă, nu numai cu arhitectura, dar și cu societatea, cu sinceritate. Un asemenea eveniment poate însemna multe lucruri pentru arhitecți. Cred că, profesional, este foarte important să ai asemenea momente de reflecție. Săptămâna următoare, va fi un moment festiv la care vom participa, ne vom întâlni și ne vom bucura de conversațiile formale și informale legate de profesie și lucruri.

I.S.: Considerați că secțiunile jurizate sunt egal reprezentate, în ceea ce privește numărul de proiecte? Sau

găsiți diferențe în calitatea reprezentării, la fiecare secțiune?

P.P.: Nu sunt egal reprezentate, pentru că numărul panourilor a variat de la cinci pentru secțiunea Restaurare la mai mult de 18 pentru Studii și proiecte. Deci nu sunt egal reprezentate din punct de vedere cantitativ. Pe de altă parte, am jurizat astăzi și ieri categorii diferite de proiecte, precum diplomele studenților, reabilitare și renovare, design interior, cercetare, arhitectură. Este destul de dificil să le pui toate aceste categorii într-o singură oală.

I.S.: Ați încercat, probabil, să judecați fiecare secțiune într-o manieră diferită?

P.P.: Nu, am încercat să judecăm totul într-o manieră asemănătoare, deoarece am încercat să fim cât se poate de obiectivi și, de fapt, cred că rolul meu în calitate de președinte al juriului a fost să introduc un set de criterii, cu scopul de a observa proiectele. Este întotdeauna foarte dificil să introduci criterii, pentru că sunt foarte subiective. Astfel, am folosit stickere galbene foarte simple, din acelea care se folosesc pentru notițe. Cu scopul de a fi pe cât posibil democratic și obiectiv, am propus ca judecarea fiecărei secțiuni să înceapă prin a alege cinci proiecte care să meargă în runda a doua, iar fiecare membru a dispus de cinci stickere. La sfârșitul primei runde, proiectele care nu aveau niciun sticker galben au fost eliminate. Doar 40% dintre proiecte au fost alese, ceea ce este semnificativ pentru diversitatea de alegere a juriului. În runda a doua, fiecare membru a avut trei stickere și de data aceasta chiar am început să dezbaterem, ne-am concentrat pe problemele cu adevărat importante. Și, astfel, am trecut de la o categorie la alta. Sunt foarte mulțumit cu rezultatele, pentru că niciunul dintre noi nu a dominat discuțiile și, în final, procesul de selectare a câștigătorilor s-a dovedit unul democratic, cu discuții în urma cărora s-au stabilit de comun acord câștigătorii.

I.S.: În acest joc preliminar al evaluării, fiecare a aplicat propriile criterii. V-aș cere propria părere asupra acestei selecții, deoarece în fiecare jurizare sunt aplicate criterii standard precum contextul, calitățile estetice, proporțiile și

Foto: © Cosmin Dragomir

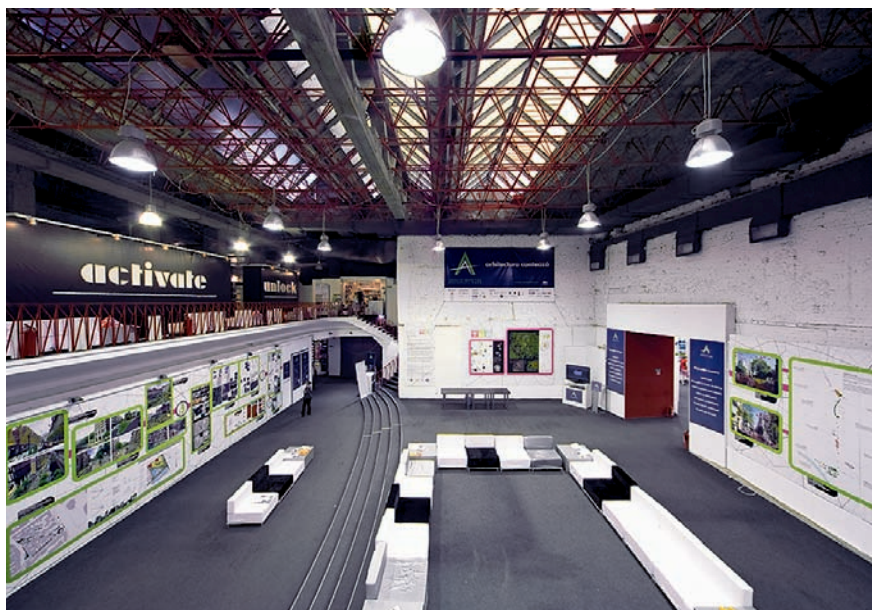

Foto: © Cosmin Dragomir

alte lucruri de acest gen. A trebuit să vă ajustați propriile criterii în raport cu cele standard?

P.P.: Nu știu care sunt criteriile standard. Mi-am urmat instinctul și experiența într-o formulă obiectivă, fiind preocupat să găsesc arhitectura bună.

I.S.: Aveți un birou de arhitectură în Olanda și lucrați la nivel internațional. În curând veți construi în București și toată lumea este nerăbdătoare. În conformitate cu experiența dvs. ați fost invitat să prezidați Anuala de Arhitectură de anul acesta. A fost în intenția Ordinului Arhitecților din București să primească o opinie care este, să spunem, independentă de context. Întrebarea mea este: din acest punct de vedere, în calitate de persoană din exterior, independentă, cum percepeți arhitectura Bucureștiului plasată într-un context internațional?

P.P.: Este o întrebare foarte dificilă. Este un avantaj să fii străin pentru că ești foarte naiv, asemenea unui copil și ai un alt mod de a privi lucrurile. Am venit cu inocență. Am trăit în Olanda douăzeci de ani și am adoptat multe mecanisme și detalii locale. Am, de asemenea, un mic birou și în Croația și sunt confruntat acolo cu o realitate similară cu cea din București. Știu că toate aceste țări în tranziție, care au fost întotdeauna considerate inferioare față de Vest, au privit întotdeauna la ce se întâmplă peste granițe. Sunt constant confruntat atunci când vin în București (asta e a patra oară) cu un fel de sindrom al inferiorității față de restul Europei. Într-un fel, este bine, pentru că astfel poți progresa și ar trebui să fii întotdeauna critic cu contextul în care acționezi. Dar ca să vă dau un răspuns direct, am agenda mea secretă în evaluarea acestor intrări. Nu le-am spus-o și celorlați membri ai juriului. Am privit lucrările dintr-o perspectivă independentă, întrebându-mă dacă ceea ce era pe acele panouri ar putea intra într-o publicație dintr-o altă țară europeană. Erau câteva realizări care ar fi putut intra în reviste olandeze, austriece sau franceze etc. de arhitectură. Au fost cinci categorii: diplome, studii și proiecte, design interior, restaurare și reabilitare și arhitectură. Aș spune că proiectele studențești, pentru mine, au fost cele mai incitante, cele mai promițătoare. Mi-au arătat că există un viitor pentru arhitectură în România.

I.S.: Știu că ați făcut astăzi un tur al Bucureștiului. După ce ați văzut această parte centrală a Bucureștiului, considerați că Anuala este reprezentativă pentru imaginea reală a orașului?

P.P.: Cu siguranță nu. Este o picătură de apă în mare.

I.S.: Dar ce credeți despre Bucureștiul real?

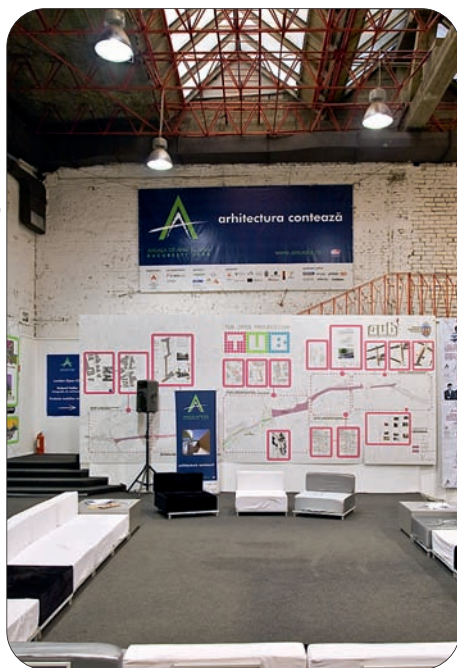
P.P.: Tocmai am descoperit orașul. Ca să fiu sincer, sunt mult mai interesat și uimit de oraș decât de arhitectura propriu-zisă. Arhitectura construiește orașul. Am aflat

povestea reală de la anumite persoane. Desenam harta Bucureștiului pentru colegii mei din Amsterdam, rețeaua reprezentativă de bulevarde și am găsit între ele ceva de genul cartierelor sărace sau satelor din Brazilia. Apoi am aflat povestea patrimoniului de influență orientală. Știu că orașul nu este definit de arhitectură, ci de politică, demografie și interferențe sociale, economie etc. Ceea ce poți într-adevăr identifica drept identitate reală a Bucureștiului sunt acele mari artere, realizate în special în timpul perioadei de dezvoltare realizată de Ceaușescu, din rațiuni ideologice certe. Ei au știut ce voiau să devină orașul, a fost vorba de putere și asta se poate vedea. Actualmente avem o societate condusă de profit și capitalism, în care este vorba despre individualism. Arhitectura contemporană a Bucureștiului este întâmpinată în întreaga Europă, este condusă de capital și nu are noțiunea publică. Philip Johnson a spus la un moment dat că planificarea urbană a fost posibilă numai în dictatură și cred că era foarte aproape de adevăr. În democrație, toți vrem să ne expunem propriile păreri, și apoi, întotdeauna există compromis.

I.C.: Aveți sugestii pentru Anualele viitoare?

P.P.: Cred că în anii viitori Anuala ar trebui să se concentreze mai mult pe problema spațiilor publice și a calității lor. Cred că spațiul construit din București nu este unul greșit, ci doar neîntreținut. Dacă s-ar introduce măcar o singură culoare pe aceste fațade, una simplă, s-ar simți o ameliorare nu atât la nivelul înfățișării clădirilor, cât mai ales în ceea ce privește confortul urban. Acest oraș este cel mai poluat din Europa conform National Geographic și are un trafic infernal. Orașul nu poate suporta atâtea mașini. În plus, acestea afectează foarte mult domeniul pietonal. Cred că e aproape imposibil să trăiești aici ca mamă, împreună cu copiii. Aceasta este problema principală după părerea mea, care s-ar putea ușor rezolva, însă nu de către arhitecți, ci de către politicieni.

Interviu realizat de arh. Iulia Stanciu

ARH. ANGELO ROVENTA

Mircea Ochinciuc: Întrebările vor fi mai degrabă reacții la comentariile tale.

Când ai plecat din țară?

Angelo Roventa: În '79.

M.O.: Ce vârstă aveai?

A.R.: 24 de ani împliniți.

M.O. Întrebarea nu era indiscretă; avea totuși un tâlc. Atunci când ai plecat ai avut o experiență a orașului București, a unor străzi, a unor cartiere ale copilăriei, ale adolescenței, ale tinereții și ale iubirii ... Chiar în fugă dacă ai plecat, nu se poate să nu fi luat cu tine bogăția aceasta de amintiri. Care ar fi acelea?

A.R.: Sunt locuri în mare parte dispărute, care au rămas doar ca imagini, imprimate în memoria mea și, bineînțeles, complet cenzurate de subconștientul meu. Sunt imagini foarte frumoase, pline de aventură, de viață foarte intens trăită. O foarte mare parte dintre aceste locuri au dispărut; au dispărut și liniile de tramvai sau autobuz în care noi am petrecut mult timp.

M.O.: Unele dintre ele au poate un nume, chiar dacă el a fost șters.

A.R.: Numele mai există încă. Dacă vor-

bim despre Bariera Vergului, de exemplu, fiecare bucureștean știe unde este, dar... a mai rămas un cinematograful. Străzile pe care jucam fotbal nu mai există. Sunt înlocuite de alte construcții, sunt foarte greu de localizat.

M.O.: Dacă am inversa rolurile și m-ai întreba tu pe mine, din nefericire aș începe cu același text: străzile pe care am copilărit, școlile în care am învățat, biserica în care m-am căsătorit, casa părintească, toate sunt fără cuvinte...

Există o singură rădăcină a unui tei, rămasă între blocuri, care, într-un fel, este polul copilăriei mele. Până și Dâmbovița nu mai are malurile și sălcile, așa că, trăiesc într-un oraș care nu are copilărie.

A.R.: Dacă încerc să caut un loc în care am petrecut foarte mult timp și încă există, poate emană alte energii astăzi decât atunci, nu vreau să spun negative sau pozitive, nu vreau să le compar între ele, dar e un punct de energie maximă, este, de fapt, școala.

M.O.: Ai adus în discuție prioritatea mea mai veche pe care mi-am exprimat-o și față de alți colegi. Sunt mulți în București, dar nu mai revin la școală. E ca și când școala nu le-ar mai aparține, iar școala consideră că aparțin altor generații. Ai avut aceeași senzație când ai intrat în școală?

A.R.: Nu, aici nu am avut-o. O am însă în altă școală la care am studiat, Academia de Arte din Viena.

M.O.: Și faci același lucru – nu poți să te duci sau nu simți nevoia?

A.R.: Nu simt nevoia. Bineînțeles că pot să mă duc, sunt invitat la toate evenimentele, dar nu exercit activ o viață din aceasta care ține de programul școlii.

M.O. Ai vorbit despre școală. Dar școala are niște vecinătăți pe care timp de șase ani le-ai bătătorit. Probabil că prin pasajul unde se putea mânca fasole cu ciolan, probabil pe la Albina, pe la Dunărea..., acolo ieșeam toți după predare... Zona asta îți mai spune ceva?

A.R. Eram epuizat, dar da, ieșeam. Însă, totuși, în mod concentric, totul revine la clădirea școlii. Aici am avut primele dialoguri care țineau de ceea ce am de gând să fac în viață, aici am întâlnit oameni cu care am contacte până și astăzi și de la care am învățat pur și simplu.

M.O.: Dă-mi două nume.

A.R.: Două nume ar fi sau prea puțin sau prea mult. Ar trebui să amintesc de Dinu Patriciu și Dorin Ștefan; m-au ajutat și profesorii. Îi povesteam lui Zeno la un moment dat, eu l-am avut pe Benedek profesor. Ceea ce am învățat de la el și mi-a rămas până astăzi este să fac grupuri sanitare. Nu mă întrece nimeni.

M.O.: Noi am mai avut un personaj la fel de celebru, Teodorescu, care se ocupa la intergrupuri de numărul coronamentelor. Era un lucru foarte bun în cazul unui profesor care te prindea întotdeauna dacă greșeam numărul coloanelor în plan față de cele din fațadă.

A.R.: M-am întâlnit cu el de curând, după treizeci de ani. Este un nume, este un om de la care am învățat să desenez. A trebuit să mă debarsez de ceea ce am învățat de la el, ca să-mi gădesc desenul meu, dar a fost o disciplină extraordinară.

M.O.: Desenul a fost, în Școala de Arhitectură, unul dintre punctele forte. Au fost și în generația mea și în următoarele profesori și studenți care desenau extraordinar, care nu au prins începuturile calculatoarelor. Au intrat în profesie mult mai devreme și au prins coada valului, cum este și cazul nostru. Desenul a fost modalitatea de exprimare cea mai profundă, cea mai încărcată de sensuri. Din ce ai văzut acum la Anuală, mai ales în cazul proiectelor studenților, ce anume te-a impresionat? Eu am citit reacțiile publicului la proiectele studenților și sunt extrem de favorabile.

A.R.: Proiectelor studențești le-am acordat foarte mare atenție. Când mă uit la lucrările realizate de tineri, am senzația că vor să demonstreze capacitatea de a lucra în această meserie. De fapt, asta arată diploma – că ești deja la nivelul la care poți să răspunzi unei teme arhitecturale. Sunt proiecte foarte bune și dau dovadă de maturitate. Mi-a lipsit, în anumite direcții, concentrarea care duce la o abordare foarte consecventă a temei. La un moment dat se pierde, nu finalizează complet gândul și ideea. Este vorba, de exemplu, de o lucrare, un hipodrom, o lucrare foarte frumoasă, cu calități sculpturale, arhitecturale, excelentă, unde toată ideea este diminuată de modul în care se produce impactul vizitatorului cu clădirea. Exact acolo se întâmplă o greșală. Am vrut să încep cu punctul ăsta critic, pentru că, altfel, lucrarea este excelentă.

M.O.: Dar simți că în expresivitatea formelor pe care le-au propus câțiva dintre studenții prezenți în Anuală a apărut un limbaj ceva mai nou, ceva mai globalizat, adică sunt împrumuturi de structuri transnaționale?

A.R.: La secțiunea lucrărilor studențești nu lipsește această dimensiune și nu mă deranjează, pentru că este clar că o lipsă de maturitate în această direcție există și cred că este firească. Mai degrabă la secțiunea de arhitectură mi se pare mai grav când nu găsesc o grijă mai mare acolo unde trebuie acordată. În lucrările studențești nu mă așteptam la un răspuns la această întrebare. Acest răspuns l-am găsit tot cu ajutorul gândurilor pe care mi le-am făcut și eu. În comisie l-am găsit la secția de restaurare; acolo mi se pare foarte interesant și, deocamdată, singurul loc unde pot vedea prin programul de arhitectură această dimensiune. Acolo sunt niște obiecte construite acum o sută, două, trei sute de ani, cu diferite teme... Începând de la școală până la locuință sau casă moșierească, palat în mediul citadin sau în afara lui. În cazul acestor obiecte, confruntarea cu restaurarea lor, cu aducerea lor în prezent mi se pare

foarte importantă. Există obiecte restaurate foarte penibil și foarte corect sau mai puțin corect, dar care pot fi folosite ca atare de societatea contemporană românească, exact ca acum două sute de ani, sau există obiecte care suferă și anumite leziuni prin această renovare. Decizia este a arhitectului, care poate să intervină, corect sau incorect, dar este o responsabilitate foarte mare de a nu distruge complet, de a nu altera, de a nu caricaturiza pentru că în douăzeci de ani să fie ștersă complet. O astfel de clădire aduce cu ea mărturii foarte clare ale unor epoci prin care România a dezvoltat această artă a arhitecturii. Toate aceste obiecte, chiar și din anii '50 sau '60, poartă latent mesajul și ideea unei arhitecturi specifice pe care o regăsim într-o arhitectură contemporană. Dându-li-se atenție, fiind tratate, renovate, refuncționalizate, devin obiecte contemporane de arhitectură, cu un anumit aspect și sunt ale noastre, le recunoaștem...

M.O.: Mi se pare că mulți dintre cei care fac investiții în zona restaurărilor nu înțeleg un lucru, că nu poți să păstrezi cimitire, ci că trebuie să le redai monumentelor o viață cât se poate de apropiată de spiritul, de timpul actual, de nevoile, de aspirațiile noastre.

A.R.: De necesitățile noastre, altfel nu și-ar legitima prezența.

M.O. Când îl ascultam pe Maurice Chevallier, după 15 ani după ce se prăpădise, mi se părea că este din altă lume, în timp ce acum, copiii mei au început să reasculte cu mare plăcere Bob Dylan, muzică de acum 40 sau 35 de ani. Iată că, redând spiritul unei epoci revolute, dar integrat în mentalități contemporane, lucrurile încep să fie mult mai echilibrate, mult mai umane, mai viabile. Dar din această cauză, pentru că trăim într-o lume care are încă multe relicve de arhitectură, revin la ce ai spus

Foto: © Cosmin Dragomir

la început, nu-ți mai regăsești locurile dragi. Atunci, ai accepta ca pe locurile acestea, pe care timpul a șters amprentele amintirilor tale, să apară un București nou, complet diferit?

A.R.: Da.

M.O.: Deci nu ești, ceea ce mulți tratează cu un termen necuvenit, un paseist. Până la ce limită crezi că ar trebui împinsă această modernitate?

A.R.: E clar că putea totul să fie renovat, în funcție de problemele specifice, să existe o continuitate care să respecte, de fapt, construcțiile cu valoare, pentru a nu șterge memoria locului. Vorbind despre zona centrală, cred că absolut tot ce stă în calea unui drum, după părerea mea, necesită intervenția bastonului magic al arhitectului, care trebuie să aibă forța și viziunea unei propuneri corecte și a unei decizii corecte – ce ne stă în cale, ce nu ne stă în cale? Să poată, în mod foarte echilibrat, să ia decizii de mare curaj în același timp.

M.O.: Este asemenea chirurgiei. Sunt țesuturi adiacente care riscă, la un moment dat, să se îmbolnăvească, la fel cum, tot așa de rău, se poate întâmpla să-ți scape bisturiul și să faci o greșală fatală.

A.R.: Sau să practici o medicină preventivă care nu te duce la bisturii.

M.O.: Dar, în momentul de față, Bucureștiul are nevoie de un bisturiu. Aș fi vrut ca societatea civilă să înțeleagă că Bucureștiul nu poate fi dezvoltat pornind strict de la ce are sau de la ce a avut, fără să dobândească pe parcurs o structură modernă, chiar dacă această modernitate în ochii unora înseamnă refuzul unor volume, materiale, unor linii în toată această dispută asupra betonului și sticlei, a cutiilor, care au devenit obsesive. În realitate, arhitectura modernă nu se reduce la atâtea.

A.R.: Nu, este absolut absurd. În

momentul în care nu mai văd, îmi trebuie două bucăți de sticlă între mine și documentul pe care trebuie să-l citesc pentru a-l vedea, pentru a-l înțelege. Însă arhitectura nu este o proteză pentru orașul vechi, ci este exact elementul care o aduce în contemporaneitate, care o ajută să trăiască în continuare.

M.O.: Abia așa, orașul acesta devine un oraș modern.

A.R.: Aceasta este părerea mea. Este imposibil atât timp cât nu există o arhitectură care să o întrețină pe cea veche care, la un moment dat, își pierde legitimitatea, dispare și este înlocuită de complet altceva. De abia atunci începe să apară arhitectura aceasta de planșetar.

M.O.: Am avut o scurtă discuție la Sala Dalles, în fața proiectelor de arhitectură, în care tu și colegii tăi, în consens, ați atins problema unui contextualism în care să se plaseze, de fapt, această arhitectură propusă de colegii noștri. Ai simțit că unele dintre ele sunt străine obiectelor din jur sau mediului în care se integrează și că sunt simple implanturi?

A.R.: Chiar dacă aș fi simțit, cred că respectă, într-un fel, tradiția locului. Cred că Bucureștiul este un oraș foarte modern, mai ales după ce am văzut și alte locuri; cred că aici se poate lucra la acest nivel, fără foarte mult respect față de o vecinătate, față de un element arhitectural, un obiect arhitectural care are o friză importantă.

M.O.: Noi avem tot felul de tabuuri.

A.R.: Există mai multe feluri de a respecta un obiect sau o persoană din proximitate. În momentul în care un arhitect devine nerespectuos, a doua oară nu mai are șansa de a se corecta. Acest bun-simț, mai ales în cazul arhitecților buni, trebuie să fie mult mai dezvoltat, pentru a-și putea exercita profesia.

M.O.: Există șansa ca sonoritățile limbii vorbite să-și găsească ecouri într-o structură formală a arhitecturii? Eu am avut o mare revelație când am fost la capela de la Ronchamp, am avut sentimentul, și în interior și în exterior, că prin arhitectură Le Corbusier a reușit să cumuleze sonoritățile spațiului.

A.R.: Limbajul Bisericii Ortodoxe Române, așa cum apare el exprimat în nenumărate clădiri din spațiul carpato-dunărean, pentru mine este de fapt locul unde sunt obișnuit și știu cu siguranță că întâlnesc divinitatea. Nu m-am așteptat niciodată să regăsesc acest sentiment în altă parte, în Europa Occidentală, în lumea catolică sau evanghelică. Efectiv, doar la Ronchamp mi s-a întâmplat să întâlnesc divinitatea.

M.O.: Pentru un arhitect care a refuzat inițial proiectul, spunând „adresați-vă cuiva care crede în Dumnezeu”, este cu atât mai uimitor rezultatul. Ai vorbit despre Biserica Ortodoxă Română și de formele ei; cred că se poate face o asociere, nu știu cât de directă, dar subtilă, între limbajul formal al arhitecturii religioase românești și cel al vorbirii. Există un limbaj care-l leagă foarte tare pe Sadoveanu, de exemplu, de bisericile Moldovei. Unde este puntea aceasta?

A.R.: Da, dar nu avem voie să uităm când vorbim despre un spațiu sacru că ne referim la o anumită categorie de construcții cu o anumită ținută, unde funcțiunea și partea formală stau într-o armonie cu totul specială față de o arhitectură de birouri, de locuințe, producție etc. În programele acestea laice de arhitectură cred că este foarte greu să transmiți sau să găsești un limbaj bizantin, neoromânesc etc.

M.O.: Horia Bernea a spus că tradiția, de fapt, se cucerește sau se dezvoltă cu fiecare moment. Ea nu este undeva, lăsată în urmă și, totdeauna, privim înapoi. Nu, tradiția merge odată cu noi, ci ea se formează pe zi ce trece, prin acumulări. Nu cred că este corectă abordarea în care se consideră că o parte din arhitectura modernă se extrage din tradiție.

A.R.: Noi vorbim despre o arhitectură actuală, contemporană și în această arhitectură casele/obiectele care au mobilat Bucureștiul, alte orașe ale țării sau zona rurală, există doar în momentul în care ne ocupăm de ele. Ele sunt ancorate în prezent. Altfel, nu sunt aici. Dacă nu ne folosim de ele, sunt piedici.

M.O.: Mi-ai spus acum câteva zile că ți-ai adus copiii în România, având mai multe scopuri bănuiesc...

A.R.: A fost prima mea vacanță după 28 de ani, de când am plecat din țară. Altfel nu au fost decât scurte vizite și extrem de rare. Binențeles, am încercat să le arăt cât pot de bine..., să reconstruiesc lucruri pe care le-am trăit eu sau nu, adică drumeții în natură și m-a interesat foarte mult să le arăt o zonă specifică, care a fost foarte mult timp, astăzi nu știu dacă mai este, punct de referință – Maramureșul, o zonă închisă cultural, foarte bine conservată, impresionantă și în care am reușit să văd valori reale. Noile construcții, însă, au fost o decepție fantastică.

M.O.: Ne ducem copiii prin locurile pe unde am copilărit pentru ca să ne înțeleagă mai bine. De cele mai multe ori, întoarcerea în timp înseamnă întoarcerea la cadrul arhitectural în care am trăit, chiar dacă este disipat pe coline, într-un sat împrăștiat pe dealuri, fie că este concentrat într-o cetate cum este Sighișoara. Îi aducem să guste locul acela...

A.R.: Poate fi chiar și un peisaj, mai mult sau mai puțin alterat. Acest peisaj există. Știu pe unde să-l gășesc, știu cum să-mi fac drumul spre casă, cum să-l străbat...

M.O.: Este foarte important, mai ales când contemporanii noștri nu au timp să meargă. A merge, a reflecta, a gândi, cum spui tu, 10 minute de gândire, asta nu o poți face decât pe un anumit traseu spiritual. Cred că există drumuri pe care ni le alegem în funcție de stările de spirit pe care le avem. Unii se duc și se plimbă prin

Cișmigiu, alții pe străduțele care au rămas în zona mănăstirii Antim. Nici nu știu dacă mai au memoria locului, pentru că și acolo a fost destructurat totul, dar acolo își regăsesc o liniște care dincolo de pereții de blocuri nu există. Eu cred că arhitecții au o foarte mare sensibilitate pentru tot ce se întâmplă în jurul lor. Sunt atenți la oameni pentru a-i înțelege cu tot ce înseamnă ei. Un arhitect nu poate să fie doar un tip de planșetă sau, când ajunge la planșetă, toate aceste informații trebuie să fie decantate. Ce părere ai?

A.R.: Da, sunt absolut de acord. Sunt sarcini foarte mari care apasă pe umerii unui arhitect. Cu cât acoperă un spectru mai mare, cu atât este mai bine. Dacă nu ai avea și activități în domeniile colaterale arhitecturii, unde se îngemănează cu diferite arte, deși ar trebui să le subsumeze, cred că nici nu ai putea să faci față. Aceasta este metoda mea. Există puține momente când am liniște, dar, când se poate, citesc despre arhitectura peisajeră, botanică, literatură de specialitate, foarte rar și beletristică.

Interviu realizat de arh. Mircea Ochinciu

Foto: © Cosmin Dragomir

ARH. CLAUDIU PANAITESCU – despre Secțiunea Amenajări și Design Interior

La această secțiune au fost prezentate 19 proiecte. Juriul a luat în considerare drept criterii de nominalizare: consecvența proiectului, programul, calitatea spațiului obținut, abilitatea în alegerea și utilizarea materialelor.

Cele trei nominalizări au fost:

- Amenajare mansardă Gheorghe Lazăr, arh. Corvin Nicolae Cristian – proiectul reușește să realizeze, cu materiale simple, accesibile și cu mult bun-simț, programul propus.

- Amenajare interioară Magazin Sony, arh. Ion Vlad Popușoi. Proiectul ilustrează corect prin material, formă și prezentare perenitatea produsului de consum.

- Amenajare apartament 4BS, arh. Roger Pop și Mădălina Florea – este consecvent cu programul enunțat, având o personalitate corectă, conturată prin finețea detaliilor și eleganța culorii alese.

Premiul secțiunii a fost acordat arhitecților Roger Pop și Mădălina Florea.

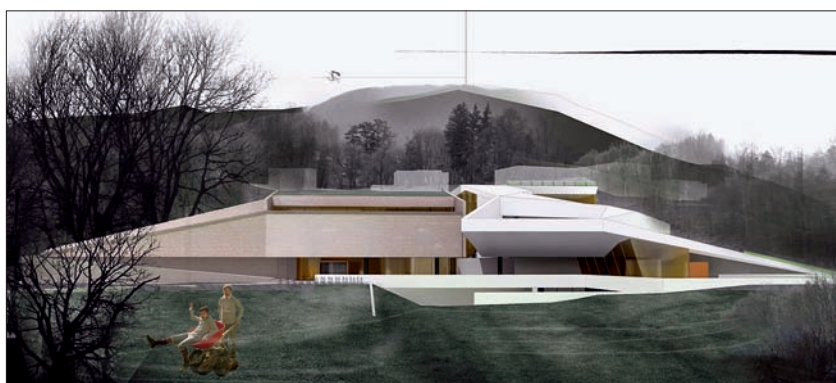
ARH. JOHANNES BERTLEF – despre Secțiunea Proiecte de diplomă

Secțiunea „Proiecte de diplomă” îmi este deosebit de dragă. Are un avantaj față de celelalte secțiuni, fiindcă este liberă de constrângerile care vin din partea beneficiarului, din partea exteriorului. Adică, rămân constrângerile curate care țin toate de profesiunea de

arhitectură, și, din cauza aceasta, mă așteptam și, într-adevăr, am și regăsit, proiecte mai interesante, poate, decât în secțiunile celelalte, mai curajoase, mai colorate, cu atitudine mai pregnantă, și mai diverse. Acest lucru a îngreunat în sens plăcut decizia juriului, în ideea că proiectele au avut capacitatea de a genera polemică, o polemică profesională constructivă, iar criteriile s-au stabilit pe parcurs. Evident, proiectele bune întotdeauna reușesc să impresioneze fără să-ți propui înainte să stabilești foarte riguros un set de criterii.

După aprige discuții, juriul a hotărât să nominalizeze trei lucrări și o să le enumăr pur și simplu. Prima lucrare este Centrul de Artă Contemporană Warthe din Brașov, autor arh. Andrei Guțu Victor. A doua lucrare este Extinderea și Reabilitarea Teatrului Lucia Sturdza Bulandra, proiect realizat de arh. Cristina Teodora Nicolaescu, iar al treilea proiect este Conversia Uzinei Electrice Filaret într-un Muzeu Tehnic, realizat de arh. Raluca Monica Nedelcu. O să spun pe scurt valențele fiecărui proiect. Centrul de Artă Contemporană Warthe a impresionat prin delicatețea intervenției într-un sit dificil. Este vorba de un sit la marginea orașului vechi din Brașov, o ultimă redută, o zonă de parc, iar proiectul a tratat cu delicatețe integrarea în sit, îngroparea parțială a programului. A fost apreciată și consecvența în demersul proiectului, anume în crearea volumetriei, aceasta fiind în acord cu interiorul. Aceste două calități, delicatețea și consecvența, au fost considerate importante în cadrul acestui proiect. În cadrul proiectului de extindere a Teatrului Bulandra, a fost apreciat, în primul rând, simțul măsurii cu care s-a făcut intervenția. E o temă foarte bine aleasă, o temă care este actuală și foarte emblematică și importantă pentru ce se întâmplă în București acum, sau ce ar trebui să se întâmple, o problemă delicată a intervenției în situri de importanță arhitecturală și istorică. De multe ori, lipsește simțul măsurii, care, în acest proiect, a fost foarte bine dozat. În cadrul proiectului Conversiei Uzinei Electrice Filaret într-un muzeu tehnic a fost apreciată, în primul rând, alegerea temei, ca fiind una foarte oportună, de actualitate și foarte acurat aleasă. Este o temă delicată și care merită mai multă atenție, o temă emblematică. Arhitecta a reușit să stăpânească proporția intervenției și relația între extinderea propriu-zisă, și fondul construit. A reușit să descopere valențele fondului construit și să le pună în valoare.

Comisia a pornit cu un set de criterii nu foarte bine puse la punct, dar, pe parcurs, aceste lucruri s-au cristalizat și au devenit evidente. Noi am apreciat proiectele care au știut să țină cont de un context și când spun acest lucru mă refer la faptul de a-și asuma o anumită poziție față de context și nu acea atitudine poate școlastică de a se subordona. E importantă această asumare a unei relații. Evident, a contat foarte mult și consecvența în demersul arhitectural, o consecvență care se poate citi în aceste trei proiecte care au fost selectate. Din aceste trei proiecte nominalizate, premiul a fost acordat proiectului de pe Warthe, din Brașov, Centrul de Artă Contemporană, realizat de arh. Andrei Victor Guțu.

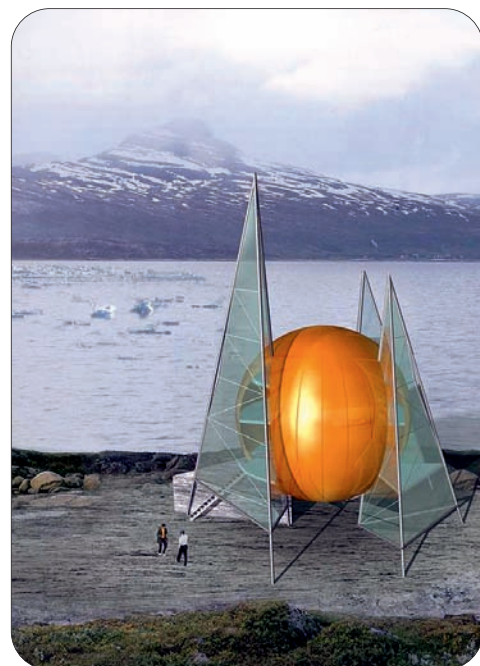
Centrul Warthe, stud. arh. Andrei Guțu

ARH. MARIUS MICLĂUȘ – despre Secțiunea Studii și Proiecte nerealizate

Această secțiune a fost una dintre cele mai disputate și discutate, în special pentru faptul că observația juriului a fost legată de libertatea arhitectului care nu acționează în consecință și care nu dezvoltă un demers, iar creativitatea lasă de dorit.

Din aceste motive, juriul a decis să nominalizeze trei lucrări care, dincolo de arhitectură sau de obiectul propus, se înscriu într-o politică. Această politică este bine să fie acceată în special în spațiul public. Proiectul „Moara lui Assan” implică reabilitarea unui spațiu foarte cunoscut din București, autori – arhitecții Elena Codina Dușoiu, Mihai Opreanu și studenții arhitecți Ionuț Mândrișcanu, Otilia Hodină, Iulian Cucu, Alina Manea, Vali Daniel Radu, Dan Paraschiv. Acum proiectul a atras atenția juriului, pe viitor ar trebui să atragă atenția societății civile. Pentru acest motiv a fost punctat, dar și pentru că prezervă și transferă prin idee acest spațiu către oraș.

Stație Polară pentru Academia Română, arh. Raluca Buzdugan

Proiectul „Pod”

Proiectul „Pod” – arhitecți Justin Baroncea, Ștefan Ghenculescu, Constantin Goagea, Radu Enescu, Jean Craiu propune o idee care atacă subtil una dintre cele mai controversate și mult discutate zone ale Bucureștiului și am fost de acord cu toții că acest spațiu merită o atenție mult amplificată. Am apreciat proiectul pentru problema pe care o ridică și prin gestul extrem de simplu și, în același timp, foarte consistent, realizabil cu un buget foarte mic.

„Parc expozițional” la Pitești – arhitecți Ana Maria Crișan și Alexandru Crișan – este un proiect care, chiar dacă nu se apropie de o abordare contemporană a spațiilor verzi, totuși propune rezolvarea unor detalii și e vorba din nou de un spațiu public pentru care arhitecții au mai puțin timp sau asupra căruia nu se apleacă suficient și proiectul atrage atenția asupra spațiilor verzi care sunt atacate frecvent de dezvoltatorii imobiliari. Juriul a decis să premieze proiectul „Pod” realizat de arhitecții Justin Baroncea, Ștefan Ghenculescu, Constantin Gogea, Radu Enescu, Jean Craiu.

„Parc expozițional” Pitești

ÁLVARO SIZA. 54 DE PROIECTE

Născut în 1933 la Matosinhos, un mic oraș lângă Porto (Portugalia), Álvaro Joaquim de Meio Siza Vieira a studiat la Școala de Arte Frumoase din Porto și apoi s-a format profesional în biroul arhitectului Fernando Tavora. Mărturisește adesea că și-ar fi dorit să fie sculptor, dar tatăl lui nu i-a permis. Astăzi, după mai mult de 50 de ani de activitate, clădirile ce-i poartă semnătura pot fi cu ușurință recunoscute în întreaga lume, cu toate că stilul lui Siza rămâne extrem de dificil de descris în cuvinte, parcurgerea individuală și personală a proiectelor sale fiind cea mai bună cale de a-l cunoaște. „A învăța să vezi, nu doar să privești, să vezi în detaliu, în profunzime, global este fundamental pentru un arhitect, ca și pentru orice persoană”, declara Siza într-un interviu mai vechi. Arhitectura sa urmează același principiu: ne face să „vedem” și ne dezvăluie adevărul locului pe care se află.

Câștigător al Premiului Pritzker în 1992 și a numeroase alte distincții, Álvaro Siza a refuzat cu îndârjire să intre în „star-system”-ul arhitecturii contemporane și a continuat să lucreze cu pasiune la proiectele sale, asumându-și totodată și rolul de profesor

Între 5 iunie și 31 august 2008, igloo media împreună cu Muzeul Național de Artă Contemporană prezintă la București expoziția monografică „Álvaro Siza. 54 de proiecte”, mărturia carierei unui arhitect care și-a construit proiectele cu pasiune și discreție, revoluționând arhitectura contemporană. Vernisajul expoziției a avut loc în cadrul celei de-a șasea ediții a Anualei de Arhitectură București.

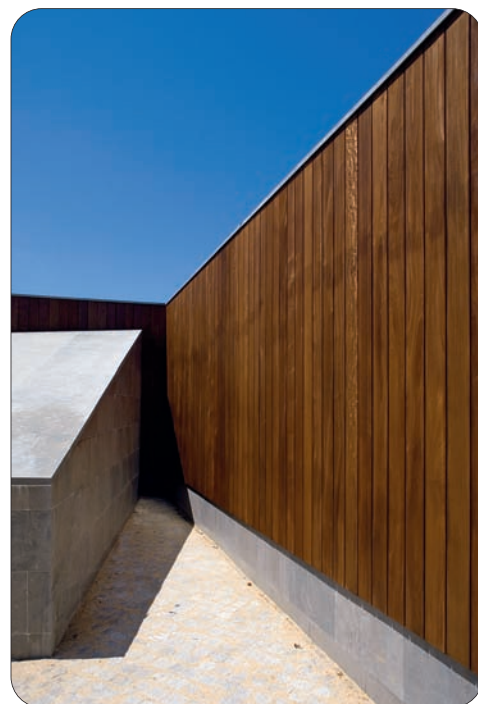
Facultatea de Arhitectură din Porto

(activitate la care nu a renunțat niciodată de-a lungul timpului). Într-o vreme a filosofiilor arhitecturale exacerbate până la a deveni simplu țesut lingvistic, în epoca virtualului și a imaginii prelucrate, Siza s-a întors la materialitatea gestului arhitectural, prezentând de fiecare dată când are ocazia, cu modestie și simplitate, laboriosul proces de naștere a unei construcții.

De un minimalism ce evită abstractul, inspirând serenitate și forță, elegante într-un sens matematic, dar și sensibile, clădirile lui Siza (foarte diverse ca dimensiune și funcționalitate) sunt întotdeauna bine ancorate în context. Arhitectul portughez mărturisea de altfel cât de mult se lasă copleșit de relația cu situl, de așezarea proiectului în realitate: „...de imaginea prafului și a trepiedelor fotografilor, de căderea arborilor de plută cu aripile deschise, de goliciunea zidurilor dintre acoperișuri și grădini, de imaginea femeilor în negru, de mesele inginerilor etc. (...) Toate acestea lasă urme pe suprafața ideilor simple”. (Evora, 1992)

În acest al cincizeci și patrulea an al carierei lui Alvaro Siza, an în care maestrul împlinește 75 de ani, 54 de proiecte sunt prezente în expoziția de la București, majoritatea cu machete de mari dimensiuni, pentru a da măsura operei sale. Curatorul Carlos Castanheira, care cu pasiune s-a îngrijit de toate expozițiile dedicate arhitectului portughez în ultimii ani, mărturisea în prefața albumului monografic ce însoțește și completează expoziția: „Actul de a expune nu este în sine un obiectiv pentru Álvaro Siza. El lucrează pentru că este arhitect, iar arhitectura emană din ființa sa. A expune lucrările lui Álvaro Siza înseamnă să-l expui pe arhitectul însuși. Nu este ușor să realizezi o expoziție a acestui maestru. Totuși, sarcina devine mai ușoară prin cantitatea și

Casă în Piego, Sintra, Portugalia

Pavilion Multifuncțional Gondomar, Portugalia

calitatea materialului disponibil: idei, schițe, fotografii, machete, texte, filme etc. (...) Astfel, prezentarea unei lucrări a lui Siza reprezintă o secțiune diagonală a procesului din spatele proiectului, fie de amploare sau nu. Este o poveste pe care trebuie să știi să o citești printre rânduri". Printre proiectele aflate în sălile MNAC, cu machete și imagini sugestive, se numără și o serie de lucrări celebre ale lui Siza, cele prin care a schimbat înfățișarea orașelor portugheze și a marcat spațiul

urban al altor țări. Ansamblul social Bouça din Porto a fost conceput după Revoluția din 1974, când Siza a început să lucreze pentru SAAL (Servicio de Apoio Ambulatorio Local), dar la un moment dat, într-un stadiu avansat de construire, proiectul a fost abandonat. Zeci de ani mai târziu, în 2004, lucrările au fost reluate, iar doi ani mai târziu Siza a inaugurat personal ansamblul regenerat și reabilitat în totalitate: celor 56 de locuințe existente, îmbunătățite, li s-au adăugat 72 de case noi, mai multe spații publice, o stație de metrou, toate în spiritul unei coerențe urbane atent analizate.

Unul dintre cele mai reușite proiecte ale lui Siza, Biserica din Marco de Canavezes face parte dintr-un complex religios pe care arhitectul a fost chemat să-l realizeze și care urma să cuprindă și un auditorium, o școală și o casă parohială.

Pavilionul Portugaliei pentru Expoziția Universală din 1998 de la Lisabona este un proiect remarcabil, care polarizează instantaneu privirea. Clădirea care se desfășoară pe lungime, ca un palat democratic, a fost realizată cu materiale simple: piatră albă, beton, lemn, toate potențate de lumină. Ceea ce șochează este imensa dală de beton ce atârnă deasupra esplanadei-forum, precum pânza unui vas, susținută în colțuri de tuburi de oțel.

De curând a fost inaugurat în Porto Alegre, Brazilia, un spectaculos muzeu de artă contemporană semnat de Siza. Muzeul Iberê Camargo, ce poartă numele unui cunoscut pictor brazilian, se ridică pe un sit dificil, un triunghi destul de mic și strâmt, înconjurat de stânci de 25 de metri înălțime, dar cu o priveliște extraordinară asupra râului Guaiba, cu uriașa sa întindere de apă, specifică Americii de Sud. Acestea sunt doar câteva dintre proiectele pe care le veți putea vedea pe parcursul a două luni la MNAC, într-o expoziție ce aduce în atenția publicului bucureștean pe unul dintre cei mai renumiți arhitecți contemporani. / **Viorica Buică**

SSAB A MODERNIZAT SHOWROOM-URILE DIN BUCUREȘTI

De curând, cele trei showroom-uri SSAB din București au primit o nouă înfățișare, menită să reflecte cele mai noi tendințe din domeniul amenajărilor.

Showroom-urile SSAB pun la dispoziția publicului o gamă vastă de produse pentru ambientare: faianță, gresie, obiecte sanitare, căzi și cabine de duș, sisteme de hidromasaj profesional, mobilier și accesorii de baie – toate în pas cu noutățile din domeniu.

Noile ambiente cuprind faianță și gresie care imită materiale nonconformiste precum pielea, sticla, iuta, metalul sau marmura, în ipostaze inedite. Sunt prezente atât imprimeuri sau basoreliefuli florale, cât și detalii decorative prețioase (aurii, argintii sau perlate). Este promovată o linie cromatică discretă, ce pornește de la alb, bleu sau turcoaz, până la tonuri calde de crem, beige și brun.

Dintre aceste noutăți prezente în showroom-urile SSAB punctul de atracție este spectaculoasa colecție "Crox", care impresionează prin frumusețea unică a decorurilor florale patinate sau brodate pe placă. Plăcile "Crox" sunt rectificatice, imită pielea, sunt disponibile în trei nuanțe naturale și dimensiuni generoase de 49 x 49 cm.

Alături de "Crox", se evidențiază colecțiile semnate de designerul italian Fabrizio Zanfi pentru Viva Ceramica: faianța "Fiori di Fiaba" (ce atrage atenția prin simplitatea elegantă a decorurilor florale) și gresia "Penthouse" (ce impresionează prin suprafața texturată, cu efecte optice deosebite).

De asemenea, în showroom-urile SSAB din București, sunt prezente cele mai de succes noutăți ale companiei Saloni – "Decortex", "Soft", "Elegant", "Visage" și "Metamorfosis", design Roberto Verino. Acestea se remarcă prin dimensiunile mari (45 x 90 cm) și prin nota de feminitate dată de preferința pentru elementele decorative florale.

Noile serii de faianță și gresie sunt puse în valoare de obiecte sanitare, mobilier și accesorii de baie cu design modern și produse ce reflectă cele mai avansate tehnologii din domeniul wellness-ului: sisteme de hidromasaj, cromoterapie și meloterapie, sisteme de duș și baterii cu efect de ploaie, cu acționare prin senzori sau comandă digitală.

Vă invităm în lumea SSAB pentru a ne cunoaște și pentru a beneficia de avantajele partenerilor SSAB: produse unice, stocuri permanente, livrare promptă, posibilitatea acoperirii tuturor tipurilor de lucrări, consultanță și servicii de calitate (vânzare și post-vânzare), condiții preferențiale pentru parteneri.

SSAB – Showroom-uri București:

Calea 13 Septembrie nr. 103-105

Telefon: 021-411 30 09, 0745 102 387

Fax: 021-412 00 97

bucuresti@ssabimpex.ro, www.ssabimpex.ro

Persoana de contact:

Irina Pascu, Director Zonal

Str. Nerva Traian nr. 5

Telefon: 0744 271 525; Fax: 021-321 66 23

nerva@ssabimpex.ro, www.ssabimpex.ro

Persoana de contact:

Cristina Ferent, Director Vânzări

Str. Valea Cascadelor

Expoconstruct stand B1-B2

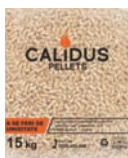
Telefon: 0740 118 089; Fax: 0745 731 122

militari@ssabimpex.ro, www.ssabimpex.ro

Persoana de contact:

Marius Petcu, Consilier Vânzări.

PELEȚII

UN COMBUSTIBIL CONVENABIL ȘI ECOLOGIC

SCHIMBĂRI MAJORE PE PIAȚA DE COMBUSTIBIL

Majorarea costurilor pentru consumatorul final în ceea ce privește sursele de energie determină de câțiva ani o reorientare a pieței către resurse de energie alternativă. În urma deciziei de a reduce emisiile de CO₂ cu 20% până în anul 2020, Uniunea Europeană va acorda sprijin celor care vor folosi sisteme ecologice și va penaliza prin introducerea unor noi taxe pe cei ce vor folosi în continuare sisteme poluante.

Sursă alternativă de energie, peleții constituie o variantă ecologică de încălzire cu o ardere curată fără emisii de CO₂ și cu prețuri mai mici de consum. De asemenea, datorită compoziției lor – sunt obținuți din rumeguș și resturi de lemn care provin de la gateri și fabrici de mobilă –, peleții, ca materie primă, nu sunt amenințați de dispariția sau diminuarea resurselor naturale.

PELEȚII – ALTERNATIVĂ DE ENERGIE VIABILĂ PENTRU VIITOR

Începând cu anii '90, industria peleților s-a dezvoltat foarte mult, iar în prezent producția de peleți și numărul sistemelor de încălzire pe bază de peleți se află în continuă creștere. Cele mai dezvoltate piețe din Europa sunt: Austria, Germania, Elveția și țările nordice. Realizând beneficiile folosirii peleților, și alte țări au implementat destul de repede sistemul.

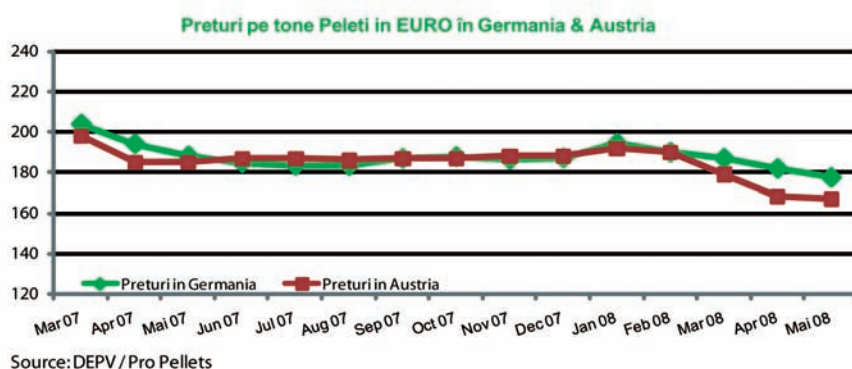
GERMANIA – O PIAȚĂ DEZVOLTATĂ ÎN INDUSTRIA DE PELEȚI

Peste 45 de fabrici

Producție de peste un milion tone de peleți pe an

Peste 90.000 sisteme instalate

Prețul peleților constant de-a lungul anilor

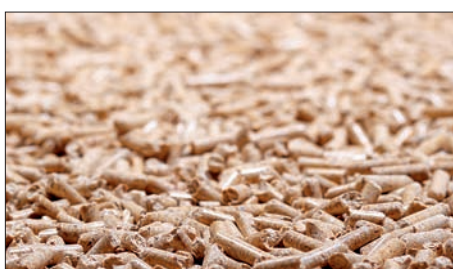
PIAȚA DE PELEȚI DIN ROMÂNIA

România începe să se alinieze acestei tendințe europene de protejare a mediului, iar încălzirea pe bază de peleți este în plină dezvoltare. Această soluție ecologică de încălzire a apărut acum doi ani în țara noastră, când a fost înființată și prima fabrică pentru peleți.

Pentru cei care privesc cu încredere viitorul și vor să intervină pentru a fi mai bun, sistemele cu peleți sunt o soluție excelentă. Comparând prețul curent al petrolului și al gazului petrolier lichefiat putem observa că peleții ca și combustibil au un mare avantaj din punctul de vedere al prețului, în timp ce gazele naturale sunt puțin mai scumpe. În anii următori se anticipează o creștere semnificativă a prețului gazelor naturale, deci peleții vor avea un avantaj și mai mare.

În prezent, în România, există mai mult de cinci fabrici de peleți, iar CALIDUS SRL se află în faza de implementare a unei fabrici cu o linie de producție de calitate înaltă. Deja câteva sute de sisteme și sobe pe bază de peleți sunt în funcțiune, iar numărul lor va crește în continuare. Prețul peleților oscilează astăzi între 120 euro / tonă, reparțizată în saci de 15kg (de la ridicarea din fabrică excluzând prețul de transport) până la 180 euro / tonă (transportați pe o distanță de 400 de km și depozitați).

Pentru mai multe detalii: www.calidus.ro, office@calidus.ro

Sisteme de încălzire cu peleți Tehnologie de ultimă generație

S.C Calidus S.R.L
Str. Ion Ionescu Dela Brad Nr. 68
Sector 1, București
telefon: +40 (0)21 409.29.92
+40 (0)21 409.29.93
fax: +40 (0)21 409.29.94
e-mail: office@calidus.ro

www.calidus.ro

economic flexibil confortabil ecologic
Relaxați-vă, munca o facem noi

Biotech

CALIDUS
PELLETS

calimax®

ROLAND HALBE

fotograf de arhitectură

În cadrul Anualei de Arhitectură București 2008, Sala Dalles a găzduit o expoziție dedicată fotografului german de arhitectură Roland Halbe, cuprinzând peste 50 de imagini cu proiecte contemporane emblematice.

Născut în 1968, Halbe a lucrat în domeniul fotografiei de arhitectură din 1988, stabilindu-se la Stuttgart (Germania). Împreună cu Klaus Frahm, Karin Heßmann, Heiner Leiska și Tomas Riehleun a înființat în 1996 cea mai mare arhivă de fotografie de arhitectură din Europa, denumită „artur architekturbilder”. Sensibilitatea vizuală, fără a altera specificul fiecărui proiect, precum și faptul că exploatează atmosfera deosebită a unora dintre cele mai noi construcții l-au propulsat pe Roland Halbe în rândul celor mai cunoscuți fotografi contemporani. De-a lungul carierei sale, a colaborat cu arhitecți faimoși precum Frank Gehry, Zaha Hadid, Norman Foster, Álvaro Siza, Alberto Campo Baeza, Coop Himmelb(l)au, care au impus noi curente în arhitectura internațională și au reconfigurat cadrele mentale și perceptive actuale prin arhitecturi vizionare.

Pe data de 9 iunie a.c., Roland Halbe a susținut și o conferință în care a descris dificultățile cu care se confruntă în anumite situații de lucru, însă și satisfacțiile inerente. Metoda de lucru a lui Halbe nu este complicată: i se propune fotografierea unei construcții, se întâlnește cu arhitectul, eventual cu beneficiarul, încearcă să afle de la autorul ei detalii relevante pornind de la concept și obiective, iar apoi, raportându-se la volume și materialități, la integrarea lor în ambient, la particularitățile luminii în funcție de mediu și momentul zilei, dar și la subtilitățile reflexelor și împrumuturilor cromatice, începe să fotografieze. Fotografii mărturisesc că petrece în general mai multe zile în jurul unei clădiri, încercând să-i surprindă substanța în cadre semnificative. În cazul imaginilor interioare, Halbe încearcă să folosească cât mai mult lumina naturală pentru a nu diminua atmosfera creată de arhitect.

A fotografia arhitecturii este un lucru dificil prin faptul că fiecare construcție constituie un complex de interacțiuni și adesea apar situații restrictive: fotografierea se desfășoară în condiții de șantier, finisajele nefiind la calitatea dorită, există foarte multă lume în interior etc. Dincolo de toate acestea, satisfacțiile și rezultatele finale merită efortul...

Telemetrul cu laser DLE 50 Professional de la Bosch, testat practic

MĂSURAREA DISTANTELOR ȘI CALCULUL VOLUMELOR ȘI AL SUPRAFEȚELOR SUNT ATRIBUȚII ZILNICE PENTRU UN CONSTRUCTOR. TIMPUL ȘI EFORTUL NECESARE PENTRU A ÎNDEPLINI CERINȚELE DE MĂSURARE SUNT INFLUENȚATE NU NUMAI DE ACURATEȚEA INSTRUMENTULUI DE MĂSURAT, CI, ÎN ACEEAȘI MĂSURĂ, ȘI DE FORMA SA ERGONOMICĂ. DRUSE & HARMEL MALERMEISTER GMBH, COMPANIE DIN BERLIN, A GĂSIT UN PARTENER PRACTIC PENTRU LUCRĂRILE DE INTERIOR ȘI CELE DE EXTERIOR: TELEMETRUL CU LASER DLE 50 PROFESSIONAL DE LA BOSCH.

Michael Druse, un maestru constructor, își amintește cu însuflețire de o perioadă când constructorii întindeau ruleta de pe acoperiș pentru a măsura fațadele. Și nu cu mult timp în urmă încăperile erau măsurate cu ajutorul unui metru de tâmplărie. „Pe vremea aceea, se întâmpla adesea să te târăști pe podea și să faci multe dintre măsurători de două ori pentru că nu le notaseși imediat după ce le-ai făcut”, își amintește domnul Druse așteptând cu nerăbdare să lucreze pentru prima dată cu DLE 50 Professional. Cu o lungime de 10 cm, acest instrument de la Bosch este cel mai mic telemetru cu laser din lume și domnul Druse este plăcut surprins când îl scoate din trusa cu scule. Astăzi nu are destul timp pentru a citi cu atenție manualul de utilizare și nici nu va mai trebui de acum încolo deoarece folosirea DLE 50 Professional este extrem de ușoară. Butoanele marcate cu simboluri sunt folosite pentru a comuta de la o funcție de măsurare la alta: măsurarea lungimii, a suprafeței, a volumului sau măsurarea indirectă a înălțimii, folosind principiul lui Pitagora. În modul de setare din fabrică, telemetrul cu laser este setat să măsoare pornind de la muchia din spate a acestuia. Apăsarea repetată a unui buton mută punctul de referință la muchia din față, la punctul de prindere pe stativ sau la pinul pentru spații

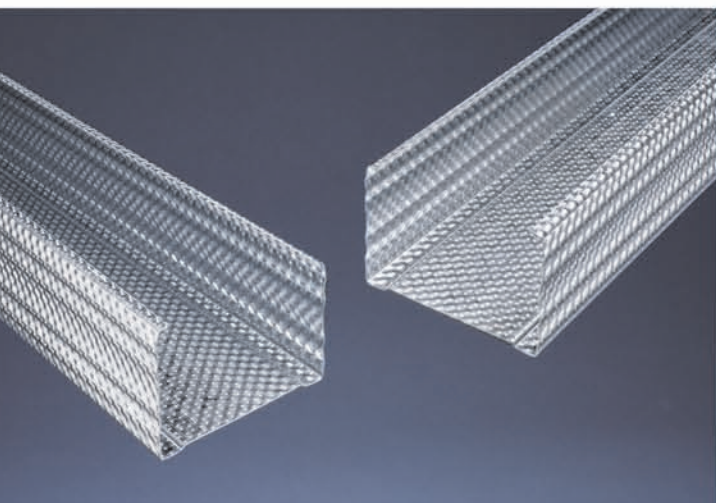

înguste. Display-ul cu cristale lichide este extrem de ușor de utilizat. Iar domnul Druse începe: are de recalculat cantitatea de vopsea necesară pentru unul din totalul de opt apartamente ce necesită renovare, într-o clădire din anii 1920, din Berlin. Sarcina de a măsura planurile diferite și uneori neobișnuite ale camerelor, cu băile și balcoanele lor, îi lua domnului Druse mult timp. Dar astăzi face un progres considerabil. DLE 50 Professional îl ajută să facă toate măsurătorile necesare în câteva secunde, printr-o simplă apăsare a unui buton. Pot fi măsurate distanțe de până la 50 m cu o acuratețe a măsurătorii de $\pm 1,5$. Și pinul pentru spații înguste s-a dovedit, în mod deosebit, a fi o caracteristică practică a acestui instrument. Acesta facilitează măsurarea distanțelor de la îmbinări și din colțuri; în astfel de cazuri, un simbol de pe display-ul cu cristale lichide indică punctul de referință setat. Această caracteristică previne confuziile și, în consecință, erorile de măsurare ce durează prea mult. Michael Druse a fost de asemenea impresionat de suprafața aparatului acoperită cu Soft Grip. „Este într-adevăr robust și este foarte ușor de manevrat – poți simți cu adevărat calitatea acestui aparat”, spune domnul Druse surâzând. El așteaptă deja cu nerăbdare noua sarcină în care să folosească telemetrul său cu laser: mai trebuie măsurate scările clădirii. Aceasta este o provocare pe care DLE 50 Professional de la Bosch o acceptă cu bucurie.

Noile profile Knauf

Competență în sisteme de pereți și tavane

■ Așa cum și-a obișnuit clienții, Knauf aduce pe piața românească a materialelor și sistemelor pentru construcții performanță și inovație. O dovadă clară a acestei afirmații o constituie și noua gamă de profile, care se remarcă printr-o stabilitate mai mare la aceeași dimensiune a profilului.

Protecție fonică mai mare

Omul este supus permanent zgomotelor de toate felurile. Un spațiu interior zgomotos este stresant și inconfortabil. Zgomotele normale ale vieții cotidiene - folosirea aparatelor de uz casnic, activități curente, zgomotul produs de instalații - se propagă prin pereți perturbând liniștea interiorului. De aceea este necesară izolarea fonică. Măsurile de protecție fonică servesc la evitarea stresului datorat zgomotelor, acolo unde sunetul care vine dinspre exterior spre interior, dar și între două locuințe, poate deveni deranjant. Normele care stabilesc gradul de izolare fonică a construcțiilor sau părți ale acestora, sunt conținute în normativele pentru construcții din fiecare țară. La realizarea corectă a unei fonoizolări este foarte importantă respectarea specificațiilor tehnice cu privire la îmbinarea și intersectarea elementelor de construcție. Pentru izolarea unei clădiri sunt determinante atât mărimea și tipul secțiunii și

elementului structural prin care trece sunetul (de exemplu peretele), cât și caracteristicile de izolare fonică ale părților de construcție adiacente elementului respectiv. Pentru obținerea unei bune protecții fonice, trebuie avută în vedere atât preluarea frontală cât și propagarea sunetelor prin secțiunea longitudinală a unui element constructiv (căi secundare de propagare). Centrul de cercetare Knauf a aprofundat acest subiect, dezvoltând tehnologia noilor profile metalice Knauf prin care se realizează o mai mare stabilitate și un surplus la izolarea fonică în sistemele de finisaj uscat. Datorită suprafeței ecrusate și nervurilor suplimentare a noilor profile Knauf, energia de propagare a sunetelor este disipată eficient, astfel încât pereții autoportanți Knauf pe structură metalică oferă o mai mare protecție fonică.

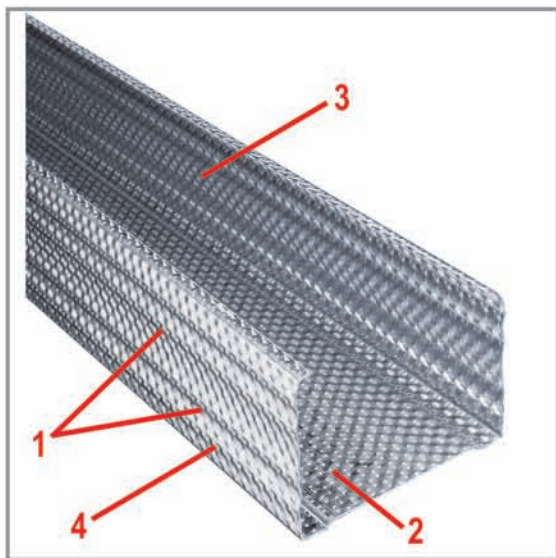
Noile profile Knauf:

- Cu până la 50% mai multă stabilitate față de profilele normale
- Rigiditate marită datorită nervurilor laterale și ecrusării suprafeței
- Aproape la fel de robust ca un perete masiv. Pereții autoportanți pe schelet metalic din noile profile Knauf sunt o alternativă la pereții interiori masivi.
- Performanțe acustice excepționale, valori mai bune decât cerințele DIN și EN

Avantaje:

- Rigiditate sporită
- Izolare fonică excepțională
- Rapiditate crescută la montaj

- 1 Rigiditate sporită datorită nervurilor suplimentare
- 2 Performanțe acustice datorită suprafeței ecruisate
- 3 Suprafața ecruisată pentru a facilita înfiletarea șururilor
- 4 Nervurile suplimentare reduc suprafața de contact dintre noul profil și placa de gips carton
→ protecție fonică mai mare

Performanță și inovație

Casa, locuința personală, exprimă personalitatea beneficiarului. Un proiect bun se materializează în calitatea finisajelor. Un finisaj cu materiale de calitate asigură nu numai un aspect estetic deosebit, ci și stabilitate și rezistență în timp.

Marca Knauf include sisteme de produse conținând mai multe elemente individuale, care, pe baza modului remarcabil de îmbinare, posedă toate aceste calități.

În noile proiecte se utilizează cele mai performante materiale de construcții, cele mai noi tehnologii care să garanteze un rezultat ireproșabil și siguranță totală. Knauf are în spatele său peste 50 de ani de cercetare și dezvoltare a sistemelor constructive de finisaj uscat, pentru ca să poată oferi sisteme complete care să răspundă la necesitățile reale din proiectare și execuție. Obiectivul este identificarea nevoilor pieței și permanența inovare pentru a oferi cea mai performantă tehnologie. Knauf investește permanent în studii și optimizări, pentru a deschide noi posibilități în tehnologia elementelor ce alcătuiesc sistemele de pereți de compartimentare, plăcări de pereți, tavane etc.

CONFERINȚA JORDI QUEROL PIERA

Invitat în cadrul Anualei de Arhitectură București – ediția a VI-a 2008, arhitectul catalan JORDI QUEROL PIERA ne-a transmis textul articolului său, publicat într-un cotidian din Barcelona, în care deține o rubrică permanentă despre arhitectură. Deși observațiile sale nu sunt deloc măgulitoare, inserăm textul domniei sale în buletinul informativ al filialei. Cu mulțumiri,

**Mircea Ochinciuc
Președinte O.A.R.
București**

Jordi Querol Piera este o personalitate complexă, aproape un „uomo universale” renașcentist, excelent ca arhitect, scriitor, publicist și pianist. Barcelona este orașul său natal, orașul de care este fascinat datorită diversității arhitecturale și spiritului său specific cu nuanțe exotice. Miercuri, 11 iunie, Jordi Querol Piera a susținut în cadrul Anualei de Arhitectură București 2008 o conferință despre Barcelona și arhitectura catalană, la Sala Dalles, la invitația Ordinului Arhitecților, Filiala Teritorială București. Arhitectul spaniol a vorbit despre dezvoltarea urbană în contextul în care Barcelona este astăzi al doilea oraș al Spaniei. El a încercat să explice cum a ajuns capitala Cataloniei un oraș întotdeauna emblematic, un simbol al Spaniei, poate chiar un brand.

Jordi Querol Piera a absolvit Școala Tehnică Superioară de Arhitectură din Barcelona (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona) în 1966, obținând și o licență în Urbanism în 1977. Până la vârsta de douăzeci de ani a studiat muzica și pianul, obținând în 1958 o bursă de studii la New England Conservatory of Music din Boston, în urma căreia primește și o diplomă de masterat. Este colaborator la ziarele „La Vanguardia” din Barcelona și „Huelva Información” din Huelva și autorul a opt volume literare, unul dintre ele intitulat „Barcelona Íntima”. De patru luni este noul vicepreședinte al forului reprezentativ al arhitecților la nivel european – Architects' Council of Europe (cu sediul la Bruxelles), instituție care își propune să formuleze o viziune comună în privința legislației și a politicilor care afectează calitatea spațiului construit la nivel comunitar. / **Roxana Evanghelie**

Piața Spaniei, Barcelona

București Iunie 2008

Plecând din București, revin în Barcelona. Am petrecut în această capitală europeană (pe care nu o cunoșteam) exact douăzeci și patru de ore, astfel încât cunoștințele mele reale despre ea sunt aproape inexistente. Totuși, am perceput cu claritate o seamă de lucruri pe care le voi arăta în continuare. Primul este unul realmente dramatic – mă refer la amprenta șocantă pe care a lăsat-o vandalismul urbanismului comunist asupra orașului.

Am înțeles din spusele colegilor mei români că Nicolae Ceaușescu a fost un dictator de o extraordinară perversitate, însă mai ales de o mare ignoranță. El a fost cel care a conceput, fără substanță și fără conexiune istorică cu trecutul Bucureștiului, noul plan urban, ale cărui axe majore (străzi și bulevarde) nu întrețin nicio relație cu Bucureștiul existent. Pe flancurile acestor noi bulevarde pot fi observate arhitecturi indiferente, cenușii, neînsuflețite. În concluzie, un urbanism și o arhitectură fără scară, ambiguă și fără nicio referire la istoria locului.

Vinerea trecută îmi apărea în fața ochilor Bucureștiul (cu multă lume amabilă pe care am întâlnit-o acolo) ca un oraș șters și bizar. Sub efectul unei călduri sufocante și umede, iregularitatea sa părea încă și mai accentuată. Unele dintre edificiile care delimitează amintitele bulevarde sunt parțial acoperite de imense anunțuri publicitare. Sunt ecrane imense care închid în întregime terase, balcoane și ferestre ale locuințelor care se află în spatele lor. I-am întrebat pe prietenii mei români dacă o asemenea monstruozitate este legală și mi-au răspuns afirmativ. Firma publicitară semnează un contract cu locatarii spațiilor care rămân în spatele ecranelor și cu asta afacerea se încheie. Cetățeanul care traversează orașul, rezident sau vizitator ocazional asemenea

Piața Romană, București

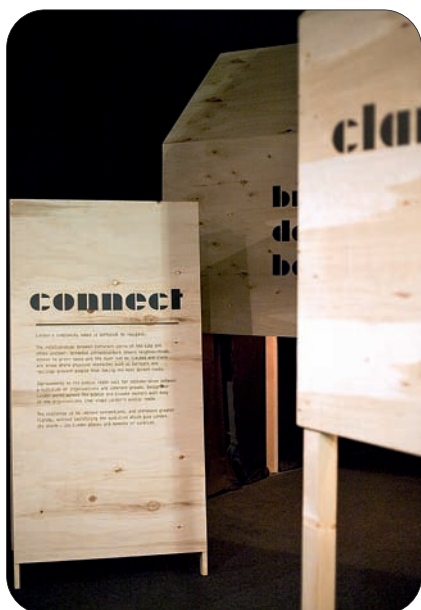
mie, nu contează. Niciodată în viața mea nu am mai văzut ceva asemănător.

Școala de arhitectură este situată în chiar centrul Bucureștiului, astfel încât se găsește în imediata vecinătate a unora dintre aceste edificii-anunț; o situație machiavelică: pe de o parte sunt cei care visează și lucrează pentru a produce buni arhitecți, pe de altă parte sunt cei care ulterior autorizează desfigurarea și ridiculizarea operelor celor dintâi.

Am discutat cu directorul școlii, Emil Barbu Popescu și cu președintele Ordinului Arhitecților București, Mircea Ochinciuc, doi prieteni minunați care mi-au înțeles deplin indignarea. Le-am povestit că în Spania acoperim fațadele temporar, doar atunci când le reabilităm. Pentru a nu desfigura orașul, reproducem în mod provizoriu pe pânzele care acoperă construcția forma exactă a fațadei, întocmai așa cum va rămâne în final aceasta. Astfel, cetățeanul continuă să vadă același peisaj urban. București, îmi pare atât de rău!

arh. JORDI QUEROL PIERA

LONDON OPEN CITY

Când vine vorba de contestat convențiile, puțini sunt mai pricepuți ca englezii. Dacă toată lumea are volanul pe stânga, la ei va fi pe dreapta. Dacă toți au o Constituție scrisă, e semn clar că a lor va fi nescrisă. Nu este însă vorba doar de o încăpățănare de a fi tot timpul originali (lucru care, trebuie să recunoaștem, le iese), ci și de a găsi soluții ingenioase pentru potențialele probleme cu care se confruntă. Iar centrul de inovație în acest sens este în mod previzibil Londra.

Orașul unde cultura este finantață prin Loteria Națională (o idee năstrușnică ce ar stârni cel mult zâmbete în cazul românesc), iar creditele pentru nevoi personale nu se fac doar pentru cel mai nou tip de aparat de bărbierit, ci și pentru achiziționarea operelor de artă ale tinerilor artiști londonezi.

O soluție ingenioasă era necesară și în ceea ce privește spațiul public londonez. Londra este un oraș cu peste 7 milioane de locuitori și aproximativ 300 de limbi vorbite. Un Babilon modern care continuă să crească - în următoarea decadă este anticipat că va crește cu încă 600.000 oameni. Spațiul public este astfel modelat de miile de interacțiuni zilnice între oameni, mașini, clădiri, indicatoare, vitrine pe care apare scris "faliment", noi magazine deschise sau grădini amenajate. Londra este o metropolă sufocată sub povara propriilor realizări.

Pornind de la această realitate a luat naștere proiectul de regenerare urbană numit « 100 Public Spaces ». Creat de Design for London, agenția de strategii pentru dezvoltare urbană atașată Primăriei londoneze, 100 Public Spaces se concentrează pe identificarea unor noi spații publice și îmbunătățirea celor existente. Și, cum nu putea rămâne doar un proiect strict funcțional, s-a transformat în punctul de pornire al unei expoziții inedite: "London Open City" - o expoziție deschisă în luna martie la Londra despre viitorul spațiului public londonez. O expoziție pe care vizitatorii au putut-o explora de voie și în cadrul Anualei de Arhitectură, la Sala Dalles. Ce a adus nou bucureșteanului care lucrează la turajie maximă cu gândul la următorul weekend la țară? Faptul că - senzațional! - orașul nu este din oficiu detestabil.

London Open City ne-a arătat cum conexiunile dintre diferitele părți ale orașului pot fi îmbunătățite. Sau cum se poate crea un echilibru între mașini, șoferi și pietoni. Sau cum poți să te bucuri cu adevărat de spațiile verzi din oraș. Expoziția a fost structurată în jurul a trei concepte principale: crearea de conexiuni (Connect), dinamizarea spațiilor publice (Activate) și descătușarea energiilor potențiale ale acestora (Unlock). Interesant este și faptul că publicul a devenit în timp coautor al expoziției de la Londra, fiind invitat să contribuie cu sugestii și idei de îmbunătățire a vieții în oraș.

Cu siguranță cei care au mers să vadă expoziția s-au raportat la ea diferit. Pentru unii a constituit ceva ce "sigur, la englezi se poate!". Pentru alții, inventarul de invective la adresa Bucureștiului s-a îmbogățit, din cauza comparației. Dacă există însă măcar câțiva, mai ales dintre arhitecții și urbanistii activi, pentru care expoziția se va dovedi o sursă de inspirație, vom zice că a meritat pe deplin. / **Miruna Antonescu**

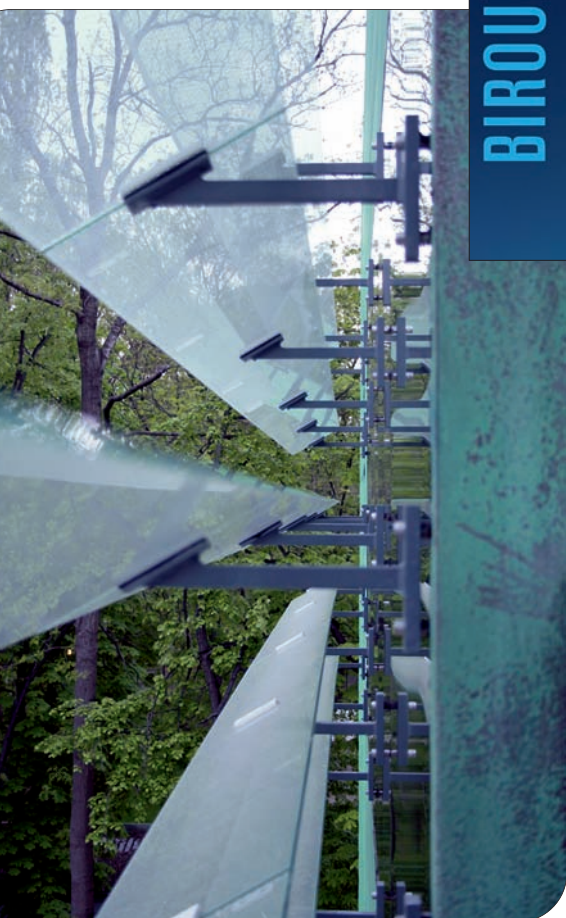

**Caută lumina
în cele mai moderne forme**

Lansări de carte IGLOO

BIROURI DIN ROMÂNIA

Pe data de 10 iunie la Sala Dalles a fost lansat albumul „Birouri din România” din seria **igloobest**. Așa cum anunță și titlul lucrării, subiectul abordat se raportează la cele mai relevante exemple de clădiri de birouri din România, până în momentul publicării. Avem de-a face cu un program arhitectural care s-a dezvoltat foarte mult în ultimii ani și care, în același timp, este cel mai efervescent.

Cele 17 clădiri prezentate au structuri, volume și materiale diferite, dar îndeplinesc cerințele specifice programului și sunt adaptate particularităților sitului. În general, formulele abordate de arhitecți se înscriu în tendințele internaționale, cu spații de lucru uriașe și deschise, volume simple geometrice delimitate de pereți cortină. O altă opțiune relativ frecventă este cea influențată de stilul high-tech în care predomină materialele industriale metalice și designul minimalist.

Deși cele mai multe clădiri sunt complet noi, în două situații s-a realizat reconversia unor clădiri vechi, de patrimoniu. Inserția sau reconfigurarea noilor structuri arhitecturale a fost realizată prin integrarea în noua tematică a fragmentelor arhitecturale conservate. Rezultatul confirmă posibilitatea refuncționalizării sau conservării vechilor clădiri, în formule care estompează impersonalitatea arhitecturilor destinate birourilor. / **Andreea Petra Brezan**

KASTELLO. PALATE ALE RROMILOR DIN ROMÂNIA

În cadrul seriei **igloopatrimoniu** a fost publicat albumul „Kastello. Palate ale rromilor din România”, a cărui lansare a avut loc pe data de 17 iunie la Librăria Cărturești, în cadrul Anualei de Arhitectură București 2008.

Cea mai corectă abordare, mai ales într-o situație complexă și sensibilă, este cea interdisciplinară. În cazul acesta au fost fotografiate cele mai relevante construcții ale rromilor bogați din diferite localități ale României și inserate scurte texte scrise de specialiști din arhitectură, sociologie, istorie, psihologie. Albumul încearcă să consemneze într-o formulă cât mai neutră un fenomen arhitectural perceput în general printr-un filtru „exotic” în raport cu realizările culturii majore. Pe de altă parte, metamorfozele constante înregistrate în ultimii ani în cadrul acestui fenomen au creat necesitatea arhivării imagistice.

Construcțiile de mari dimensiuni asemănătoare unor palate au „rădăcini” multiple, unele evidente, altele poate nici măcar intuite, iar influențele stilistice se conturează vag în formule sincretice, câteodată spontane, altele cu efecte „căutate”.

Structurile constructive de afirmare ale minorității rrome, „vizibilitatea” și stabilizarea „prezenței”, reclamă imparțialitate și înțelegere, recunoaștere și confirmări. „Kastello” subliniază această reconfigurare identitară, fără a avea pretenția de a fi epuizat subiectul și fără intenția unor verdictive „științifice”.

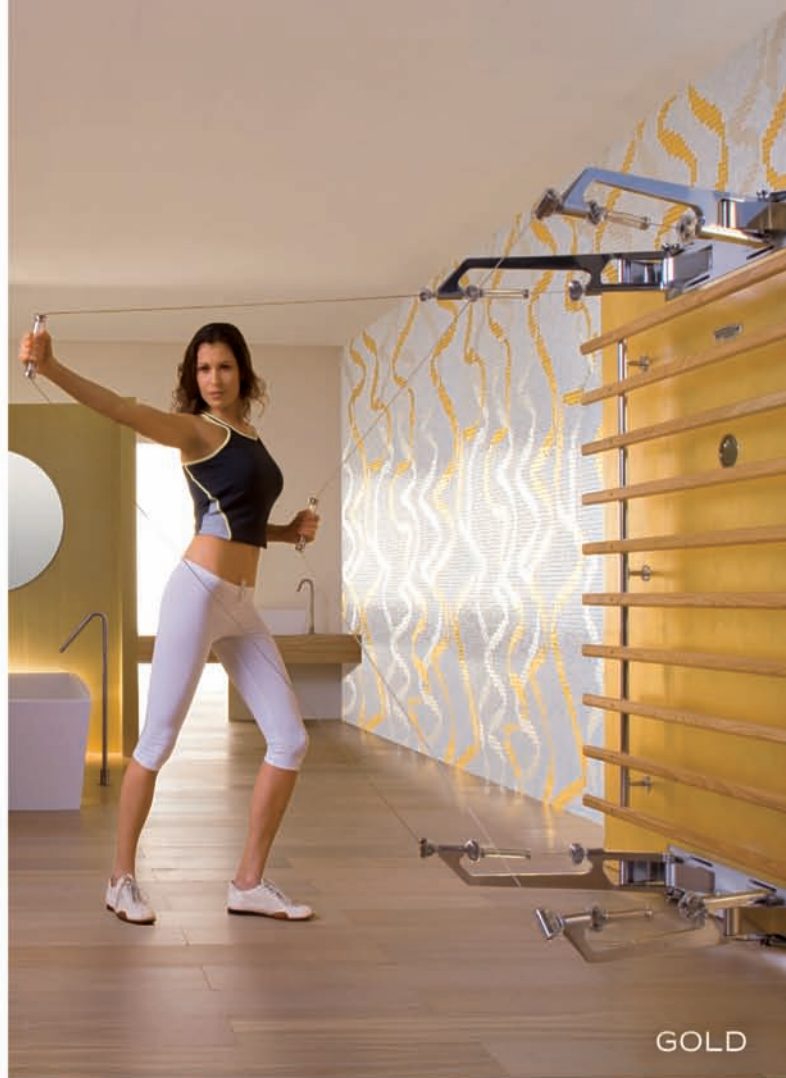

HERITAGE

Kinesis Personal is the centrepiece in designer furnishing for home fitness or wellness spaces. It takes back to the origins of human movement, freeing the body and mind to re-discover the four fundamental physical abilities: endurance, balance, strength and flexibility. Kinesis Personal provides a unique workout that restores the right balance between mind and body, thereby helping to improve the quality of life. Designed by Antonio Citterio (assistant Toan Nguyen), Kinesis Personal comes in two versions: the polished steel Vision (bottom picture) and the wood bars equipped Heritage, available in the Cream finish, the Black finish (top left picture) and the limited-edition Gold finish (top right picture).

130-144 Progresului Street, Bucharest 5, Romania
 Mobile: 0740.251.513
 Phone: 021-411.70.86 | Fax: 021-411.70.87
 george.bakopanos@elmecromania.ro
 technogym@elmecromania.ro

GOLD

KINESIS™ PERSONAL

WORK OUT AT HOME WITH STYLE

VISION

CONGRESUL UIA 2008 TORINO

“Transmitting Architecture”, tema Congresului de la Torino din 2008 încorporează cultura - trecutul, democrația - prezentul, speranța - viitorul. Congresul UIA s-a desfășurat între 30 iunie și 3 iulie în complexul Lingotto din Torino, o conversie spectaculoasă a unei vechi fabrici Fiat, semnată de arhitectul Renzo Piano.

Trei subteme aprofundează fenomenul arhitectural contemporan: lecțiile constructive și reperle evolutive ale patrimoniului, pe care arhitectul are rolul să-l conserve și să-l reconstruiască; în prezentul definit prin conceptul fundamental al democrației și prin valorile subsumate ei arhitectul are rolul de a rezolva problemele concrete pentru împlinirea necesităților tuturor claselor sociale; atitudinea asumată cu responsabilitate în prezent repercutează inevitabil în viitorul arhitecturii. Dezvoltarea arhitecturală trebuie să fie compatibilă cu resursele disponibile, iar arhitecții trebuie să respecte etica profesională și calitățile mediului.

Cea de a 23-a ediție a Congresului Internațional de la Torino a urmat un program caracterizat prin teme zilnice, fiecare temă fiind legată de o serie de evenimente diferite: workshop-uri, discuții, sesiuni de comunicări, evenimente speciale, precum și o conferință magistrală. Au fost organizate expoziții mai mari sau mai mici axate pe arhitectură sau probleme colaterale, inclusiv o expoziție de fotografie dedicată relației dintre fotografie și arhitectură.

O librărie complexă cu publicații arhitecturale a fost deschisă pe durata Congresului. Printre cele trei participări din România, standul igloo media s-a organizat în jurul conceptului de colaj, evident subiectiv, compus din imagini selecționate din cele patru albume din colecția igloopatrimoniului, „Cule. Case boierești fortificate din România”, „Hațeg. Țara bisericilor de piatră”, „Kombinat. Ruine industriale ale epocii de aur” și „Kastello. Palatele rromilor din România”. Acestea sunt considerate factori de mediere între subiectele alese pe baza valorii estetice și cititori. Oricât de subiective ar fi cadrele fotografice și interpretările teoretice, creațiile arhitecturale de impact subsumează întotdeauna mai multe valori, indiferent de ideologia sau necesitățile sociale care au dus la edificarea lor; iar o carte, chiar realizată de mai mulți autori, prezintă o variantă de interpretare a „realității”.

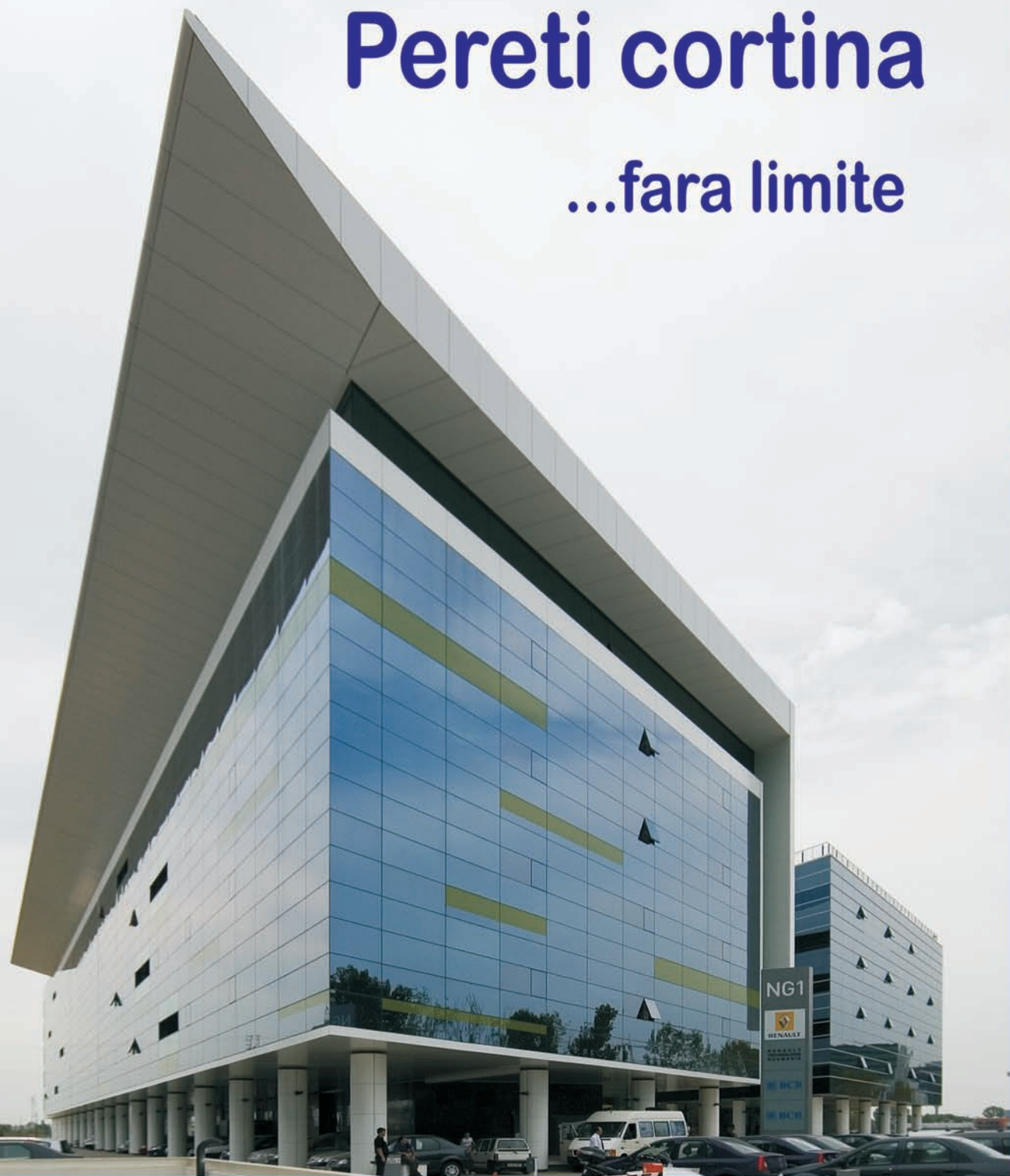
Organizatorii Congresului au realizat mai multe evenimente și în afara Complexului Lingotto. Pentru cinci zile orașul Torino a „trăit” pentru arhitectură printr-o serie de evenimente festive: expoziții, prezentări, concerte, festivaluri și itinerarii cu diferite tematici. / **Andreea Petra Brezan**

Pereti cortina

...fara limite

SCHÜCO
JANSEN

ALUKÖNIGSTAHL vă oferă soluții inovative pentru pereți cortină și luminatoare.

Pentru informații privind sistemele și tehnologia furnizată de noi vizitați: www.alukoenigstahl.ro

Vă așteptăm și la birourile noastre din:

București, B-dul. Unirii nr. 64, bl. K4, tel: 021 - 327 7780, fax: 021 - 326 4860

Cluj Napoca, Str. David Prodan nr. 2, tel: 0264 - 430 419, fax: 0264 - 598 153

ALUKÖNIGSTAHL®

FESTIVALUL DE ARHITECTURĂ LONDRA 2008

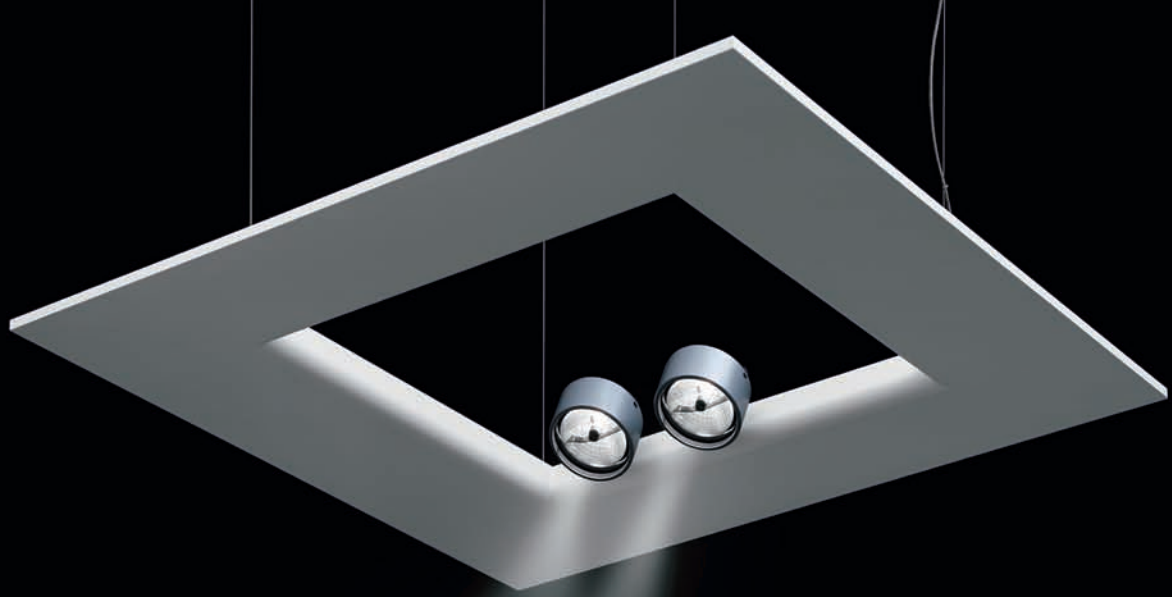

Festivalul de Arhitectură din Londra în 2008 celebrează și explorează clădirile orașului, străzile și spațiile iubite de londonezi și de vizitatori.

Festivalul se desfășoară între 20 iunie și 20 iulie și include instalații stradale, expoziții interactive, plimbări orientate pe anumite trasee, circuite pentru bicicliști, pentru ambarcațiuni pe canalele și râurile orașului, petreceri, workshop-uri de design, dezbatere, discuții matinale și mici târguri stradale pentru weekend. Activitățile se vor desfășura în cinci mari zone-cheie, cu caractere diferite: Kensington, Chelsea & Knightsbridge; Canary Wharf, Stratford & Peninsula Greenwich; King's Cross, Bloomsbury Fitzgrovia & Covent Garden; Southwark & South Bank; iar locația finală a Festivalului va fi Clerkenwell. Evenimentele de vârf includ comunicări susținute de arhitecți celebri precum David Chipperfield, Daniel Libeskind, Cesar Pelli și Rem Koolhaas și de președintele LFA, Peter Ackroyd. Vor exista de asemenea dejunuri luate în contexte spectaculoase - British Museum -, cu invitați precum Jon Snow sau Janet Street-Porter care își vor împărtăși viziunile despre Londra. Pavilioanele special amenajate asigură platformele pentru dezbateri și performance-uri, în timp ce noul mobilier urban invită trecătorii să se așeze și să privească spațiile publice londoneze. Mai mult de 25 de ambasade au expus arhitectura specifică țărilor pe care le reprezintă și o duzină de instalații temporare ocupă străzile de-a lungul orașului ca parte a Festivalului Studențesc de Arhitectură. Institutul Cultural Român a sprijinit participarea artiștilor și arhitecților din România. Intitulat „New Bucharest Market”, proiectul TUB (Transcultural Urban Bucharest), realizat de 14 birouri de arhitectură bucureștene, a prezentat vizitatorilor LFA propunerea de redefinire a identității capitalei românești prin preocuparea față de problemele sociale, culturale și ambientale. Acest program încărcat reflectă vitalitatea uimitoare a scenei arhitecturale londoneze. Tema din acest an este “Fresh” - organizatorii așteaptă privirile, percepțiile, plimbările, creațiile artistice, abordările, toate evenimentele fiind transpuse printr-un filtru proaspăt sub care Londra se va transforma. / **Andreea Petra Brezan**

**CHIAR ȘI CELE MAI SPECTACULOASE
OBIECTE AU NEVOIE DE LUMINĂ PENTRU A STRĂLUCI**

Orion- suspensie cu lumină indirectă,
disponibilă și cu proiectoare spot cu prindere
tip sină încastrată. Design S. & R. Cornelissen.

Artemide®
ARCHITECTURAL
THE HUMAN LIGHT.

Libero lo spirito del celebrity!
Lane Open Round

MERIDIANI

HOME

ivona

AMBIENTTI

DISTRIBUTOR EXCLUSIV MERIDIANI & INTERNI / ITALIA

MOBILA & DESIGN

Calea 13 Septembrie, 71-73, parter, sector 5, Bucuresti,
tel.: +4031-4171313, +4021-4011987

office@ivonaambientti.ro